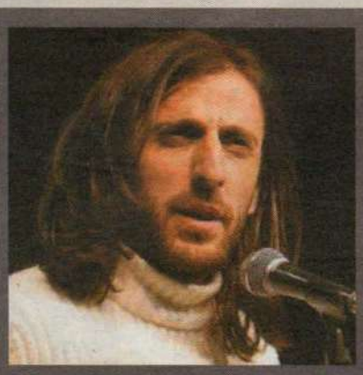
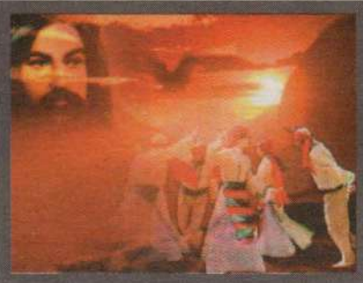
Temmuz 2007 - 7, KKTC 3 YTL

Hiç mi duşunmedun sen
Sevduğun boyle ağlar...

RED

Sayı 10, Temmuz'07, 2.5 ytl

MHP'li Alevi olur mu?
Aleviler seçimde ne yapacak?
DOSYA

Tepeden tırnağa işçi!
Adayımız Ercan Abi!

Toplumsal yozlaşma nereye kadar gider? Göçtük mü?
DOSYA

Akşamsefası

Amerika ve patronlar çalıyor, onlar oynuyor!

oy mu istiyorsunuz? Hadi Len!

mantar tarlası

"Annelerimizin evlatlarının şehit haberini aldığı zaman üzüntüsü olduğu kadar sevinci olduğunu da görüyorum. Ama başka türler de çıkıyor."
Damadı dövizli askerlik yapan, iki oğlu askerden yırtmaya çalışan Tayyip Erdoğan, bazı annelerin çocuklarının ölümüne sevindiğini iddia edebilecek kadar tuhaflaşıyor... Böyle bir tür de var tabii.

●●●

"22 temmuz'dan sonra neler olacağını göreceksiniz, bizi azınlık görenler bu ülkedeki patronların kim olduğunu öğrenecekler. Cem Uzan dahi üç sene önce elimi öperdi şimdi bizden oy istiyor. Amerika ne derse o olur, biz ülkenin Musevi vatandaşları olarak patronuz... Siz işçisiniz. Vakko olarak da hepinizi biz giydiriyoruz, bayıla bayıla, övüne övüne Vakko'dan giyiniyorsunuz. Çukurova Grubu'na da reklam veriyoruz, bu gece de benim paramla oluyor, sinirlendirmeyin beni keserim reklamları."
Vakko patronu Cem Hakko... Adam Alem degisinin gecesinde kafayı bulunca gerçekleri bir bir açıklamış!

●●●

"Rivayet odur ki bugünkü LeMan dergisinin öncülü Limon'un her harfinin ayrı bir anlamı var. Mesela 'L' Leninist, 'M' de Marksist demek. Bir de 'O' harfi var ki, belki biraz da zorlama bir akrostiş çabası ama 'O'nun da 'ora' olduğunu söylenirdi. Bugün açıklıkla yazabildiğimiz 'ora'dan kasıt Güneydoğu. Eskiden muhalif kanatlarıyla övünen, bugün okuyucuların da talepleri doğrultusunda o yönlerini budayan mizah dergileri 90'larda Güneydoğu'dan 'ora' diye bahseder, 'ora halkı' gibi tabirler kullanırlardı ki başları belaya girmesin."
Sallamacı Oray Efendi!.. Adı geçen dönemde 'ora'ya ısrarla Güneydoğu dedirtmeye uğraşırlardı. Yasak olan 'Kürt' lafıydı. Limon'daki 'O' harfi de 'Oray'ın 'O'su; o zamandan anlamışlar adam olacak 'o' çocuğu... Ağır mı geldi? Bu işler Diyarbakır'da kısa pantolonla steril steril fink atmaya benzemez, aklın ermeyen işlere girme cicim...

●●●

"Çevrenize sorarsanız... Diyarbakır'da Haso'nun kahvesinde bağımsızlar iktidara gelir, Sümbül Efendi Camii avlusunda AKP tulum çıkarır, Kızılay-Küçükesat dolmuş durağında CHP kazanır, Papermoon'da Cem Uzan başbakan olur, Arif ile Azmi'nin barında da Baskın Oran cumhurbaşkanı!... Zürafa Sokağı anketinde de, Ayşe, kadın sorunlarından sorumlu devlet bakanı çıkar."
Engin Ardıç... Eh, peçetecilere sorsak, içlerinden sana da 'adam' diyecek birkaç kişi çıkar herhalde...

●●●

"Bugün maalesef geçmişte yapılan hataların bedelini ödüyoruz. 2003 yılındaki tezkere kabul edilseydi, Türkiye ABD'ye geçiş hakkı verseydi bunun karşılığında Kuzey Irak'ta bir güvenlik çemberi oluşturma imkanı elde edilebilirdi."
Mesut Yılmaz... Sen yine nereden çıktın, anlamadık gitti...

●●●

"Erken uyarı sisteminiz olarak sizlere bu köşeden aylaaar öncesinden duyurduğum 'savaş hali' gerekçesiyle seçimlerin ertelenmesi ihtimali de artık giderek artmıştır ki biliyorsunuz AKP Hükümeti'nin 'savaş kararı alması isteksizliğini' aşmayı beklemeden', 92. madde ile gereken hukuki zemin de derhal yaratılabilir..."
Son olarak kendini erken uyarı sistemi sanmaya başlayan Güler Kömürcü!.. Kadın savaş çıkartacak. Siperlere!..

●●●

"Gazeteler, derin cehalet örnekleriyle dolup taşıyor her gün bu operasyon konusunda. Mesela Radikal'de Yiğit Bulut geçen gün bayağı bir saçmaladı, Mesut Barzani'yi yakalayıp getirmekten söz etti. Savaş çağrısı yapmak bu kadar kolay mı?"
İsmet Bey, bırakınız, gitsin savaşsın istiyorsa... (Tabii, bu yorumu Radikal'den 41 kişi atılmadan evvel yapmıştık... Hasan Celal Güzel'in durduğu yerde bu kadar insanın kapı önüne konması ayıptır!)

●●●

"Türkiye'de medya, akademi gibi alanlar başta olmak üzere pek çok sahada kadınlar çok sayıda ve son derece aktif bir şekilde çalışmakta... Ne yazık ki iş siyasete gelince kadınların oranı hızla düşmekte... Ve 'Müslüman kadın' eşittir 'ezilen kadın' özdeşleşmesini aşmak zorundadır Batı medyası."
Zaman yazarı Elif Şafak... Bacım, ne diyosun?

RED gururla selam eder

Ocakbaşınız, ocakbaşımızdır. Hislerimize tercüman oldunuz, selam ediyoruz...

RED gururla kafa yapar

Ayşe Arman, reklamla şişirilen 'Secret' (Sır) kitabının yazarı Rhonda Byrne adlı zatla hesapta röportaj yaptı ve Hürriyet de, Ayşe Arman da bu işi, "Dünyada kimseye konuşmayan Rhonda Byrne bizim Ayşe'ye konuştu diye iyice şişirdi. Sanki yüz yüze gelmişler de, Ayşe'yle enseye tokat olmuşlar, misler gibi sohbet etmişler... Yani röportajdaki hava bu.

Lakin, iş sonradan patladı. Bizim Erotik Ayşe, kitabı Türkiye'de basan yayınevine soru yazıp yollamış, cevaplar gelmiş, o da bi güzel samimi sohbet havası verip gazetede bastırmış. Tam mantar.

Lakin, aslında soruları cevaplayan söz konusu yazar değilmiş; yayınevinin sahibi Bülent Gündoğdu, kitabın reklamı olsun diye, üçkağıda başvurup işkembeden, Allah bilir kime, cevaplatmış soruları.

Bizim Ayşe 'Dolandırıldım' diye feryat etti iş patlayınca. Saydırdı üçkağıtçı yayınevine. E biz dolandırılmadık mı? Niye yüzyüze gelinmiş, enseye tokat muhabbeti yapılmış gibi yayımladınız o röportajı sahte sahte?

Bu medya çok acayip oldu, çoook. Bizim Ayşe de zincirleme sahtekarlık öyküsünün hem mağduru hem faili olmayı başardı nihayetinde. Tabii bu işler Dubai'den naklen yatak hikayeleri anlatmakla olmuyor.

Ayşe! Hoop!.. Mikrofona konuş!..

Koca adamlar ve kadınlar, manda derisine dönmüş yüzleriyle halkın gözüne baka baka yalan söylüyor. Dün ak dediklerine bugün kara diyorlar, düşman ilan ettikleriyle aynı yatağa giriyorlar, 'dost'larının ardından küfrediyorlar, sonra el ele tutuşup 'yok aslında birbirimizden farkımız, hepimiz aynı bataklığın sülükleriyiz' pozları veriyorlar.

ÜMİT DERTLİ

Kiminin eli, kiminin cebi

Memlekette at iziyle it izi birbirine karışmış. Burjuva siyasetinin sığ sularında kim kime düşman, kiminle dost, kimin eli kimin cebinde belli değil. Harhalde tarihin hiçbir döneminde ve dünyanın hiçbir yerinde böylesine ilkesiz, böyle utanmaz, böyle mezhebi geniş bir siyaset meydanı görülmemiştir. Aslında bu midesizlik, bu yozluk, bu kasaba panayırı havası burjuva siyaset meydanıyla sınırlı kalsaydı bizce bir mahsuru yoktu. Oturur, seyreder, acı acı gülerdik. Bu hava oradan dalga dalga kitlelere, topluma yayılmasaydı; giderek toplumu da, ahlaki ve politik tutumlarını, ilkelerini, değer yargılarını kirletip o sığ bataklıktaki sivrisineklere benzetmeseydi, ne böyle şikayet eder, ne sinirlerimizi bozar, ne de aklımıza geldikçe söverdik. Oysa muhterem medyanın da suç ortaklığıyla öyle bir vaziyet ortaya çıktı ki, burjuva siyasetinin vıcık vıcık bataklığındaki kokuşma, çürüme, kurtlanma bu tarafa delilik, cinnet, aptallaşma, muhakeme yeteneğinin kayboluşu olarak yansıdı...

Hakikaten kitleler artık düşünmekten, tartmaktan, yargılamaktan vazgeçmeye başladı. Halkın siyasete bu ilgisizliği burjuva siyasetinin tam da istediği şeydi belki de ama biz kendi durduğumuz siyaset zemininden bu vaziyeti anlamakta güçlük çekiyoruz. Koca koca adamlar ve kadınlar, manda derisine dönmüş yüzleriyle halkın gözüne baka baka yalan söylüyor. Dün ak dediklerine bugün kara diyorlar, düşman ilan ettikleriyle aynı yatağa giriyorlar, dost dediklerinin arkasından küfrediyorlar, sonra el ele tutuşup 'yok aslında birbirimizden farkımız, hepimiz aynı bataklığın sülükleriyiz' pozları veriyorlar. İğrençlik paçalarından dökülüyor ama muhteremler utanmıyorlar. Ve bu durumun asıl tehlikeli tarafı da, kitleler nezdinde artık kınanır olmaktan çıkmış olması, fiili bir meşruiyet kazanması, bir anlamda paçalardan dökülenlerin çevreyi kirletmesidir.

Kestane geri döndü!

Hararetle savunduğum bir şey vardır: Utanma duygusu en önemli ahlaki sigortadır ve onu kaybetmiş kişi her şeyi yapabilir. Toplumsal çürüme, kirlenme dediğimiz şeyin de aslında birinci sebebi bu yukarıdan aşağıya yavaş yavaş sirayet eden utanmazlıktır.

Geçen gün memleketin en 'ulusalcı' tv kanalında, cumhuriyet mitinglerinin en ateşli çağırıcısı, en canlı yayıncısı olan kanalda 'Efsane Yarbay' olarak lanse edilen bir zat yüksek fikirlerini 'en cumhuriyetçi, en laik, en demokrat' toplum kesimine lutfediyordu. Vatan için gerekirse dağa bile çıkabileceklerini beyan ediyordu, kanal yöneticilerinin ve muhtemelen izleyicilerinin de tezahüratı eşliğinde.

Aslında bu fotoğrafla kapak fotoğrafımızı karşılaştırabilirsiniz...

Bu 'geri dönen efsane' dokuz-on yıl önce bugünkü şakşakçılarının ateşli bir şekilde ışık yakıp söndürerek protesto ettikleri Susurluk olayının baş kahramanlarından biri olan Korkut Eken'den başkası değildi. Zamanında temiz toplum ve 'sivil' demokrasi diye tencere tava çalanlar, on senede ne değişti de 'sivil'likten falan vazgeçtiler, paşaların ardında hizaya girip uygun adım meydanlara mitinglere aktılar? Cüzzamla Savaş kahramanı profesörün bir miting konuşmasında yumurtladığı üzere ordu 'en büyük sivil toplum örgütü' değilse eğer, o milyonların geçen bu on yılda bunca değişmelerinin sebebi de yukarıdan aşağıya yayılan şuursuzluk, körleşme, ilkesizlik ve giderek utanmazlıktır. Bunun bir sonraki aşaması cinnettir. Artık kimsenin yasa falan salladığı da kalmamış, genelkurmay kitlesel tepki talimatları veriyor, 'sosyaldemokrat' siyasetçiler mahkemeleri tehdit ediyor, vatansever tosunlar emekçi mahallelerinde silah, bomba yığınakları yapıyor ve yakalandıklarında başlarını öne eğme ihtiyacı hissetmiyorlar... Tüm bunlar ortada iken toplumsal çürüme diye kapkaçı, dilenciliği, sokak çocuklarını ortaya sürmek hangi anlayışın ürünüdür?

Çürüme nedir, biliyor musunuz? Katile katil diyememektir, alçağa alçak dememek, namussuzu baştacı yapmak, birkaç yıl önce küfrettiğinin arkasında sıraya girmektir çürüme.

Mehmet Ağar'ın utanmadan parti başkanı olup, demokrasi timsali kesilip, düz ovada siyaset çağrıları yapıp, Sedat Bucak gibi ne idüğü belli aşiret-çete-mafya reislerini milletvekili adayı gösterip, onun karanlık işlerine sahip çıkıp ve fakat yine de gönül rahatlığı içinde halktan oy istemesi ve halkın da, "Hadi ordan, biz senin ne mal olduğunu biliyoruz ey utanmayan kişi!" diyememesi, dememesidir çürüme. Ricky Martin'den Şeyh Edibali'ye, Avrupa Birliği'ni desteklemekten Kürt düşmanlığına, oradan darbe şakşakçılığına fırıldak gibi dönen Deniz Baykal'ın 'sosyaldemokrasi' adına kitlelerden oy istemesi, sabah akşam Kürtlere küfretmesi ve pek solcu CHP tabanının hâlâ CHP tabanı olarak kalması, ne CHP'nin, ne de tabanın bundan hicap duymamasıdır çürüme. Çok çarpıcı olduğu için buraya almadan edemeyeceğim: "Barzani ve onun adamları açıklama yapıyor, 'Aman sıkıştırmayın AKP yeniden iktidar olarak çıksın' diyor. Çünkü onların işine geliyor. PKK'nın işine geliyor, Rumların işine geliyor ama milliyetçi Tokatlıların işine gelmiyor." Bu sözler, ne MHP'ye ne de Mehmet Ağar'a ait. Bunlar Tokat'ta yaptığı mitingde Baykal tarafından söylenmiş sözler. Kirlenme, 'Ben sosyaldemokratım' deyip bu sözleri söyleyebilmek ve o meydanda konuşmacının suratına tükürmeden dinleyebilmek değilse nedir? Seçim sonrası senaryosu olarak CHP-MHP koalisyonunun bunca rahat dillenderilmesi ve kimsenin de bundan rahatsız olmaması değil midir kirlenme?

Memleketin en 'ulusalcı', en 'vatansever' kurumu, bankasını emperyalistlere satarken hiç utanmıyorsa; o en 'ulusalcı' ve vatansever kurum aslında bir NATO bileşeniyken ısrarla Amerikan karşıtlığını da kimseye bırakmıyorsa, başındaki zevat göğsünde Amerikan liyakat nişanlarıyla dolaşırken hâlâ anti-emperyalistlik teraneleri okuyorsa; Amerika'daki düşünce kuruluşu denen şer yuvalarında yazılan senaryolara figüranlık yapışorsa ve bu durum ortaya çıktığında, 'Geçiyorduk uğradık' gibi komik savunmalara başvuruyorsa; ve hepsinin üstüne tezahüratçıları hararetli bir utanmazlıkla onun demokratik, laik, ve dahi emperyalizme karşı dikilen bir 'sivil toplum örgütü' olduğunu savunabiliyorlarsa ve nihayet milyonlar da müthiş bir aymazlıkla onun ardında hizaya giriyorlarsa, çürüme ve kirlenmeyi nerede aramalı?

Sülükler ve sinekler

Hâlâ Kıbrıs'tı, Kerkük'tü, 'bir karış toprak', 'bir çakıl taşı' edebiyatı yapıyorlar. Bu edebiyat karşısında çıkıp, "Tamam da bu memleketin hava alanları, limanları, madenleri, Telekomu, Seka'sı, Tüpraş'ı, Petrol Ofisi satılırken niye gıkınız çıkmadı?" diyememek, dememek çürümenin de kirlenmenin de yozlaşmanın da dik alası değil midir?

Esasen tüm bu sözünü ettiğimiz kirlenmenin, çürümenin, kokuşmanın, körleşmenin, aymazlığın temelinde yatan sebep son derece açıktır. Memlekette aslında tek gerçek cepheleşme olması gereken emek-sermaye cepheleşmesinin yeterince bilince çıkmamış olması (ya da bilinçlerden silinmiş olması), toplumun ezici çoğunluğunu oluşturan emek cephesinin siyasal bir kuvvet olarak henüz siyaset meydanına ağırlığını koymamış olmasıdır. Tabii meydanın boşluğunu da utanmazlar, kokuşmuşlar, omurgasızlar dolduruyorlar bir şekilde ve kendi meşreplerince yaptıkları politikayla hem gerçek cepheleşmenin önünü almaya çalışıyorlar, hem de sivrisinek misali kan emmeye devam ediyorlar. Tabii bu daha fazla sömürü, daha fazla yoksulluk, daha fazla çaresizlik, daha fazla körleşme, daha fazla yozlaşma, daha fazla çürüme ve kirlenme pahasına oluyor.

Kokuşma ve çürümenin çaresi bellidir: Tuzlamak. O tuz da işçi sınıfının önderliğinde toplumun ezilen çoğunluğunun siyasal bir kuvvet olarak kendi kaderini eline almasıdır. O zaman sadece sivrisinek ve sülüklerle uğraşılmayacak, bataklığı kurutmak da mümkün olacaktır...

2 Temmuz 1993'te ülkemizdeki en vahşi kıyımlardan biri yaşandı Sivas'ta. Pir Sultan Abdal'ı anmak için Sivas'a giden yazar, şair, müzisyen ve semahçılar konakladıkları Madımak Oteli'nde gerici bir güruhun acımasız saldırılarına maruz kalmışlardı. Polis ve jandarmanın gözleri önünde Madımak Oteli'ni ateşe veren güruhtan 'Müslüman Türkiye' ve 'Tekbir' sesleri yükseliyordu. Bugün hâlâ külleri yerinde duran o ateşin acısını içimizde yaşıyoruz. Yitirdiğimiz 35 insanımızın anısı önünde saygıyla eğiliyoruz. RED olarak, katliam sürecini ve katliamdan bugüne uzanan 14 yılda yaşananları konuşmak için, arkadaşımız Ali Ersin Kelleci Pir Sultan Abdal Kültür Dernekleri (PSAKD) Merkez Yönetim Kurulu Üyesi Erdal Yıldırım'la görüştü.

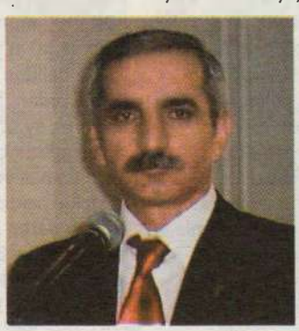
Kaçıncı ölmem bu hain!

2 Temmuz 1993 Madımak katliamının üzerinden 14 yıl geçti... Geriye dönüp baktığımızda katliamı hazırlayan süreci anlatır mısınız?

Ankara'da 1988'de Pir Sultan Abdal Kültür Derneği kuruldu. Dernek her yıl Pir Sultan Abdal etkilikleri düzenlemeye başladı. 2 Temmuz Madımak katliamı, PSAKD'nin öncülüğünde düzenlenen etkinliklerin dördüncüsüne denk geldi. 1–4 Temmuz 1993'teki etkinlikler demokrasi ve özgürlük yanlısı kesimlerin temsilcileriyle birlikte organize edilmişti. Bundan ötürü bir çok demokratik kitle örgütü, aydın, yazar, sanatçı etkinliklere davet edildi. Sivas'taki etkinliklere yönelik saldırı, kendiliğinden, spontane gelişen bir tepkinin sonucu değildi. Bu saldırı, düşünülenlerin aksine uluslararası boyutlu olduğu, Amerikan emperyalizminin onlarca yıldır gerçekleştirmek istediği, Batı Afrika'dan başlayıp, Balkanları kapsayan ve Orta Asya'ya kadar uzanan ve dünya coğrafyasının yeniden paylaşılması için uygulamaya koyduğu Büyük Ortadoğu Projesi'nin bir ürünüdür. Daha doğru bir deyişle, bu projenin başlangıç tarihidir. Madımak'ta, Amerika'nın soğuk savaş dönemindeki 'Yeşil Kuşak Projesi' üstlendiği misyonu yerine getirmiş; bu planın bir devamı olan 'Ilımlı İslam' formülü ile birlikte Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) devreye sokulmuştur. Katliamdan günlerce önce ırkçı–şeriatçı, faşist örgütler, Malatya, Kahramanmaraş, Elazığ, Çorum, Tokat, Kayseri gibi çevre illerden militanlarını Sivas'a getirdi, okulların tatil olmasına rağmen çoğu öğrenci yurtlarında ve özellikle de Belediye'nin ve dini vakıfların yurtlarında konuk edildi. Ayrıca aynı süreçte Sivas'ta halkın dini duygularını tahrik amacıyla bildiriler dağıtıldı, yerel basın organlarında 'Din elden gidiyor' gibi 'Müslüman mahallesinde salyangoz satılıyor' içerikli manşetler atıldı ve camilerde özel toplantılar düzenlendi. Sivas'taki sağcı, gerici yerel basın (Hürdoğan, Bizim Sivas, Hakikat, Anadolu, Yeni Ülke, Taraf) organları da tahrik edici haberlerle katliam sürecine yardımcı oldu.

2 Temmuz 1993 günü, cuma namazından çıkanların bir kısmı Buruciye Kültür Merkezi'ne saldırdı. Kültür merkezinde büyük bir direnişle karşılaşan saldırgan katiller geri çekildi. Bu arada kültür merkezindeki insanlar, dernek yöneticilerince daha güvenli yerlere gönderildi.

Giderek sayıları 10-15 bine varan saldırgan güruh tekbir sesleriyle birlikte, yaklaşık 150 kişilik sanatçı, aydın, yazar, semahçının konakladığı Madımak Oteline saldırdılar. Dönemin Cumhurbaşkanı, Başbakanı, Başbakan Yardımcısı, çeşitli bakan ve milletvekilleriyle yapılan sayısız telefon görüşmelerine rağmen, en ufak bir önlem alınmadı. Sivas'ta gerici, şeriatçı ve faşist bir ayaklanmanın provası, hem de 7,5–8 saat süren bir kalkışma provasından sonra, hem de hükümetin, valiliğin, askeri birliklerin ve polisin gözlerinin önünde ve gözetiminde Madımak Oteli ateşe verildi. Bu arada, bir grup saldırgan 'Halk Ozanları Heykeli'ne yöneldi. Kazma ve balyozlarla heykeli parçalayıp sürüklediler...

Erdal Yıldırım

Sivas'ın üzerine çöken yangın bulutlarının asıl nedeni, asıl hedefi neydi, kim veya kimlerdi?

Madımak katliamının oldukça iyi kurgulanmış, planlı bir hazırlık süreci sonrası başlatıldığı son derece açık. Bugüne kadar emperyalistler dünyanın dört yanında etnik ve inançsal farklılıklar arasındaki anlaşmazlıkları derinleştirip, bu farklı kimliklerin birbirleriyle çatışmalarını sağlamak suretiyle, halkları ve farklı toplumsal kesimleri birbirine kırdırma planlarını gerçekleştirdi.

Madımak öncesi de, ülkemizde bu plan adım adım sabırla uygulanmaya konuldu. Bu ayaklanma provasının gerçek amacı, ülkemizde demokrasiyi, barışı yok etmek, insan hakları ve emek mücadelesini bastırmak, özgürlükleri ortadan kaldırmak, ülkede anti-demokratik bir yönetim anlayışını tesis etmeye yönelikti; genelde ise BOP'u hayata geçirmeye çalışmaktı. Adına 'küreselleşme' dedikleri, başını ABD ve AB emperyalistlerinin çektiği bu sürecin amacı Orta Asya, Kafkasya ve Orta Doğu petrollerini ve doğalgaz, yer altı–yer üstü zenginliklerini ele geçirmek ve kendi aralarında yeniden paylaşmaktı. Bunun altyapısı için İsrail ve Türkiye'de, İran'da, Irak'ta, Afganistan'da üslerin kurulmak istendiği bir planın işletilmesi sürecidir bu...

Bu süreç emperyalistlerin, Türkiye ve benzeri ülkeleri askeri üs haline getirip, buralarda emperyalist jandarmalık görevini sürdürecek hükümetleri kurma; ekonomik açıdan sömürü olanaklarını yeni pazarlarla yaygınlaştırmak, çeşitli etnik ve inançsal ayrılıkları körükleyerek ve bu ülkelerdeki işbirlikçi satılmış, ırkçı, faşist, gerici din tacirlerini taşeron olarak kullanarak halklar arasındaki kardeşliği de bozma sürecidir.

35 insan yanarak yaşamını yitirdi. Devlet, katliamın sorumlularının bulunup cezalandırılması için çaba sarf etti mi ya da ediyor mu size göre?

Devlet yetkilileri katliamın hazırlanması koşullarında, yani saldırı öncesinde, sırasında ve sonrasında önlem almadı. Üstelik 8 saat süren katliam süresinde saldırgan katilleri adeta gözeterek katliama seyirci kaldı. Katliam sonrasında da katiller, güvenlik güçlerinin yanında ellerini kollarını sallayarak kent dışına, bir kısmı da çeşitli Avrupa ülkelerine çıktı. 10-15 bin kişilik gerici, şeriatçı, faşist saldırganlardan sadece 35 kişi gözaltına alındı, toplumsal tepki nedeniyle bu sayı biraz artırıldı. Bütün gün boyunca süren kalkışma ve katliamdan sonra, gözaltına alınanların fezlekeleri 'Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasasına Muhalefet'ten açıldı ve sadece 124 kişi tutuklandı! 35 kişinin yakılarak katledilmesine, 60 kişinin yaralanmasına neden olan bu katliamın asıl örgütleyicileri ortaya çıkarılmadığı gibi, katliam sorumlularını koruyan ve savunanlar bu ülkede milletvekili, bakan ve iktidar oldu. Katiller sürüsünün avukatlığını yapan Şevket Kazan daha sonra Adalet Bakanı yapıldı!

Dönemin Cumhurbaşkanı'nın: "Devlet güçleriyle halk karşı karşıya getirilmemelidir," ve Başbakan'ın: "Sivas'ta bazı üzücü olaylar olmuştur. Devlet oradadır... Otelin etrafını saran vatandaşlarımıza hiçbir biçimde zarar gelmemiştir. Onlardan ölen ve yaralanan da yoktur," sözleri katliamın yakıcılığını katmerleştiriyor.

Birçok kişinin çeşitli Avrupa ülkelerinde yaşadıkları yerler tespit edilmiş olmasına rağmen, gerekli yazışma ve prosedürler yerine getirilmedi ve katiller oldukları yerlerde yaşamlarına devam ediyor. Burada özellikle çeşitli Avrupalı yetkililerin faşizan ve insanlık düşmanı tavır ve uygulamalarını da kısaca anlatmakta fayda var. Örneğin Almanya, aynı tarihlerde Solingen'de yabancıların yaşadığı evin yakılması sonucu yaşamını yitiren beş kişi için, yakılan evi müze haline getirdi. Ancak kendi ülkesine kaçan Sivas Madımak katillerinin ellerini

kollarını sallayarak ülkelerinde yaşamalarına göz yumdu, yummaya devam ediyor.

Katliam sonrası Alevi derneklerinin sayısı oldukça çoğaldı. Bunu neye bağlıyorsunuz?

Madımak katliamı, belki de insanlık tarihinin en vahşi, en acı katliamlarından biridir. Katliam sonrasında ülkenin değişik yerlerinde katliama tepkilerini dile getirmek, örgütlenmek, örgütlü güç haline gelebilmek ve toplumsal muhalefette yer almak için bir araya gelen Aleviler, çeşitli dernekler kurdular. Bu derneklerde bir araya gelenler özelde Aleviliğin araştırılması, Alevilik konusunda sosyal, kültürel çalışmalar yapmak, Alevi kültürünü yaşatmak, geliştirmek ve gelecek kuşaklara aktarmanın yanında, ülkedeki demokrasi, özgürlük, emek mücadelesine sahip çıkmak için faaliyetlerde bulundu. PSAKD şube sayısı da Madımak katliamı sonrasında büyük artış gösterdi.

PSAKD olarak bu yıl katliamı lanetlemek ve Sivas'ta katledilenleri anmak için ne gibi bir program oluşturdunuz?

Katliamın 14. yılında başta Ankara ve İstanbul olmak üzere ülkenin birçok yerleşim yerinde 26.06.2007 – 06.07.2007 tarihleri arasında, 'Emperyalizme, Faşizme, Yoksulluğa, Irkçılığa ve gericiliğe karşı mücadele haftası' kapsamında bir dizi etkinlikler (miting, panel, söyleşi, açık hava etkinlikleri, mezar ziyaretleri) yapılmasına karar verdik. 2 Temmuz 2007 Pazartesi günü, başta Sivas – Madımak olmak üzere sendikalar, demokratik kitle örgütleri, partiler, meslek örgütleri, yöre dernekleriyle birlikte Ankara, İstanbul ve diğer illerde yitirdiğimiz canları anmak, katliamı bir kez daha lanetlemek için anma mitingleri yapılmasına karar verildi.

Son olarak söylemek istedikleriniz?

Sivas Madımak katliamının ardındaki tüm gerçekler aydınlatılmalı, katliamın gerçek sorumluları, dönemin sorumlu yetkilileri derhal yargı önüne çıkarılmalıdır. Bu katliam basit bir şekilde şeriatçıların Alevilere saldırısı ve Alevilerin katli olarak algılanamaz. Sivas'taki katliamın arkasındaki asıl gücün emperyalistler, asıl amacın da dünyanın yeniden paylaşılması projesi olan Büyük Ortadoğu Projesi olduğunu bilmek gerekir. İnsanlık tarihi üzerindeki bu vahşi ve kapkara lekeyi hatırlatmak için Madımak Müze yapılmalıdır.

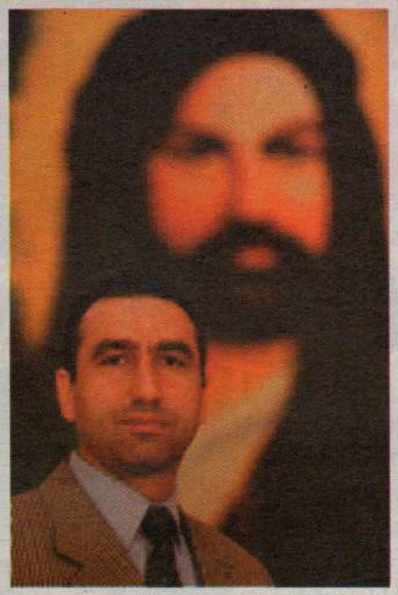
Ve son olarak, 2 Temmuz 1993'te Madımak'ta yitirdiğimiz 35 canımızı unutmamızı isteyenler bilmelidir ki, bu tam bir cehalet ve ihanet örneğidir. Sadece Madımak'ı değil, Pir Sultan'ı, Bedreddin'i, Nesimi'yi, Hallac-ı Mansur'u, 30 Martları, 6 Mayısları, 18 Mayısları, 1 Mayıs 77'yi, 24 Aralık 1978'i, 12 Eylül 1980'i, 2 Temmuz 1993'ü, Gazi'yi, Ümraniye'yi, ölüm oruçlarını da unutmayacağız. Unutturmayacağız... Biz bu ihanete ortak olmayacağız.. Madımak şehitlerimiz nezdinde tüm güzel yarınlar mücadelesinde yitirdiğimiz demokrasi şehitlerimiz, Simurg misali küllerinden yeniden doğacaktır. Ve bu duyguyla, bu yıl da Madımak Katliamını bir önceki yıldan daha güçlü şekilde ve yüreklerinde Madımak Katliamının acısını hisseden herkesle birlikte lanetleyeceğiz.

'Gelin canlar MHP'ye' demek utanç verici

22 Temmuz'da gerçekleşecek seçimler öncesi Aleviler içinde yaşanan kimi hareketlilikler siyasi partiler nezdinde dikkat çekmeye başladı. Seçim döneminde tekrar 'hatırlanan' Aleviler, MHP'den AKP'ye kadar pek çok partinin kendilerine 'kanca' takma çabalarını dikkatle takip ediyor. Bu süreci Alevi Bektaşi Federasyonu eski Genel Başkan Yardımcısı, bugün Hubyar Sultan Alevi Kültür Derneği Başkanı olan Ali Kenanoğlu ile değerlendirdik.

22 Temmuz genel seçimi öncesi Aleviler açısından da bir hareketlilik göze çarpıyor. Birçok siyasi parti Alevilerin oylarını alabilmek için, bu dönemde yine vitrinine kimi Alevileri almış durumda. Nasıl yorumluyorsunuz siz bu durumu?

Partilerin Alevilerle ilgilenmelerini olumlu buluyorum. Yok sayılan Alevi kesimin seçimlerde bile olsa hatırlanması ve ciddi bir seçmen kitlesi olarak değerlendirilmesi önemli. Burada eleştirilmesi gereken nokta ise şu: Partilerin Alevi oylarını kazanmak için Alevi sorunlarına eğilmeleri ve bunların çözümlerine seçim bildirgelerinde yer vermeleri gerekirken, birkaç tanınmış Alevi ismi listelerine alarak sorunu çözmeyi düşünüyor. Sıkıntı ve yöntem yanlışlığı buradadır. Bu yöntemle Alevilerin sorunlarının çözülemeyeceği geçmiş örneklerle de görülmüştür.

Reha Çamuroğlu, AKP'den Milletvekili adayı oldu ve sizin de içinde bulunduğunuz örgütlü Alevi kesimi tarafından yoğun bir tepki aldı. Hükümeti döneminde Alevilerin sorunlarında olumlu hiçbir adım atmayan, Alevileri muhattap almayan, Aleviliği yok sayma politikası güden AKP'den milletvekili adayı olunmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

AKP ve Alevilik yan yana gelemeyecek iki kavramdır. Sebebi Tayyip ve arkadaşlarının geldikleri ve gittikleri yerden bellidir. Onların istikametleri Alevilerin katledilmesinin serbest, hatta meşru olduğu adreslerdir. AKP siyaseti ile yan yana durmak Aleviliğe ve Alevilere ihanettir.

Kimi gazetelerde yapılan yazı dizilerinde, 'Aleviler sağ partilere kayıyor' gibi ibareler göze çarpıyor. Bu tespiti doğru buluyor musunuz? Aleviler gerçekten sağ partilere mi kayıyor?

Aleviler sağa kaymıyor; ama, sol ve sosyal demokratlar da Alevileri umursamıyorlar. Sosyal demokrat partilerin Alevilerin temel sorunlarının çözümleri konusunda hiçbir açılımları olmadı. Sosyal demokratların bu gerçekle yüzleşmeleri gerekiyor. Alevilerin merkez sağdaki partilere kayma ihtimalleri bu sebepten dolayı mümkün olabilir ama MHP ve AKP gibi partilere olan kayma haberlerini abartılı buluyorum.

Bazı Alevi Dernekleri'nin yöneticileri CHP'den aday adayı olmuş, fakat sıralamaya alınmamıştı bir çoğu. Daha sonra, bu kişiler CHP'yi sert bir dille, Alevileri dışlamakla suçladılar. Acaba, bu kişiler CHP'nin Alevileri dışladığını adaylıkları söz konusu olmayınca mı anladılar?!

Bu, Alevi bireyler adına utanç verici bir durumdur. Yani gidip Alevi derneği yönetici kimliği ile aday adayı olup, yer alamamak. Burada CHP'ye suç bulanlar önce dönüp kendilerine bakmalıdır. CHP dün neyse bugün de o!.. Deniz Baykal dün nasıl idiyse bugün de öyle. Bu arkadaşlar aday adayı oldukları zaman da CHP ve Deniz Baykal aynı yapıda idi. Bu arkadaşlar önce Baykal'a küfür edip, arkasından aday adayı oldu. Önce kendileri ile çeliştiler, arkasından da kendilerini Baykal'dan daha iyi siyasetçi zannettiler.

Baykal'ın bu küfürleri yiyip, bu arkadaşları seçtireceğini zannettiler. Sıralarda yer alamayınca da tekrar CHP'ye ve Baykal'a veryansın etmeye başladılar. Bu arkadaşların ve temsilcilerinin artık CHP'yi ve Baykal'ı eleştirmeye hakları yok. Çünkü bu arkadaşlar CHP ve Baykal'ı bilerek, politikalarını da bilerek ve kabul ederek buraya aday adayı oldu. Bu arkadaşlar listelerde yer bulsaydı hiç sesleri çıkmayacaktı. Yani iki-üç kişi listede yer bulsaydı CHP Alevilere sahip çıkmış olacaktı! Alevilerin bütün sorunları da bitmiş olacaktı! Bu arkadaşlar bu davranışlarıyla Alevileri değil sadece kendilerini düşündüklerini de açıkça ortaya koymuş oldu. Umarız Alevi kamuoyu bu insanları ve yaptıklarını unutmaz.

İçinde bulunduğunuz örgütlülük seçimlerde nasıl bir strateji izleyecek?

Biz, Alevilerin taleplerini seçim bildirgelerinde, pratik yaşamlarında, politikalarında ve mücadelelerinde ortaya koyan adayları destekleyeceğiz. Alevilerin taleplerine gelince; Alevilerin talebi demokrasi talebidir. Türkiye Cumhuriyeti'nin gerçek anlamıyla demokratik ve laik bir ülke olması talebidir. Bu olduğu takdirde, Alevilerin ve diğer sorun yaşayan toplulukların talepleri çözüm yolunda epey mesafe kat etmiş olacaktır.

(Ali Ersin Kelleci)

Bozuk düzende sağlam çark olmaz!..

Patron partileri, her seçimde olduğu gibi 22 Temmuz seçimlerinde de Alevi oylarını almak için türlü cambazlıklara başvuruyor ve kendilerine figüran bulmakta hiç de zorlanmıyorlar.

Aslında bunlara alışmıştık. Kendilerini 'Alevi büyüğü' olarak yutturanlar, ufak avantalar karşılığında, yüzyıllardır ezilen, horlanan ama inatla demokratik bir geleneği yaşatmaya çalışan Alevi kitleleri bu düzenin sınırları içinde tutmak üzere var güçleriyle çalışıyordu.

Fakat artık işin rengi değişmeye başladı. Ülke geneline yayılan ırkçılık ve faşist yaygara sayesinde, MHP geçmişte defalarca katlettiği Alevilerin içine kadar sızdı. Tunceli'de MHP teşkilatı kuruldu!

MHP, bugüne dek örgütlenemediği Tunceli'de Mehmet Heder isimli bir Alevi dedesini il başkanı yapıp il örgütünü oluşturdu. Tunceli için şimdiye kadar 7 milletvekili aday adayı başvuru yaptı. Bunlar arasında Hacı Bektaşı Veli Kültür Vakfı Genel Başkanı Timur Ulusoy da var.

Öte yandan, Cem TV'nin ortaklarından Bilsa Yazılım Şirketi Yönetim Kurulu Başkanı Özgür Çakmak, İşadamı Hasan Zerek de MHP'den aday oldular. Üstelik, hiç de seçilme imkanı olmayan sıralardan!..

AKP'den, CHP'den, DP'den aday olan onlarca Alevi de kendileri için oy istiyor. Biz, bozuk düzende sağlam çark olmaz diyoruz. Düzen partilerinin tümü patronların hizmetindedir. Hangi mezhepten, hangi dinden, hangi milliyetten olursa olsun işçiler işçidir, patronlar da patron. Aleviliği kullanarak oy isteyen madrabazlara tekmeyi basalım! Artık Aleviliği sömürerek, yoksul insanların dine olan bağlılıklarını kullanarak oy hırsızlığı yapılmasına izin vermeyelim!

RED

Bu seçim bürosu nereden çıktı?

Sokağa dönerken bir de ne göreyim? Mahallenin girişinde MHP'nin bir seçim bürosu! 'Bunda anlatılacak veya şaşılacak ne var?' denebilir. Ama söz konusu mahalle Adana'da yalnızca Arap asıllı Alevilerin yaşadığı Akkapı'dır...

Edward Dmytryk'in 'Sinemada Yönetmenlik' adlı kitabını okurken bir örneğe rastladım, sinemada 'durumları yönlendirme'ye dairdi. Yani örneğin siyasetle hiçbir ilgisi yoktu. Yalnızca sinemaya dair bir durumu somutlaştırıyordu. Bu örneği tırnak içinde aktarıyorum:

"1931 yapımı bir film olan Nikolay Ekk'in (Yaşam Yolu) The Road of Life'ındaki bir durum, durumlarla yönlendirme tekniğinin kullanımını çok etkileyici bir biçimde ortaya koyar: Başıboş sokak çocuklarından oluşan bir çete polis tarafından yakalanır. Fakat bu kez polisin niyeti onları hapse atmak değil kırsal bölgedeki özel bir okula gönderip ıslah etmektir. Doğal olarak bu genç eşkıyaların hiçbiri kendi bildik sokaklarını kırlara değişmek istemez ve çoğu bu ıslah düşüncesine güler geçer. Bir genç polis bu öneriyi sokak serserilerine açtığında ortam iyice gerginleşir. Ancak memur soğukkanlılıkla sigara paketini çıkarır, içinden bir sigara alır ve paketi serserilerin liderine uzatır. Çetenin başı düşmanlık ve istek arasında tereddüt eder. İstek kazanır. Uzanır, bir sigara alır. Çetenin diğer üyeleri de aynı hareketi tekrar ederler. Memurun tek bir kibriti vardır. Sigarasını yakar ve kibriti söndürür. Artık tek ateş kaynağı onun sigarasının yanan ucudur. Çetenin başı yavaşça öne doğru eğilirken yüzüne buruşturan bir gülümsemeyle memurun ateşini ister. Aynı devinim diğerleri tarafından da yinelenir. Bu durum sahneye neşe katar. Sonraki sahnede çocuklar kırlardaki bölgesel okulların (yani ıslah olmanın) yolunu tutmuşlardır. Ve biz seyirciler onların kendi istekleriyle gitmeye karar verdiklerine artık tam anlamıyla inanırız." (AfaSinema, Sinemada Yönetmenlik, Edward Dmytryk, çeviren Ülkü Uzun, sf. 18-19)

Evet, inanırız çünkü ışıklar, kamera, çeşitli efektler, senaryo bizi yalnızca görmemizi istediği noktaya odaklar. Ötesini algılamamıza, bilmemize 'senaryo' mantığı açısından izin verilmez. Gereksizdir de! Bu işin kamera arkası görüntüleri yoktur.

Nicedir 'ideolojilerin öldüğü' lafı dolaşır. (Hatta geçenlerde son siyasi tablodan dolayı muhterem gazetecilerden biri bu lafı gene etmişti.) Tabii burada mesaj, bilindiği üzere, 'sosyalizmin öldüğü'dür, kendilerince. Laf dönüp dolaşıp oraya gelir. Bunu kanıtlayacak örnekleri de yok değildir, yine kendilerince: AKP'de bir miktar 'sosyal demokrat', CHP'de eski ülkücü kadroların yer alması yine, 'İdeoloji-mideoloji kalmamıştır, amaç vatana hizmettir!' sakızının çiğnenmesine vesile olmuştur. (CHP'nin 'solcu'luğu, vaktiyle bir Alman imparatorunun aslında gizli bir Müslüman olduğu yutturmacasına eşdeğerde bir tevatürle sırtımızda bir hazin yüke dönüşmüş bir partidir bu arada.) İdeolojiden yoksun bir kadronun ülkeyi yönetmeye aday olması da ayrı bir azaptır: 'Benim herhangi bir ideolojim yok; ama vatana hizmet etme niyetindeyim.' Böyle diyen bir fikriyatın ellerini nasıl ovuşturduğunu, yüzlerindeki o muhteris sırıtışı görür gibiyim.

Nöbet beklenen mahalle

Bu yazıyı kaleme aldığım gecenin akşamında Adana'nın en batısındaki mahalleme geldim. Bir haftadır uğramıyordum. Sokağa dönerken bir de ne göreyim? Mahallenin hemen girişinde MHP'nin bir seçim bürosu. 'Bunda anlatılacak veya şaşılacak ne var?' denebilir. Bunu tartışmayacağım. Ama söz konusu mahalle Adana'da yalnızca Arap asıllı Alevilerin yaşadığı Akkapı'dır. (Hayır, bir tür milliyetçilik veya mezhepçilik yapmayacağım!) Bu mahalleden onlarca seçimde elbette yalnızca solcu geçinen partiler oy almamıştır. Maddi emellerini dinsel kimlikleriyle birleştiren bazı efendilerin sayesinde, bir takım sağcı partiler de oy almıştır. Ne var ki Alevilere ve Türk olmayan niceliğe karşı tarihsel bazı düşünceleri ve eylemleri ortada olan bir partinin kitleye bu kadar yaklaşması, üstelik o ünlü Maraş Katliamı'ndan sonra şehirde, aynı kırımın Akkapı'da da olacağı söylentisi üzerine barikatlar kurulan mevzinin hemen birkaç metre berisinde konuşlanmaları, insana içinin ezilmesinden öte şeyler hissettirmiş ve düşündürmüştür. Elbette ki, bu CHP'ye kaptırılan eski lider kadroların bir misillemesi değildi. Güçlü bir olasılıkla mevcut ilişki bir alışverişti. Maddi bir şeydi yani bu parti ve bazı mahalleli arasındaki bağ...

Mezhep meselesi değil

'İdeolojiler öldü' hikâyesiyle uyutulan insanların geldiği noktadır bu: Mısır tarlalarındaki içi saman dolu korkuluklar! Ama o korkulukların başı hafifçe yana eğik duruşlarının, kucaklamaya hazır açık kollarının, bir şapkanın altından fırlamış ottan saçlarının ve o mahzun pejmürdeliklerinin hayâsiyetinden bile mahrum korkuluklar...

Evet adam bir sigara uzatır, öteki alır, aynı adamın ateşiyle de sigarasını yakar; ki yönetmen 'Motor!' demiştir ve yeni bir sahnenin çekimi başlamıştır.

İdeolojiler bitmiştir ve de talan başlamıştır.

İnsanların 'ruh'larını menfaate peşkeş çekmeleri başlamıştır.

'Faşizme geçit yok!' diyen barikatlara faşist ideolojinin (Hani ideolojiler bitmişti?) simgelerinin dikilmesi başlamıştır.

Yanlış anlaşılmayı önlemek için yine not düşüyorum:

Mezhepçiliğe, herhangi bir soya bağlı olmayı asla solculuğun üstünde tutmuyorum. Solculuğu da ille veya yalnızca bunların üzerine bina etmeyi tasarlamıyor-önermiyorum. Sadece ömrümüzün geçtiği bu güzel mahallede yıllarca horlanmış, hakaretlere maruz kalmış bu insanların gözü önünde kendisini 'düşman' ilan eden bir hareketin ve aslında bu düşüncesinden hiç de vazgeçmemiş bir örgütlenmenin bayraklarının dalgalanması; gelinen bu nokta, artık politik bir duruştan yoksunluk, bu kimsesizlik, yalnızlık hissi kederimizi arttırıyor. Lafı yılgınlığa da bağlamıyorum. Ama (Hakan Gülseven'in Red'in 9. sayısındaki yazısında sorduğu) '...burjuva siyasetinin bu kadar pespayeleştiği bu memlekette, sol devrimci alternatif niye kendine bir çatlak bulup oradan halkın gündemine akamıyor?' sorusuna, bu hazin fotoğrafa bakıp bakıp bir cevap veremeyişimin de acziyle kıvranıyorum.

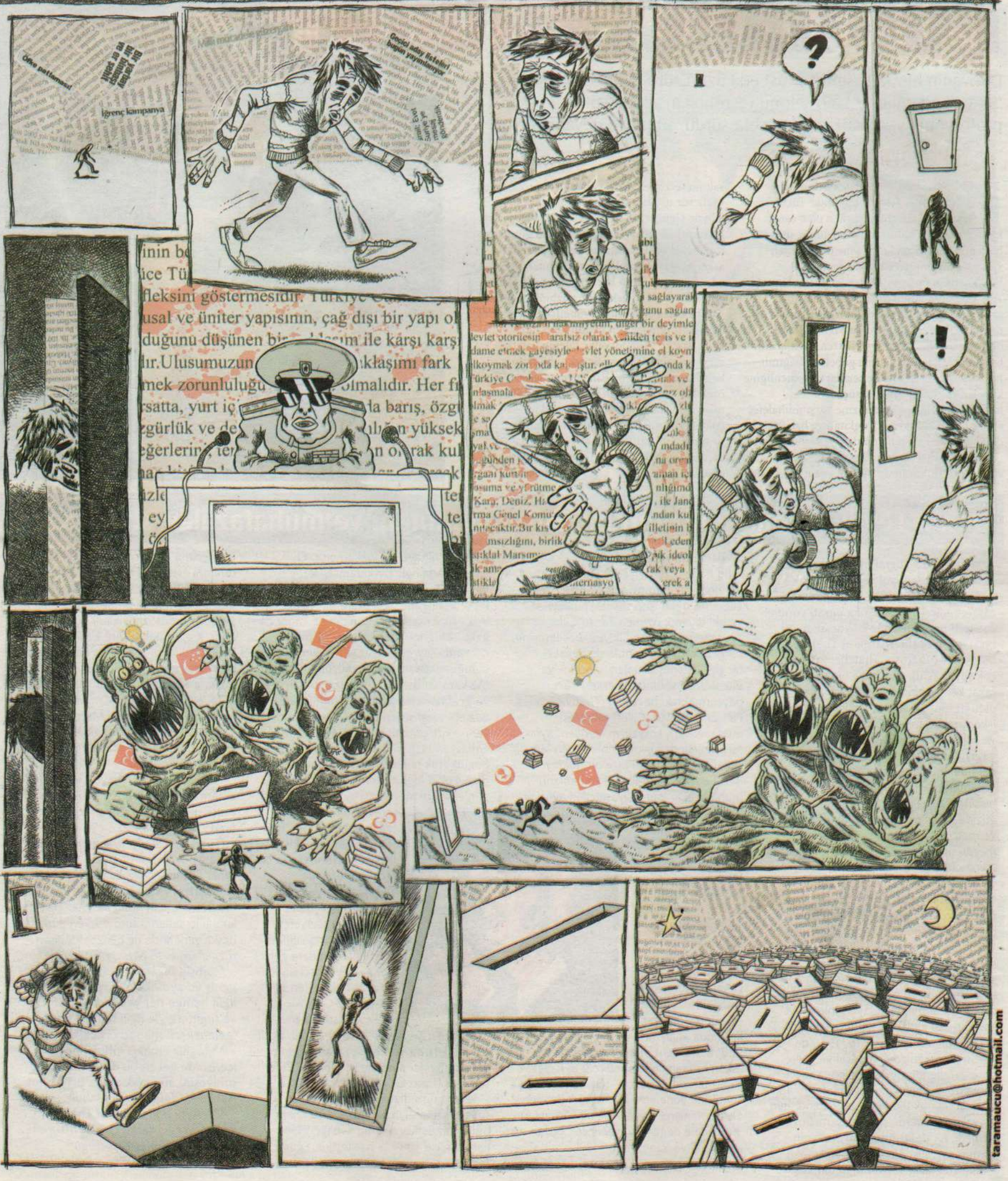
İğdiş edilen bilinç

Geçim derdine düşürülmüş, toplumsal konumundan bihaber, ideolojisi elinden alınmış, kafasına sahte fikirler sokulmuş, neredeyse yalnızca bir iş gününe kurulmuş, hayallerini farkında olmadığı bir tür 'işbirlikçilik'e tevdi etmiş, güruh olabilme niteliğinden bile çok uzaklara düşüp bir kalabalığa dönüşmüş-dönüştürülmüş (ki 12 Eylül ve aparatları ne kadar lanetlense azdır!), yukarıdaki alıntıda da değinildiği üzere bir sigarayla ve bir tek kibrit çöpüyle 'ikna' edilmiş; 'bir lokma aşım, ağrısız başım' en geri mevzisine çekilmiş, günün en sosyal saatlerinde türlü TV dizileriyle tutsak alınmış, akşam oturmaları; bahçe, avlu, balkon muhabbetleri unutturulmuş; türlü hesaplarıyla televizyonları-gazeteleri işgal eden 'fikri komprador'ların, ufak tefek işbirlikçilerin yalanları, kandırmacaları, kafa bulandırmalarıyla 'ikna edilip' ıslah olmanın yolu tutturulmuş halkın gündemine sabırla ve hiçbir ikiyüzlülüğe bulaşmadan, muhakkak ki sosyalist kimlikle akma dirayetiyle...

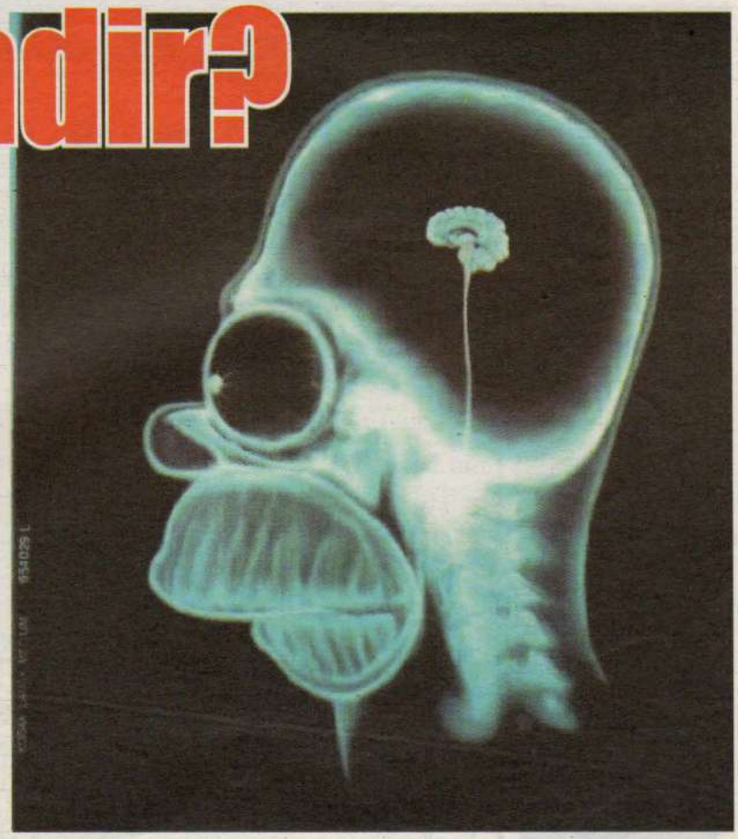
HAKAN TABAKAN

Gayya Kuyusu

özgür yıldız

Politikacı kimdir?

Dünyanın her köşesinde siyasi erki uzun süre elinde bulunduran 'siyaset adamları' / balo salonu tecrübeli insan çobanları / profesyonel veciz söz ustaları sefa sürdü, sürmeye devam ediyor.

TUNA POYRAZ

Kimi zaman görmezden gelmeye çalışıyor olsak da bugünün Türkiye siyasal iklimine egemen olan esnaf karakterli siyasi kültür sadece belli bir siyaseti beslemiyor, aynı zamanda yine o siyasetten ve siyasi söylemden de besleniyor. AKP hükümetinin en 'spekteküler' karakteri Kemal 'Abi' Unakıtan gönül rahatlığı ile 'satarım arkadaş!' diyorsa, güvendiği bir şeyler var demektir. Mesela CHP ya da MHP iktidar olsa, onlar satmayacak mı? Düzen partilerinin tamamı IMF politikalarına göbekten bağımlı. Ne özelleştirmelere ne de sermaye egemenliğine karşılar. Yoksullar örgütlü güçlerini hissettiremediği ve kapitalizme karşı muhalefet ağı örülemediği sürece Unakıtan ve halefleri diledikleri frekanstan konuşmayı sürdürecek.

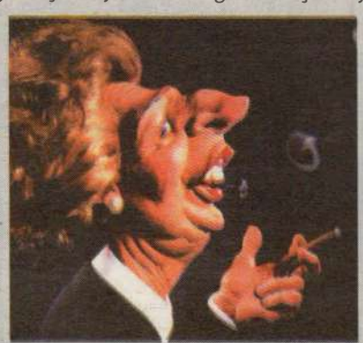
Dünyanın her köşesinde siyasi erki uzun süre elinde bulunduran 'siyaset adamları' / balo salonu tecrübeli insan çobanları / profesyonel veciz söz ustaları sefa sürdü, sürmeye devam ediyor. Geniş kitleler yoksulluk içinde kıvranırken, lideri olduğu iktidarın gündemi toplumsal adalet olmayan devlet adamları, askeri-sanayi kompleksi ayakta tutabilmek adına mavi kürenin her köşesini hallaç pamuğu gibi atan 'büyük başkan'lar, yüzbinlerce insanın katili 'muasır medeniyet' yöneticileri... genelde çaldıkları minare için uygun kılıfı hazırladılar. Kimi zaman gizli dosyalar, telefon kayıtları vs. bu saygın ve güvenilir erk sahiplerinin koltuklarını kaybetmesine neden oldu. Fakat özellikle 80'li yıllardan itibaren Soğuk Savaş'ın nihayete yaklaşması ve 1991'de etkinliğini çoktan yitirmiş olan SSCB'nin dağılması ile oluşan tek kutuplu dünya sistemi, vahşi kapitalizmi geri çağırdı. İktidar sahipleri, sınır tanımaz oldu...

Demir Leydi: Neoliberalizmin muzaffer komutanı ve muhafazakar siyasi kadın

Bugün neo-liberalizm'in yol açtığı yıkımlardan, yol verdiği yıkıcı değişimlerden ve hatta birilerinin cesaret edip Latin Amerika'nın su'yunun özelleştirmesinden söz ediyorsak bunu belki de en başta Margaret Thatcher'a borçluyuz (doğrusu: Thatcher insanlığa çok şey borçlu). Moskova'nın yakıştırdığı fakat kendisinin de beğenerek adapte olduğu sıfatı ile 'Demir Leydi' İngilizlerin, İskoçların, İrlandalıların, Ortadoğuluların ve Falkland (Malvinas) Adaları'nda yaşayan o güzel koyunların hayatını derinden etkilemeyi başardı.

Bahtına, memleketinde Oxford bulunan ve haliyle 'okuyan', bu güzide okuldan kimya mühendisi ve metodist bir muhafazakar olarak mezun olan genç Margaret, insanlık adına oldukça talihsiz bir karar ile siyasi kariyerine henüz 1950'lerin başında adım attı. 1960'lar boyunca, erkek eşçinselliğinin ve kürtajın serbest bırakılması, 'sopa'nın (evet, bildiğiniz 'zopa') bir ceza olarak kullanılmasına karşı çıkmak gibi liberal eğilimler gösterse de (tabii bu arada idamın kaldırılmasına ve muhafazakar bir anne olarak boşanmanın kolaylaştırılmasına karşıdır... O kadar da uzun boylu değil!) her zaman anti-komünistti. 1966'da İşçi Partisi'nin uyguladığı oransal ve gelire göre vergilendirmeyi –cahilce- 'sadece sosyalizme değil, komünizme doğru atılan adımlar' olarak niteledi. Zaten kendisinin sosyalizm ile derdi, siyasi yaşamı boyunca bitmedi. Bir defasında, "İngiltere'nin sorunu sosyalist olmaması değil, aksine çok fazla sosyalistinin olması," açıklamasını yaptı.

Bu ifade, size bir yerlerden tanıdık gelmedi mi? Kamuya ait olanları özel ellere satarken 'son sosyalist ülkeyi de yıktık' diyerek övünen Tansu Çiller ile Thatcher'ın kamu mülkiyeti, özelleştirme, vergi adaleti gibi konularda benzer bir çizgi izlemiş olmaları, ulusal veya uluslararası sorunlarda askeri güce başvurmaktaki hevesleri (Thatcher: Falkland Adaları, Çiller: sınırötesi müdahaleler), sosyalizm alerjileri, aynı terzinin elinden çıkmışa benzeyen 'edepli' ceket-etek takımları bize bir noktayı işaret ediyor: Neo-liberal zamanların muhafazakar kadın siyasetçileri aynı tornadan çıkmıştır.

Daha da önemlisi siyaseten 'erkek'ten daha 'erkek'tir. Pasifik ötesinden başka bir örneği ele alalım: Madaline Albright. Clinton hükümetlerinin en şahini olan dışişleri eski bakanı yukarıda adı geçen kadın siyasetçilerle -maalesef- benzer bir moda anlayışına ve siyasi fikriyata sahipti. Albright, hem Yugoslavya'ya askeri müdahalede öncü rolu oynayacak kadar tereddütsüz 'zor' taraftarı hem de kendisine yöneltilen körfez savaşlarında ölen onbinlerce siville ilgili bir soruya 'bu bedele değerdi' diyebilecek kadar serinkanlı ve 'realist'tir.

Tekrar İngiltere'ye dönersek, Thatcher 1979'da nihayet başbakan olur. O yıllarda Ada öyle bir karamsarlık yaşamaktadır ki dönemin muhalif 'tarz'ı Punk'ın sloganı 'No Future'dır. (Gelecek Yok). İlk icraatları ile Punk'ın ne kadar da haklı olduğunu ortaya koyar: 1 milyon civarında seyreden işsiz sayısı, kimse ne olduğunu anlamadan 2 milyona tırmanır. 'Az kazananan az, çok kazananan çok' vergi almaya karşı olduğu için nispeten adaletli vergi sistemini zedeleyip onun yerine kdv oranını artırır. Neticesinde enflasyon hızla yükselir ve üretim düşer. Bugün artık neredeyse tamamen yok olmuş olan İngiliz otomotiv sektörü o günlerde çökmeye başlar. Sendikalardan, grevlerden, konforlu yaşayamamaktan, 'hak ettiğini alamamak'tan, o kasvetli semi-detached* işçi konutlarında yaşamaktan ve kendi varlığıyla ilgili hemen her şeyden şikayetçi olan kentli orta sınıfın desteği ile iktidara gelen Demir Leydi, işçi sınıfını karşısına almaktan çekinmez. Özellikle 84-85 yıllarında Ulusal Madenciler Sendikası ile kimi zaman ciddi çatışmalara da sahne olan inatlaşma ve grevler, iktidarın lehine sonuçlanır. Zafer sarhoşu Thatcher, işçi sınıfı karşısında elde ettiği galibiyeti kutlamak adına sadece şampanya patlatmaz; 15'i hariç bütün maden ocaklarını kapatır. Elde kalanları ise 1984'te özelleştirir. Eğitim bütçesinde yaptığı kısıtlama nedeni ile mezunu olduğu Oxford'dan fahri doktora alamaz. Thatcher'in kamuya ait olana verdiği zarar, gelir uçurumun giderek derinleşmesindeki payı, Ada'nın yaşadığı 'mutsuzluk iklimi' (çok şairane oldu, kusura bakmayın) kimi sanatçıları öyle bezdirir ki, Marienne Faithfull ve Morrissey gibi bazıları ülkeyi terk eder!

Hatta Morrisey dayanamaz ve 'viva hate' adlı albümüne 'Margaret on the guillotine' (Giyotindeki Margaret) adlı şarkıyı da yerleştirir. Aşağıdaki iki kuple, Thatcher iktidarının öfkeyi nerelere taşıdığının ispatıdır:

The kind people / have a wonderful dream / margaret on the guillotine / cause people like you / make me feel so tired / when will you die?

(Türkçe meali: İyi insanların / harika bir düşü var / Margaret giyotinde... / çünkü senin gibi insanlar / beni çok yorgun hissettiriyor / ne zaman öleceksin?)

Taraftarlarının tabiri ile 'Maggie', neo-liberal icraatlarını sürdürürken dünyanın başka yerlerinde de benzer 'değişim rüzgarları' eser. Mesela Türkiye'de...

*** Bitişik nizam, kiremit rengi, pek geniş ve aydınlık olmayan, İngiltere'yle ilgili hemen her yapımda görülebilecek ve İngiltere'yle ilgili hemen her şey gibi 'geleneksel' mimari örnekleri.**

**** İngiliz emekçi kitleleri için acı içerisinde geçen bu dönemin haleti ruhiyesini anlamak adına Billy Elliot isimli naif film yararlı olabilir.**

***** Aynı adlı (wind of change) karşıdevrimci şarkıyı bize yutturan dönemin popüler topluluğu Scorpions'a teessüflerimi sunuyorum.**

Türkiye'de neo-liberalizm ve Özal vakası: Zincirleme acayiplikler dünyası

24 Ocak 1980 tarihinde dönemin Başbakanı Süleyman Demirel, Türkiye için yepyeni kapıların açıldığını, alınan kararlar ile devlet girişimi ve özel teşebbüsün bir arada yürüdüğü 'karma ekonomi'den serbest piyasa ekonomisine geçildiğini müjdeler. Artık devlet üretimden elini çekme yoluna gidecek ve iktisada özel teşebbüsün önünü açmaktan öte bir müdahalesi bulunmayacaktır. Bu kararların akabinde yaşananlar, Thatcher İngiltere'sine çok benzer. Türk Lirası ani değer kaybına uğrar (hepimizin yakından tanıdığı tabir ile: devalüasyon), bir çok mal ve hizmete yüzde 100'ün üzerinde zam yapılır (karikatüristlerin uzunca süre ekmeğini yediği 'enflasyon canavarı'nın doğuşu), reel ücretler yerin dibine geçer ve işsizlik oranı hızla yükselir.

Üstelik bu kararların mimarı Turgut Özal, Süleyman Demirel'in açıklamasının üzerinden aşağı yukarı 3 sene 4 ay sonra 400 sandalyeli TBMM'de 211 sandalye'ye sahip Anavatan Partisi'nin genel başkanı ve Türkiye'nin müstakbel başbakanı olarak sahne ışıklarının altındaki yerini alır. Thatcher'ın İngiltere'de, Reagan'ın ABD'de sürdürdüğü neo-liberal politikaları Türkiye'de uygulama görevi Özal'a düşmüştür. 12 Eylül 1980 darbesini yemiş, kimliğini yitirmiş, dünü ile bağları koparılmış ve belleği silinmiş Türkiye, adeta dikensiz gül bahçesidir.

Koy bi arabesk Semra!

80'li yıllarda hemen bütün dünya aynı dalgaya yakalandı. Sermayenin küresel hareket serbestisinin önündeki engellerin kaldırılması, kazanılmış sosyal hakların tahribata uğratılması, özelleştirme, devletin ekonomiden sadece üretici değil aynı zamanda kontrol mekanizması olarak dahi dışlanması.. Latin Amerika ve Afrika gibi eskinin koloni 'demokrasi'lerinde özellikle darbeler, zengin kuzey'de ise işçi sınıfının örgütlü gücünün gerilemesi sonucu muhalefetsiz kalan sağcı hükümetler eliyle sürdürülür bu vahşi kapitalizm hamlesi. Turgut Özal ve Anavatan Partisi böylesi bir dünya konjonktüründe iktidara yerleşir. Özal, devlet geleneğinin daha önce rastlamadığı derecede rahat hareketler sergiler. Her zaman ciddi bir iş olan asker selamlamayı şortla yapar. Askerler, başbakandan gelen 'Nassın asker?' sorusuna 'İyidir abi seni sormalı' yanıtını vermemek için zor tutarlar kendilerini... 2. köprünün açılışında makam otosu olan manda kasa Mercedes'in sürücü koltuğuna geçer ve yanında oturan eşi Semra Özal'a, "Koy bi arabesk de neşemizi bulalım Semracığım" diye seslenir. Her zaman keyiflidir. Neden olmasın ki? Toplumsal muhalefetin başı ezilmiş, bireyler askeri önlemler ve cezaevleri ile sindirilmiş/atomize edilmiş, IMF politikalarının ve Turgut Özal'ın şen kişiliğinin önünde bir engel bırakılmamıştır.

Televizyon artık çok daha yaygındır fakat yine de TRT tekeli sürmektedir. Çocukluğu benim gibi 80'li yıllarda geçmiş olanlar için o dönemin politikası; kimi zaman SSCB Başkanı Mihail Gorbaçov, kimi zamansa zamanın pop ikonu Michael Jackson ile gezen -eski Western yıldızı ve 80'lerde ABD Başkanı- Ronald Reagan, ve esas olarak akşam haberlerinin büyük bir kısmında arzı endam eyleyen Turgut Özal demektir. Akşam haberleri yetmez, 'İcraatın İçinden' programları ve sabit 'sevgili vatandaşlarım' girizgahı ile başarılarını TV izleyicisi ile paylaşır. Artan işsizliğe ve hızla düşen alım gücüne rağmen program jeneriğinde daha fazla tüten fabrika bacası, daha fazla baraj, daha fazla santral yer alır. Özal çeşitli istatistiki veriler eşliğinde ekonominin ne kadar büyüdüğünden bahseder (Neyse ki futbol ve çizgi filmler de vardı ekranda, akıl sağlımızı korumayı başarabildik).

Gerçekten de görüntüde bir canlanma vardır ve Doğu Bloku ülkelerinin 90larda karşılaşacakları travmatik durumu 10 yıl önceden yaşamaya başlar Türkiye*. Janjanlı ambalaja sahip ithal ürünler market raflarını, çeşit çeşit otomobiller yolları kaplar. Öyle bir hava estirilir ki, sanki bu dünya nimetlerinin tamamı Özal sayesinde Türkiye'ye girmektedir. Oysa ki , ne mallardaki 'renklenme' ve 'çeşitlenme' Türkiye'ye özgüdür, ne de o 'vatandaşın' alım gücü bunlara sahip olmaya yetmektedir.

Benim memurum işini bilir!

Başbakan en azından milyonlarca kamu emekçisi için yolu gösterir 'Benim memurum işini bilir'. Bu ifade, rüşvet'in ne kadar olağanlaştığının, toplumsal yozlaşmanın nerelere vardığının da kanıtıdır. Dönem sinemasına damga vuran kara mizah yapımlarında İlyas Salman ve Şener Şen gibi oyuncular yaşadıkları bütün sıkıntılara rağmen namuslu kalmaya çalışan,üstelik bu erdemden dolayı mesai arkadaşları ve aile çevresi tarafından dışlanan/hor görülen, en nihayetinde mahalle esnafının başkası ile deliren memur rolünde görünürler. Dış borçlanma baş edilemez seviyelere yükselirken hayali ihracat hamlesi de bütün hızıyla sürmektedir. İhracat yapacak olan firmalara öyle büyük teşvikler, vergi indirimleri sağlanır ki, boş konteynerler gümrükte dolu olarak belgelendikten sonra ihracatçıya 'vergi iadesi' olarak geri döner. Özal döneminin karakteristiklerinden biri de kısa yoldan köşeyi dönme, Amerikan Rüyası'nı yerlileştirme girişimleridir. Maliyeti düşük, taşıma hacmi yüksek ve güvenli demiryolu taşımacılığını elinin tersiyle iter Başbakan; "Demiryolları Moskof işidir," der...Tabii bu esnada otoyol projelerinin önüne açılmakta, devletin kaynakları bitmek tükenmek bilmeyen otoyol inşaatlarına aktarılmakta, ihale kazananların cebi dolmaktadır**.

Turgut 'tabu deviren' Özal, zengin ailelerle iç içe yaşamaktan hoşlanır -daha sonra Özal ailesinin başını ağrıtacak olan- 'aile fotoğrafları' çektirir. Zenginlerin yatlarında tatil yapması üzerine sorulan bir soruya verdiği 'ben zenginleri severim' tarafını açıkça ortaya koyar. Bütün bu özgüvenine rağmen Thatcher kadar kurnaz olamaz, maden işçileri ile baş edemez. Kenan Evren'den boşalan Cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturmuşken, yüz bine yakın maden işçisinin unutulmaz 'Çankaya'nın şişmanı, işçi düşmanı' sloganları ile Zonguldak'tan Ankara'ya yürüyüşünü izlemek ve bu beklenmedik eylem sonrası uzlaşmak zorunda kalır. Karanlık zamanlarda umudun varlığını yine işçi sınıfı hatırlatır...

Papatya gibisin, beyaz ve kalın!

Özal'ın eşi de en az kendisi kadar sansasyoneldir. Bugün sosyetik mekanların müdavimi, Fatih Ürek'in yakın arkadaşı Semra Özal, 80'lerde sıklıkla kameraların önünde yer alır. Fırsat buldukça sahnede kocası ile beraber Samanyolu şarkısını söyler, kocası Reagan ile görüşürken (pek samimidir Batılı liderlerle, 'modern'dir ya!) kendisi Lady Di ile beraber açılışlara katılır (o açılışta 'law maker' –kanun yapıcı- diyeceğine 'love maker' –sevişmeci- der Sultan Süleyman için), Turgut cemaatlerin önünü açmakla meşgulken Semra Papatyalar*** ile beraber hayır işlerindedir....Hem Anavatan hem de bütün Türk sağı pek çok siyasetçi ve siyasetçi eşi cilalayıp parlattıysa da kimse Özallar kadar iz bırakmayı becerememiştir. Hele ki Turgut Özal, bugün dahi, sabaha kadar devam eden -ki ben hiç sonunu getiremem- tartışma programlarına konu olmayı, Örovizyon fatihi Kenan Doğulu'dan buz bakışlı liberal Mehmet Barlas'a kadar pek çok 'elit'in idolü olmayı sürdüyor.

*** O dönem ne yaşandığını idrak edememiş olanlar şimdi 'Azerbaycan Respublikası Resmi Televizyası' AZTV'yi takip edebilir.**

**** Artan araç sayısı ve yetersiz altyapı, enflasyon canavarının amcaoğlu 'trafik canavarı'nı doğurur. tesadüf odur ki her iki canavar da Özal döneminde peydahlanmıştır.**

***** Bayan Özal Türk Kadınını Güçlendirme ve Tanıtma Vakfı'nı kurar. Ne iş yaptığını kimsenin bilmediği bu vakfın aktivistlerine papatyalar denir, ki bu da aynı adlı çiçekten soğumak için yeter sebeptir.**

Kimler geldi, hayatımdan kimler geçti... Her birisi birbirinden acayipti...

Sermaye ve iktidar arasına yapay da olsa mesafe koymanın ihtiyaç olmaktan çıktığı, holding medyasının siyasette başlıca belirleyici güç haline geldiği, yolsuzlukların ve yozlaşmanın sıradanlaştığı neo-liberal zamanların siyasetçi profili de değişir. Kıvrak zekalı, iş bilir Süleyman Demirel belki 'hep başbakan'dır; ancak Samsun'daki parti mitinginde 'Samsun'u il yapalım mı?', Antep'te 'Antespor'u birinci lige çıkaralım mı?' -tabii hep bir ağızdan gelecek 'Eveeeet' cevabıyla 'O halde haydi DYP'ye!' diyecek- sorularını soran, Trabzon'u Akdeniz'in incisi yapmayı vaat eden, dinleyicisine 'Allah'ı size emanet ediyorum' diyen -durum gerçekten de o kadar vahimdir-, postacıları 'Merhaba asker!' cümlesi ile selamlayan Tansu Çiller nasıl başbakan oldu?

Ya da Yıldırım Akbulut gerçekten başbakanlık yaptı mı? Hafızamı zorladığımda, bu fıkralara konu siyasetçinin, başbakanlık yaptığını hatırlıyorum, kesik kesik görüntüler var... Belki de bir zamanlar kendisi hakkında o kadar çok fıkra dinledim ki, Akbulut'un önemli bir şahıs olduğuna kendimi inandırdım ve zihnim onu Başbakanlık

koltuğuna oturttu. Emin olamıyorum.

Mesela Beyaz Show'a sürekli konuk yapabileceğiniz; Harika Avcı fanatiği, 'Çiçek Sulayan' Kamer Genç ve kendisini 'milliyetçi travesti' diye tanımlayan Sisi için, 'Sisi hanımefendinin transatlantik olduğunu çekimlerden sonra öğrendim' açıklamasını yapan güzide şahsiyet Mail Büyükerman Cumhurbaşkanı adayı olmadılar mı? Kimse ciddiye almasa da, bu kişiler adaylıklarını Hyde Park'da değil, TBMM salonlarında açıkladılar.

Hazır 'ciddiyet'ten bahsetmişken, Genç Parti ve Cem Uzan'ın da kulaklarını çınlatmadan geçmeyelim. Bugün siyaseti meslek edinmiş veya toplum mühendisliği konusunda yüksek ihtisas sahibi pek çoklarının ağzını açık bırakan, şimdilik yüzde 7'nin ve 22 Temmuz'dan sonra belki daha da fazlasının sahibi Cem Uzan ve popülist Genç Parti hareketinin kazandığı oy oranı gerçekten de bu kadar şaşırtıcı mı? Turgut Özal uzun süre başbakanlık yaptıysa Cem Uzan da yapar. 12 Eylül'ün lideri Kenan Evren'i alkışlayan üniversite öğrencileri, kriminal vaziyetleri günlerce çarşaf çarşaf haber olan Cem Uzan'ı da pekala parlatabilirler. Ötesi, Cem Uzan'ın Motorola'ya 'taktığı' milyar dolarlar, siyasette lehine döner. 12 Eylül 'terbiyesi' ve Özal 'eğitimi' almış çoğuna göre Türkiye'nin başına tam da Cem Uzan gibi bir lider gerekir. Koca Amerika'yı, dev Motorola'yı dolandıran bir adam, tecrübelerinden de faydalanarak memleketi düzlüğe çıkarabilir! Sürekli kazık yiyen Türkiye, onunla uyanabilir! Sokaktaki pek çok 'vatandaş'a (seyyar satıcısından 'broker'ına, 'orta 2 terk'inden Boğaziçi doktoralısına) göre bir siyasetçi çalsın-çırpsın önemli değildir, mühim olan 'iş yapması'dır. Tabii bu noktada 3 Kasım seçimlerinde Genç Parti'ye oy atmış veya 22 Temmuz'da atacaklar için Uzan'ın ciddi bir avantajı da dünya nimetlerinden yeterince faydalanmış olmasıdır. İktidarı kişisel kazanç kapısı olarak görmesine lüzum yoktur. Neo-liberal zamanlarda siyasi iktidardan beklenti bu derece azalmış, 'halk' ile 'siyaset' arasındaki açı belki de 20. Yüzyıl boyunca hiç olmadığı kadar açılmıştır. 'Heyhat ne günlere kaldık!' demeyin (zaten ben konuşurken 'heyhat' kelimesini kullanan

birisine henüz rastlamadım), memleketin gerçekliği budur.

Hal böyle iken, AKP iktidarını, yaptığı pervasız özelleştirme hamleleri, TÜSİAD ve 'patronlar' ile sürdürdüğü yakın ilişkiler, beslediği cemaatler, kayırdığı adamlar, devletin kılcal damarlarına kadar giriştiği kadrolaşma, seçim vaatlerini yerine getirmeme vs. gibi

nedenlerle 'selef'lerinden ayırmak gerçekçi değildir. Bu icraatlar neo-liberal iktidarların Türkiye'de ve dünyada ortak paydasıdır. AKP iktidarını eleştirinin merkezine oturtan başka bir husus da 'söylem zaafiyeti' gibi görünüyor. Başbakan Erdoğan'ın 'ağzından kaçan'lar başını az ağrıtmadı. Cezaevi öncesi 'Ben İstanbul'un imamıyım', 'Cumhurbaşkanının imam hatipli olacağı günler yakındır' , 'Ben Meclis'in dua ile açılmasından yanayım' gibi İslamcı kesimin duygularını okşayan Erdoğan'ın, ne iktidara geldikten sonra yaşadığı söylem değişikliği ne de 'Lan bana anayasayı öğretme!' veya 'Anamı da al git lan!' gibi fazlasıyla 'samimi', çoğunluğun makama yakıştıramadığı hitap şekilleri yeni ve/veya şaşırtıcı değildir. Aksine, Erdoğan tam da günümüzün politikacısıdır. Gerçekten de son dönem reklam afişlerinde olduğu gibi, Menderes'ten Özal'a uzayan çizginin bugün vardığı noktadır...

Yeni yüzler, yeni heyecan

22 Temmuz seçimlerine oldukça şenlikli giriyoruz. Her gelenin önce 'düşüreceğiz' vaadinde bulunup sonra iktidarın tadını alınca görmezden geldiği ve hatta savunduğu yüzde 10 barajı fiilen ciddi biçimde deliniyor. Neredeyse hemen her ilde oldukça iddialı bağımsız adaylar var. Sosyal demokrat hareketin demirbaşları Ertuğrul Günay ve Haluk Özdalga gibi isimler AKP'den aday olurken, kıymeti harbiyesini bir türlü çözemediğim, ODTÜ'lü 'ülkücü'lerin eski 'reis'i İlhan Kesici ve yine eski 'ülkücü' uzun dönem ANAP'lı Yaşar Okuyan CHP'den, bir Alevi derneği başkanı MHP'den Meclis'e girmeye hazırlanıyor. Yüksek siyaset içinde kimin hangi tarafta olduğu, hangi tarafın neyi temsil ettiği tamamen bulanıklaştı. Seçim süreci epey şenlikli geçiyor. Yalnız simalar çabuk eskimeye, siyasetin yıldızları parıltılarını daha hızlı yitirmeye başladı.

Meseleyi masaya yatırdım, ve siyasette süpernova parlaklığı yaratacak iki kişiyi köşelerinden çekip çıkardım. İşte adaylar! ⇨ ⇨ ⇨ ⇨ ⇨ ⇨ ⇨

Yılmaz Vural (Antrenör)

1992 senesinden bugüne -yani 15 sene içerisinde- 14 ayrı klüp çalıştırdı. Her zaman 'üç büyükler'den birini çalıştırmak iste de, bu hedefine en çok 96-97 sezonunda Sarıyer'i çalıştırarak yaklaştı (belki de her gün Dolmabahçe stadının önünden geçmiştir). Genelde küme düşmemeye oynayan klüplerin başında yer aldı. Son çalıştırdığı klüp olan Antalyaspor ile bu hedefi tutturamadı. Renkli kişiliği ile her daim gündemde kalmayı başardı. Saha kenarındaki heyecanlı tavırları ile sempati topladı. Yeri geldiği futbolcusunu dövdü, yeri geldi en büyük motivasyonu gene o sağladı. Türk siyasi hayatının ikinci 'baba' figürlüğüne aday.

Uygun Siyasi Çizgi: geleneksel merkez sağ
Kendisi ikna edilmezse plase aday: Hikmet Karaman

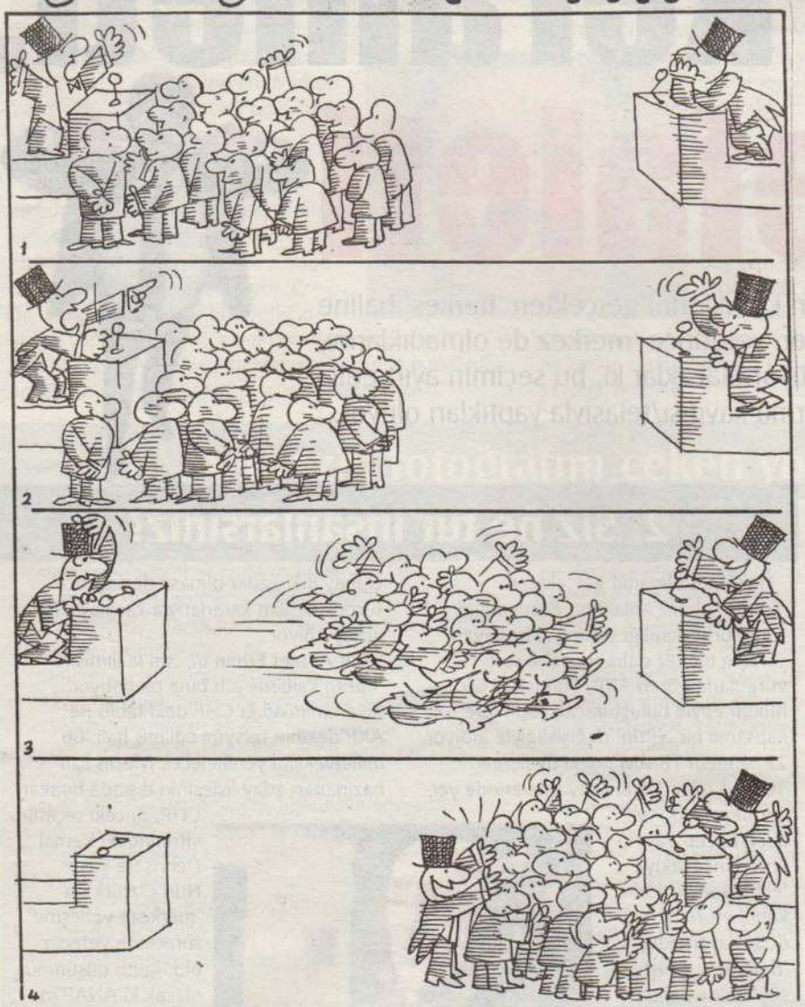
Seda Sayan (Şarkıcı?)

Uzun yıllardır şarkıcılık ve oyunculuk yapıyordu. Bu meziyetlerinin yanına daha sonra sabah programı sunuculuğu, dert analığı ve 'seda' adlı derginin yayın yönetmenliğini de ekledi. Sık sık evlenip boşandı. Anaç tavırlarının yanında kimi zaman delikanlılığı.ile de göz doldurdu. Engin Ardıç'ın kendisine hayran olması ve 'Kasımpaşalı' değilse bile 'Kadırgalı' oluşu en büyük avantajı.

Uygun Siyasi Çizgi: Muhafazakar demokrasi
Kendisi ikna edilemezse plase aday: Nihat Doğan

Eflatun Nuri den POLİTİKA

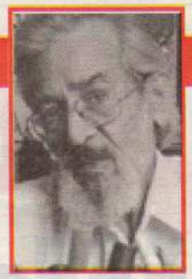

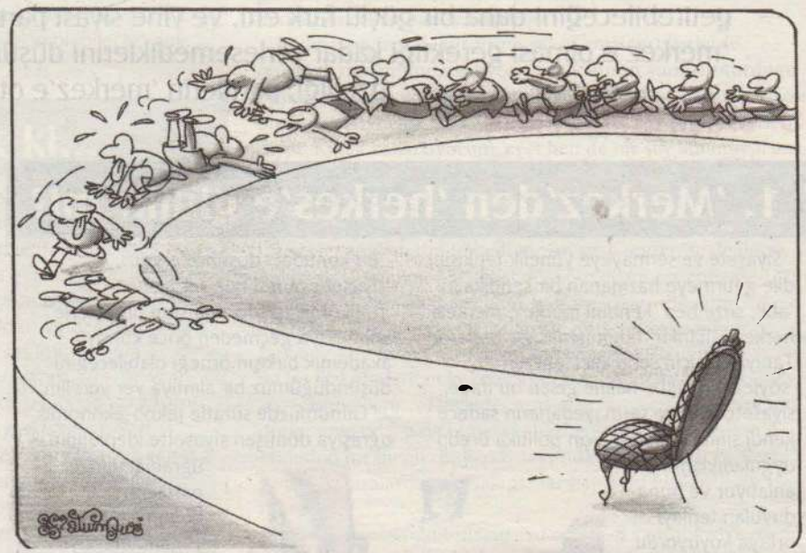

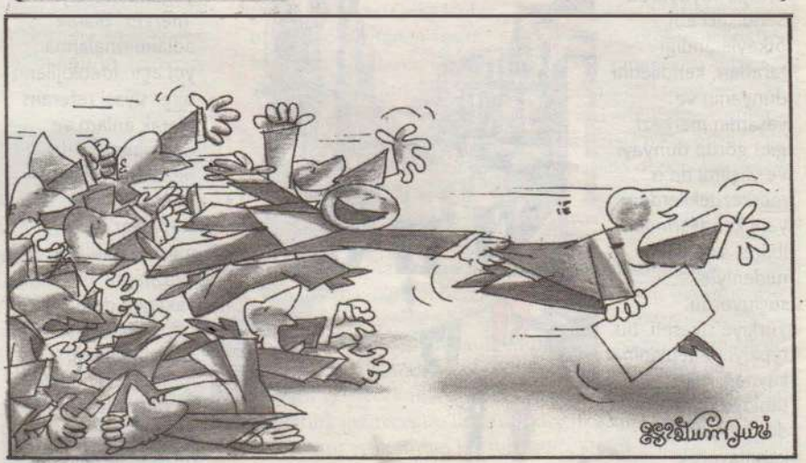
EFLATUN NURİ

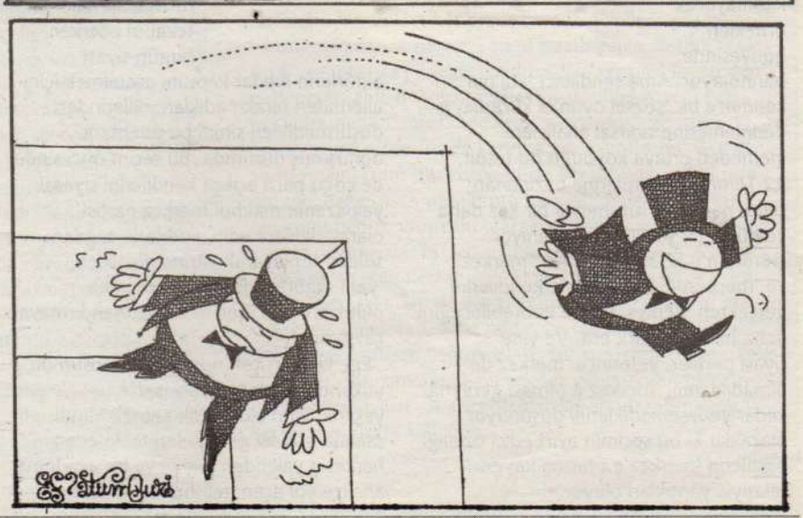

"Eflatun Nuri abimiz dergimizin en yaşlı/en genç çizeri... Şu an Leman'a çizmiyor olsa da çizmiş ile beraber... Bize enerji, moral ve esin veren birbirinden olağanüstü efsaneleşmiş, gerçek yaşam hikayeleri ile derginin sayfalarına sinmiş bir sihir, ruh, doku ya da kokudur o zaten. yeniHarman, Kaçak Yayın'da yazıları yayınlanıyor, bin derece bozuk gözlerine rağmen burnu kağıda değerek de olsa halen çiziyor. Geçtiğimiz yıl içinde de anılarını içeren kitabı ***Benim Adım Eflatun*** Cadde Yayınları'ndan çıktı. 80'li yıllarını devirmiş olmasına rağmen halen iki paket sigarası, dört beş kadeh rakısı ya da birası, gün boyu yerinde durmayarak cadde sokak yaptığı kilometresi ile maşallah dedirten abimize biyografi yazmanın alemi yok. O zaten cumhuriyet tarihinin yaşayan en kıdemli mizah emekçisi, gazeteci-yazarı, ve muhalif tanığı zaman zaman da sanığıdır. aşka, arkadaşlığa, çaya, nikotine, sarhoşluğa, muhabbete ve komediye tapar. Biz de ona taparız." **(M. Çağçağ)**

Eflatun Nuri RED'i okurmuş, çizmek istermiş... Bizim için ne büyük gururdur...

'Merkez'in kerameti, 'ilke'nin sefaleti

Görünen o ki, siyasi partiler 'merkez' ve 'merkezde' olabilmenin kendilerini gerçekten 'herkes' haline getirebileceğini daha bir güçlü fark etti. Ve yine siyasi partiler, yeterince 'merkez'de olmadıklarını, 'merkez'e olması gerektiği kadar yerleşemediklerini düşünüyor olacaklar ki, bu seçimin ayırt edici özelliği, partilerin 'merkez'e oturma kaygısı/telaşıyla yaptıkları oluyor...

ÖZGÜR DENİZ DUMAN

1. 'Merkez'den 'herkes'e gidilir mi?

Siyasete ve sermayeye yönelik tepkisini dile getirmeye hazırlanan bir sendikacı 'abi', söze hep 'kendini merkez, merkezi herkes sananlar' tanımlamasıyla başlardı. Tanıyanlar için sendikacı 'abi'nin 'söylev girizgahı' haline gelen bu ifade, siyasetçilerin ve sermayedarların sadece kendi sınıfsal çıkarları için politika üretip uyguladıklarını anlatıyor ve buna duyulan tepkiyi ortaya koyuyordu. Sendikacı abi, öfkeyle andığı tarafları, kendilerini dünyanın ve yaşamın merkezi gibi görüp dünyayı ve yaşamı da o merkezdekilerden yani kendilerinden ibaret sanmaları nedeniyle suçluyordu.

Türkiye siyaseti, bu tepkiyi ve tepkinin kaynağı olan tabloyu defalarca doğrulayacak/kanıtlayacak örnekleri bünyesinde barındırıyor. Ama sendikacı 'abi'nin kendince bir 'sözsel oyun'la kurgulayıp derinlemesine sınıfsal analizlere inemeden ortaya koyduğu bu tespit, 22 Temmuz seçimlerine hazırlanan siyasi partilerin tutumuyla bir kez daha ve güçlü bir şekilde doğrulanıyor. Görünen o ki, siyasi partiler 'merkez' ve 'merkezde' olabilmenin kendilerini gerçekten 'herkes' haline getirebileceğini daha bir güçlü fark etti. Ve yine siyasi partiler, yeterince 'merkez'de olmadıklarını, 'merkez'e olması gerektiği kadar yerleşemediklerini düşünüyor olacaklar ki bu seçimin ayırt edici özelliği, partilerin 'merkez'e oturma kaygısı/telaşıyla yaptıkları oluyor.

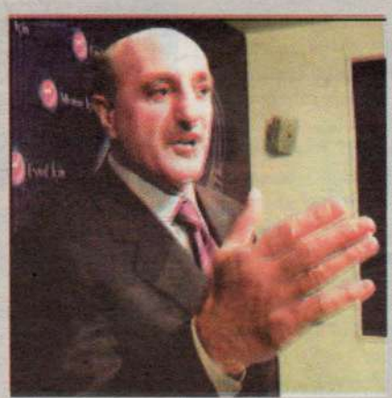
Bu konudaki düşüncelerimizi, 'siyaset sahnesi'nde sergilenen 'trajikomik' performanstan örneklerle anlatmaya geçmeden önce konuya akademik bakışın örneği olabileceğini düşündüğümüz bir alıntıya yer verelim:

"Günümüzde süratle tekno-ekonomik uğraşıya dönüşen siyasette ideolojinin uğradığı yenilgi, partilerin konumlandıkları yegâne mevziyi 'merkez' olarak adlandırmalarına yol açtı. İdeolojilerin birer siyasi referans olarak anlam ve öneminin kitleler nezdinde itibar gördüğü 'eski zamanlar'da merkez, politik aktörlerin yakınına dahi uğramayı akıllarına getirmedikleri, herhangi bir anlam ve önemden yoksun, renksiz, ruhsuz bir hale tekabül ederken, bugün siyasi aktörlerin iktidar kapısını açabilmek için ellerinden bırakmadıkları, dillerinden düşürmedikleri sihirli bir anahtara dönüşmüş durumda. Bu seçim öncesinde de çoğu parti açıkça kendilerini siyasal yelpazenin makbul merkez partisi olarak deklare edip, liderlerin sağdan soldan toplayarak vitrine dizdikleri 'yeni' figürleriyle yegâne merkez olduklarını seçmen kitlesine inandırmaya çalışıyorlar."

Ege Üniversitesi'nden Tanju Tosun'un yukarıdaki tespitleri, siyasette yaşananların akademik analizi. Şimdi aslında güncel gelişmeleri takip eden herkesin yakından bildiği ve bu akademik analize yol açan gelişmelere bakalım...

2. Siz ne tür insanlarsınız?

Hükümet olmanın gerçekte/n 'iktidar' olmak anlamına gelmediğini Cumhurbaşkanlığı seçimiyle başlayan süreçte bir kez daha ve daha sert vurgularla gören AKP, Türkiye'yi 60. hükümetiyle buluşturacak seçimlere kapsamlı bir 'vitrin' değişikliğiyle gidiyor. 22. dönem TBMM'ndeki üyelerinin 161'ine milletvekili aday listelerinde yer vermeyen AKP ve lideri Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye 'elit'lerine bir türlü kabul ettiremediği/doğrulayamadığı 'değişerek geliştim' söylemine daha güçlü kanıtlar sunmak için sarfettiği 'Milli Görüş gömleğini çıkardık' iddiasına da bu yeni hamlesiyle geçerlilik kazandırmaya çalışıyor. Partisini sistem için 'makbul' bir öğe olarak kabul ettirme gayretindeki Erdoğan'ın çabalarının uzandığı son nokta ise siyasetteki bu 'merkez' olma isteğinin aslında 'sefalet' dönemini yaşayan 'ilke'nin yok edilmesi süreciyle birbirini nasıl desteklediğini de gösteriyor.

Sinan Cemgil, zamanında İlhan Kesici'yi 'faşist' olduğu gerekçesiyle ODTÜ'de evire çevire dövmüştü.

Esasen duruşu ve siyaseti itibariyle kabul ettiğim anlamdaki 'sol'u temsil etmiyor olsa da kendi içinde değerlendirmeye alınan 'burjuva' ve 'parlamenter' siyasetin gerektirdiği ilkeyi bile sergileyememesi, üstelik siyaset geçmişini 'milletvekilliği' hevesi uğruna yerle bir etmesiyle de Ertuğrul Günay, yukarıdaki önermelerimizi kanıtlamak için ortaya konan örneklerden biri olacak. AKP'nin yeni vitrininde yer alan diğer isimlerin geçmiş pratiklerine tanık olanlar, 'soldan sağa/sağdan sola' kaymaların sembol ismi haline gelmiş Günay'ınki kadar olmasa da şaşırtıcı/sürpriz katılım kararlarıyla karşılaştıklarını gizleyemiyor.

Şair Ahmet Erhan'ın, 'sol'la ilintisini 'bazen kalbime altı tane ok batıyor' diye tanımladığı CHP'deki tablo ise AKP'dekinin tersyüz edilmiş hali. 66 milletvekilini yenilenecek Meclis için hazırlanan aday listesinin dışında bırakan CHP, önceki seçimin vitrinindeki Kemal Derviş ve Yaşar Nuri Öztürk'ün 'merkeze yerleşme' sürecinde yetersiz olduğunu düşünmüş olacak ki ANAP'ın 'ağır topları'nı da partiye kattı. İş, siyasi özü MHP olan, 'keramet'i de 'ağırlığı' da kendinden menkul Yaşar Okuyan'ın 'tabela' partisinin kendisine katılmasına kadar uzandı. Sağcılığı, sahip olduğu en önemli özelliği olarak gösterilen hatta bunu bizzat kendisi gösteren İlhan Kesici, partinin vitrininin en 'parlak' ismi haline geldi. Hatta Deniz Baykal, partisinin izleyeceği strateji için 'Bana sağcılar adam öldürüyor dedirtemezsiniz' diyecek kadar sağa ve sağcılara sahip çıkan eski Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e başvurmaktan çekinmedi.

Birleşmesi, oluşturulmaya çalışılan 'makbul Türkiye toplumsal yapısı' için tarihsel bir misyon haline getirilen 'sol'un bir diğer unsuru DSP'nin, birleşmeye yanaşmazken Meclis'te olabilmek adına CHP listelerine girmesine ne demeli?.. Bu tutumu, sistemin ve 'devlet'in zorunluluklarının görülmesi ve buna göre davranılmasıyla açıklamak, gerekçelendirmekse 'ilke'nin başka türlü yok sayılmasının da göstergesi değil mi?

3. Vekillik baldan da, partiden de tatlı!..

Örnekleri çoğaltmak mümkün...En büyük özelliği 'ideolojik katılığı' olan, bugüne kadarki duruşuyla bundan taviz vermemeyi de en büyük 'siyasi doğruluk' olarak gösteren eski 'bozkurt', yeni 'alperen' Muhsin Yazıcıoğlu'nun milletvekili olabilmek için BBP genel başkanlığından ayrılması, örneklerden biri.

Siyaset sahnesinde 'vekil' olarak yer almak uğruna olmadık atraksiyonlara kalkışan isimler de örnekleri çoğaltıyor. Buradan bakınca aslında bir gerçek daha ortaya çıkıyor. O da 'vitrin'i süsleyecek bir özelliğin yoksa yapacağın türlü 'yalakalığın' bile 'vekil' adayı olmaya yetmeyeceği...Nitekim, Başbakan'ın o malum sağlık sorununun yaşandığı gün arabasının kilitli kalan kapısını açmak için kullanılan 'balyoz'u makam odasının dekoru yapan AKP'liyle partilerinin icraatlarına bağlılıklarını göstermek için Meclis Genel Kurulu'nda birbirlerini yumruklamaktan çekinmeyen AKP ve CHP'liler de liste dışı kaldı.

Yine AKP'nin her grup toplantısında lideriyle aynı kareye girebilmek uğruna bir sirk yıldızı üstatlığında akrobatik hareketler sergileyen AKP'linin 4.5 yıllık bu çabaları da boş çıktı. Söz konusu 'vekil'imiz artık Erdoğan'la aynı kareye girebilmek için Meclis dışındaki programlarını kovalayacak. Artık koruma duvarını aşıp Başbakan'a ne kadar yaklaşabilirse o kadar yakın olabilecek 'çok sevdiği' liderine.

4. Merkezin fotoğrafını çeken yok ki...

Şimdi yine 'akademik bakış'a başvurup Tanju Tosun'un tespitlerine dönerek, bir nevi 'sonsöz' sayılabilecek 'seçmene çağrı'mızın altyapısını kuralım... Tosun, seçmen cephesinden bakıldığında da partilerdekinden farklı bir tablo resmetmenin mümkün olmadığını savunuyor:

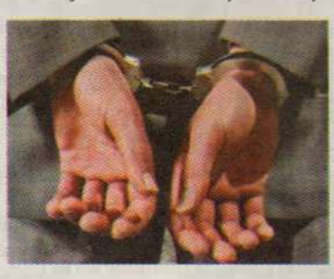
"Onların da zihninde merkeze dair yerleşik net bir fotoğraf olmadığı halde, bir seçimden diğerine kendini merkezde tanımlayan bir partiden diğerine yönelmesi, siyasette merkez etiketine aklının bir hayli yattığının karinesi."

Seçim tarihi yaklaştıkça geçmişte solu 'sosyalizm' düzleminde algılayan birçok ismin bile 'mecburen' CHP'ye oy vermekten söz ettiğine tanık oluyorum. Ve bu bilinç kaymasının, akıl tutulmasının yaygınlaşıp hatırı sayılır bir kitlesellik kazanmasının özellikle kaygı verici olduğunu düşünüyorum. Oysa yine Tanju Tosun'un vurguladığı gibi 'partiler için kendini merkezde tanımlama, siyasal pazarda dışlanmamanın gerekli ve yeter şartına dönüşmüş durumda'yken ve 'seçim kazanabilmek için partilerin merkezde tutunma stratejileri, bu seçimde geçmiş seçimlerle karşılaştırıldığında ilk kez bu ölçüde adaylar üzerinden inşa ediliyor'ken bizim de 'emekten ve özgürlüklerden yana bir siyaset' ve bunlar için 'ses'imizi ortaya koyabilme umuduna tutunabileceğimiz adaylar var.

Tek stratejileri, vitrinlerine 'yıldız aktörleri' oturtup siyaset yapmak olan 'burjuva siyasi fraksiyonları' niteliğindeki partilere karşı desteklenebilecek 'bağımsız adaylar' listelerde. 'Birbirlerinden farklılaşma yerine daha da benzeşen, aynılaşan ve her biri diğerine kolaylıkla ikame edilebilir hale gelen (düzen) parti(leri) siyasetinin' kitleleri oyalamanın başat fonksiyonu haline dönüştürdüğü seçimi, gelecek adına anlamlı kılmanın yolu ilkeli ve kararlı bir sınıfsal duruşla mümkün.

5. Götürürler merkeze...

Başlarken sendikacı 'abi'nin sloganvari 'söylev girizgahı'nı kullandık ve meramımızı oradan 'merkez' kavramı üstüne oturttuk ya argoya biraz aşina herkesçe bilinen ve 'merkez'i içeren bir başka tamlamayı anımsatalım: 'Götürürler merkeze!..' 'Merkeze götürülenin' hep emekçiler, yoksullar ve egemenler gibi düşünmeyenler olmaması için tarafımızı emekten, özgürlükten yana belirleyelim. Halbuki tokatlananın burjuva siyaset ve siyasetçileri olmasını sağlamak için 'akıl tutulması', 'bilinç kayması'nı bertaraf edecek çok basit ama bir o kadar da açık son örnekler de aşağıda:

Siyasi partiler, seçimlerde halka söyleyecekleri yalanları finanse etmek için Hazine'den besleniyor. Hazine, Siyasi Partiler Yasası'na dayanarak AKP, CHP, DYP, MHP ve Genç Parti'ye 360 milyon YTL kaynak aktardı. Yüksek Seçim Kurulu'nun seçim çalışmaları için aldığı para ise 100 milyon YTL. Halen milletvekili olanlara 15 Temmuz'da üç aylık maaş ödenecek. 25 bin YTL'ye yakın üç aylık maaşlarını alacak olan milletvekillerinin geriye kalan görev süresi ise sadece 8 gün. O da Meclis kapalı olduğu için 'tatil'de ödenen bir para olacak. Ve bu parayı almayacağını, iade edeceğini açıklayan milletvekili sayısı, bu yazı kaleme alınırken, sadece iki(ydi). Oysa aynı yönetim kademesinin iş emekçilere gelince sergilediği tutum ise asgari ücrete 1Temmuz'dan itibaren sadece 16.12 YTL artış yapmak oluyor. Yine toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde binlerce işçiye sadece yüzde 3.5 zam öneriliyor. Ve daha vahimi, seçim beyannamesini diğer tüm partiler gibi 'istihdam artışı'nı sağlayacağı vaadi üstüne kuran AKP'nin gerçek zihniyeti, Maliye Bakanı Kemal Unakıtan'ın tavrıyla beliriyor. Anlatalım;

Unakıtan, Ankara OSTİM'de sanayicilerle buluşarak sorunlarını dinledi. 70 işçi çalıştırdığını, firmasının tek kuruş vergi borcu olmadığını söyleyen bir sanayici/patron, ısrarla bankaların kendilerine karşı tutumundan şikayet etti. Ve 'tertemiz' bir bilançosu olmasına rağmen kredi kullanmakta zorluklar çıkarıldığını anlattı. Sanayici/patron, Unakıtan'dan bankaların bu tutumuna son vermesi için yardım istedi. Birkaç kez ısrar edip, 'kredi alamazsam zor durumda kalacağım' diyen sanayici/patrona Unakıtan'ın yanıtı, hem de ona yakın tv kamerasının önünde net oldu: "Niye zor durumda kalacaksın ki. Her zaman 70 işçiyle çalışılmaz ya..."

Görüldüğü gibi, AKP ve diğerlerinin 'istihdam artışı' söylemi sadece bir 'taahhüt' Unakıtan'ın söyleminde vücut bulan düzen partilerinin hakim anlayışı ve bu anlayışın 'sıkışan' patronlara mesajı ise net: 'İşçileri kapının önüne koy!"

gençlerin 'bağımsız' oyları

Üç beş-hafta önceydi... Sınavlar sıcaklarla birleşmiş otobüse kendimi zor atmışım; bir taraftan son bir notlara bakıyorum bir taraftan da otobüste olan bitene kulak kabartmaktan geri kalmıyorum; kim binmiş, kim inmiş, önümdeki notlara bakmayayım da n'olursa olsun hesabı benimkisi... Sonra üç tane kadın biniyor otobüse; genç,orta yaşlı ve yaşlı üç kuşaktan üç kadın... Ve asıl dikkatimi çeken hadise başlıyor.

Kadınların üçü de birbirine yakın ama ayrı yerlerde oturmak durumunda kalıyor; yaşlı kadının yanına oturduğu başka bir kadın çok geçmeden diğer iki kadına dönüp, "Teyze bir şeyler söylüyor ama anlamıyorum, çevirir misiniz lütfen," diyor. Kulak kabartıyorum, evet ben de bir şey anlamıyorum, Kürtçe bir şeyler söylüyor teyze; diğer genç kadın aynen şöyle çeviriyor: "Size dua ediyor". Çok şaşırıyorum bir o kadar da mutlu oluyorum; tek kelime anlamasam da güzel bir şeyler söylediğini hissediyorum yaşlı teyzenin; duaların bütün dillerde aynı olacağını düşünüyorum bir an... Ben farklı dilde konuşan, farklı bir kültüre, dine, dile sahip bir insanı görünce bu kadar mutlu olup insan olduğumu fark ederken bütün savaşların, çatışmaların nasıl olup da bu farklılıklardan kaynaklandığı safsatasına inanılır anlayamıyorum... Devletler arasında savaş çıkarılır, olmazsa dinler arasında, o da olmazsa mezhepler arasında, yok o da olmadı o mezheplerin kendi arasında savaş çıkarır birileri ve bütün bunlardan faydalananlar hep aynı kişilerdir ne hikmetse!

Yukarda anlattığım olayın asıl can alıcı kısmını söylemem gerek esasında: Genç kadın, yaşlı teyzenin söylediklerini bir süre çevirdikten sonra benim yanımda oturan üçüncü kadına dönüp şöyle dedi: "Abla her şeyi yapacağım aklıma gelirdi de, tercümanlık yapacağım gelmezdi; bir de ben yabancı dil bilmem derim!" Oysa genç kadının konuştuğu dil öz be öz ana diliydi; o an, kim yabancı, kim değil, ben neyim, düşünerek otobüsten de önümdeki ders notlarından da koptuğum an oldu...

Barajlar boş da...

Kısa bir zaman sonra ilk defa oy verecek olduğum geldi aklıma; tamam barajlar boş ama yıllardır üstünde konuşulması gereken bir baraj sorunu daha var, demek istedim; ilk oy kullanışımda muhtemelen o barajların altında kalacağımı düşündüm. Ne öğrenmiştik derslerde? Baraj istikrar getirecekmiş; evet, bakar mısınız yakında istikrardan baygınlık getireceğiz: Ta 80'de barajın gelmesinden beri burnumuz istikrardan kurtulmadı!.. Şimdi genç seçmen fazlalığından dolayı her yerde hemen gençlere yöneliyor ya mikrofonlar, soruyorlar nasıl tercih yapacaksınız filan diye, cevaplar da genelde vatan-millet-sakarya üzerinden gidiyor; işsizlik, üniversite sınavı, yoksulluk diyeni ben pek göremedim; nasıl coşa geldiyse yurdum genci ya da bilmiyorum mikrofonun kerameti de olabilir bu! Ben de şunu soruyorum: "Bu sistemle, bu barajla çok sesliliğinin olduğu, bana insan olduğumu hatırlatan bir Meclis'in oluşumu benim ütopyam olarak kalmaya mahkum mudur?"

Evet bağımsızlar biraz imdadımıza yetişecek gibi ama ben tanıtım resimlerini Ezel Akay'a artist edasında çektiren bir Baskın Oran'dan da şüpheliyim açıkcası! İyisi mi ince eleyip sık dokumalı, daha mütevazı bir şekilde sesini duyurmaya çalışan bağımsızlarla bir yerden meclise sızmaya çalışmalı! Sanırım ancak bu şekilde yabancı sandıklarımıza yakınlaşabilir, asıl yabancı olanlardan iktidarı bir daha vermemek üzere alabiliriz...

CANAN ÖZCAN

mantar-özel

"Profesör Baskın Oran... İstanbul, 2'inci Bölgeden bağımsız. En çok bahsedilen bir aday Baskın Hoca... Girip çıktığım her yerde o konuşuluyor. Sol oy'lardan şüphem yok ama yetmez... Liberal demokrat kesimden de oy lâzım."

Yılmaz MHP savunucusu Rauf Tamer, zamanında Egebank hortumcusu 'yeğen' Murat Demirel'den bir çanta dolusu avanta aldığı söylentileri üzerine, 'aklanana dek' yazmama kararı almıştı. Aklanmadı ama yazıyor. Baskın Oran'ı destekliyor.

●●●

"Tek başına, Ak Parti'ye ve yine tek başına CHP'ye veya MHP'ye onun kadar etkili bir muhalefet yapacak bir başka bireyin, bir milletvekilinin olabileceğini tasavvur edemiyorum. Türk siyaset sahnesinin Baskın'a ihtiyacı var."

Turgut Özal'ın danışmanlığını da yapmış olan dönek Cengiz Çandar, şimdi Baskın Oran destekçisi...

●●●

"Ayol manyak mıyım Baskın Oran'dan başkasına oy vereyim!"

Milliyet ve CNN Türk 'borsa indi-çıktı' yorumcusu Meliha Okur!..

●●●

"Liberal Oyların Yeni Seçeneği: Baskın Oran... Oran, bilgisi kadar sivri dili ve son derece sağlıklı saptamalarıyla uzun süredir liberal ve sol oyların dikkatini çekiyor. 'istemeyerek CHP'ye vereceğime, Baskın hoca'yı meclise sokup, hiç değilse paylaştığım görüşleri TBMM kürsüsünden duyayım' diyenlerin sayısı artıyor."

Mehmet Ali Birand. Vallahi ne güzel söylüyorlar, liberal oyların yeni seçeneği diye. Bunu bir de 'solcu'lar anlasa...

●●●

"Ortaya çıkan ilk isim çok parlak. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden geçen yaz emekli olan Prof. Dr. Baskın Oran ne dediğini çok iyi bilen, çok çağdaş, hem birikimiyle hem de hitabet kabiliyetiyle dört dörtlük bir aday."

Aynı zamanda sağ ve 'sol'un merkezde buluşturup birleştirmek için çağrı yapan Milliyet köşe yazarı Meral Tamer...

●●●

"Baskın Oran'ın adaylığı; İstanbul'un Eminönü, Fatih, Eyüp, Kâğıthane, Bayrampaşa, Gaziosmanpaşa, Beyoğlu, Şişli, Beşiktaş ve Sarıyer ilçelerini kapsayan 2. seçim çevresinde gerçekten radikal, son derece renkli, heyecanlı, aynı zamanda da neşeli, gençlerin deyişiyle 'damardan sivil' bir hareket yaratmayı başarmış."

Referans yazarı Seyfettin Gürsel doğru söylüyor; damardan sivil!.. Peki bu Seyfettin Efendi'nin en önemli özelliklerinden biri nedir, bilir misiniz? Sürekli, "Türkiye'de işgücü maliyeti çok yüksek," diye yakınır yazılarında, yani işçi ücretlerini çok yüksek bulur. Damardan patron savunucusu!

●●●

"Sol'un Süpermen'i Baskın Oran... Azınlık haklarının savunulmasını, etnik ayrıma dur denmesini; eşitliğin, bireysel özgürlüklerin, sürekli ötelenen insan haklarının savunulmasını bekleyenler oyunu kime verecek... İşte bu noktada bir süper insan imdadımıza yetişti."

Sabah yazarı Mahmut Övür'ün asistanı ve Hür Haber 'yazar'ı Mine Gültekin! Süper!

●●●

"Sosyalistlerin, Birikim'cilerin, Cihangir'in, Radikal İki okurlarının, Açık Radyo sponsorlarının, İletişim Yayınları'nın, baldırı çıplakların, Bodrum'u ilk keşfeden solcuların, ÖDP'nin, azınlıkların, Bilgi Üniversitesi dostlarının, türbanıyla üniversiteye girmek isteyen kızların, Alaçatı tiryakilerinin, "Orhan Pamuk sen bizim her şeyimizsin" havasında olanların, Murat Belge'nin, 'Baykal solu temsil edemez' diyenlerin, eşcinsellerin, Murathan'ın, Birgün Gazetesi'yle dayanışanların, 'Hepimiz Ermeniyiz' sloganını icat edenlerin, Bilsak Beşinci Kat'ın, Müjde Ar'ın bir milletvekili adayı var! Prof. Baskın Oran..."

Eski İslamcı, yeni liboş, 'sindirilmiş ve hesabı verilmiş döneklik' savunucusu Ahmet Hakan... İyi bilir bu işleri...

Seçim ve 'Oranizm'

Bu seçimde gerçek bir emekçi alternatifi yaratılması için, net bir emekçi programı etrafında, yine işçi hareketinden gelmiş ortak adaylarla, birleşik bir seçim kampanyası gerçekleştirilebilir demiştik. "1 Mayıs'ta Taksim'e omuz omuza çıkanlar, neden seçimlere de aynı dayanışmayla, hep beraber girmesin ki?" diye sormuştuk. Ancak kendini 'sol'da tanımlayan partiler, hareketler, bu basireti gösteremedi. Ortak bir kampanya ve ortak adaylar tarif edilemedi, farklı çevreler kendi adaylarını gösterdi...

Elbette seçimleri fazla abartmamak lazım, mevcut parlamentoda pek bir şey çözüleceği yok; 'Bozuk düzende sağlam çark olmaz!' Yine de, geniş emekçi kesimlere, bir işçi seçeneğinin olması gerektiğini anlatacak kampanyalar düzenlenebilirdi, Meclis'e ortak işçi temsilcileri gönderildiği takdirde de, patron partilerinin gerçek yüzlerini teşhir edecek güçlü bir imkan yakalanabilirdi... Şimdi herkes kendi çalışmasını yapıyor, kendi sözünü, artık kime söyleyebiliyorsa, söylüyor; seçim sonuçlarını hep birlikte değerlendireceğiz...

Peki sandıkta ne yapacağız? "Bu aldatmacadır! Sandığa gitmeyin!" demek, aslında çok bir şey söylemiyor. Bağımsız emekçi adayları, her şeye rağmen, desteklemek lazım. Kürt halkının, kendini temsilcileri aracılığıyla ifade etme hakkını savunmak lazım... Lakin...

İstanbul 2. Bölge'de tam bir müsamere yaşanıyor. Baskın Oran'ın adı 'ortak aday' diye geçti, fakat kimse üzerinde ortaklaşmadı. Bir sürü aday çıktı. Biz, pek çok işçi çevresiyle birlikte Ercan Atmaca'yı aday gösteriyoruz mesela. Halbuki patron medyası Baskın Oran'ı solun ortak adayıymış gibi yansıtmayı tercih ediyor. Baskın Oran, 'ortak' olmadığı gibi, 'sol' da değildir. Bu konuda bir netleşmeye gitmek, 'Oranizm' meselesi üzerine iki çift laf etmek zorunludur...

Baskın Oran yola çıkarken, "Ezber bozacağım," diyordu. Evet ezber bozuyor ama solun ezberini bozuyor. İşçi sınıfı, emperyalizm, örgütlü mücadele ve daha bir çok konuda, ezberimizden çıkarmamamız gereken prensipleri çöpe atıyor.

'Oranizm', Kürtler-Aleviler-eşcinseller-azınlıklar-kadınlar-işçiler-işsizler diye saymaya başladığı tüm kesimleri aynı torbaya doldurarak, 'ezilenler ve dışlananlar' başlığı altında topluyor, post-'marksist' bir 'sol' söylemi hâkim kılmaya çalışıyor. Elbette devrimciler Kürtlerin-Alevilerin-eşcinsellerin-kadınların-azınlıkların, tüm ezilen kesimlerin, hak ve özgürlükleri için mücadele etmelidir. Fakat 'Oranizm'in yaptığı gibi, bu mücadeleyi sınıf ekseninden koparark değil!..

'Oranizm' Avrupa Birlikçidir. Son tahlilde Avrupa Birliği kapitalist-emperyalist bir birlikteliktir. 'Oranizm' AB konusunda sola boş hayaller pompalıyor. AB'ye karşı çıkan sosyalist güçleri 'anakronizm' ile itham ediyor. 'Oranizm' AB fonlarıyla fonlanan patron kuruluşu TESEV'e raporlar hazırlıyor. Bu 'yakın temas'ın ardından, bizi ABD ve AB emperyalizmi arasında bir tercih yapmaya davet ediyor. Biz o fonları da, AB ve ABD arasında çoktan seçmeli test sorularını cevaplamayı da reddediyoruz.

'Oranizm'in tarif ettiği 'demokrasi' aslında radikal patron demokrasisinden başka bir şey değil. "AKP, milliyetçiliğin at gözlüğünü takmayan Türkiye'deki tek parti. Şu bunalımlı dönemde iktidarda olması bir nimet... Böyle devam ederse bir dahaki seçimde oyumu AKP'ye verebilirim," diyordu Baskın Oran kısa zaman önce. Sonra fikir değiştirip kendi aday oldu!

'Oranizm', "Şiddetin her türlüsüne karşıyım," diyerek saçmalıyor! Bütün şiddetleri eşitliyor. Irak'taki direnişçiyle Yanki'nin şiddeti bir olabilir mi? Filistinlinin şiddeti İsrail'le eşitlenebilir mi? Kendini sömüren patronun kafasını kıran bir işçi ayıplanabilir mi? Ama burjuva liberalleri kendilerine hiç değişmeyen bir 'ilke' edinip, bunu papağan gibi yinelemeye bayılıyor. Şiddete 'ilkesel' olarak karşı olmak, diyalektik çalışamayan bir beynin belirtisidir. 'Şiddetten yana olmak ya da karşı olmak' sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarına göre belirlenebilir ancak, 'ilkesel' olarak değil. Milyonlarca işçi ve emekçi, burjuva iktidarını yıkmak için harekete geçtiğinde, biz onlara, "Hayır baylar, bayanlar, bir şiddete karşıyız lütfen nazik olun!" mu diyeceğiz? Elbette biz şiddet delisi değiliz. Fakat sınıf mücadelesi koşulları içinde, şiddet (zor) tarihsel bir zorunluluktur. Liberal bir dogma olarak şiddet karşıtlığının solculukla, Marksizle falan hiçbir alakası yoktur, olamaz!

'Oranizm' TİP söyleminin arkasına saklanarak, kendini bir çeşit sosyalizm sosuna bulamak istiyor. TİP'in Türkiye'de işçi sınıfı ve sosyalizm mücadelesine yaptığı 'katkı' kadar, reformist-pasifist-parlamentarist geçmişi de vardır, bunlar genç kuşaklar arasında fazlaca bilinmemektedir. RED'in ileriki sayılarında anlatacağız. Mahirlerin, Denizlerin TİP'ten kopuş dinamiklerini tartışacağız...

'Oranizm', "Benim düşüncelerimi yansıtan hiç bir örgüt yok," ya da "Ben hiç bir örgütün adamı değilim," gibi laflarla, örgütlü-partili yaşama karşı tipik küçük-burjuva entelektüeli kibiriyle yaklaşıyor. Yoksa örgütün, kuracaksın, ya da Liberal Demokrat Parti'ye gidecek, kaydolacaksın!

Evet, 'Oranizm'in örgütlü-partili yaşama karşı geliştirdiği bu 'özgürlükçü' söylem, örgütlü-partili yaşamın yerine, bireysel 'ezber bozma' girişimlerini temel alması liberal eğilimi körüklüyor. Oranizm, akademik 'solcular' arasında çok popüler olan bu tezi sürekli tekrarlıyor.

Buradan bakınca, 'Oranizm'in ezilenlerin-dışlananların-kadınların-azınlıkların-eşcinsellerin-işçilerin-işsizlerin vb. tüm 'mağdur' kesimlerin sözcüsü olacağı iddiası da temelsizdir. Bu iş meclise gidecek tekil 'sol' şahsiyetlerle yapılamaz. Örgütlü bir siyasi güç gerektirir. Toplumu oluşturan milyonlarca işçinin emekçinin tüm ezilen kesimlerin birleşik mücadelesini gerektirir. Birkaç 'sol' şahsiyetin meclise girmesi, işçilerin, emekçilerin ve ezilenlerin yaşamında radikal değişimler yaratmayacaktır. Tam tersine bu durum burjuvazinin solu (ideolojik-politik-örgütsel) daha da düzen içine çekmesini sağlayacaktır.

Patron medyasının 'Oranizm'e olan ilgilisin temelinde bunlar yatmaktadır.

Bu sebeple, kimse bize, "Oranizm var ya, niye Baskın Oran'a oy vermiyorsunuz?" demesin. Kimseye karışmıyoruz ama kusura bakmayın, biz Oranist değiliz!..

RED Yazı Kurulu adına, C. SERHAT NİGİZ

'İşçilere güveniyorum!..'

Ercan Atmaca, İstanbul'da ikinci bölgeden bağımsız milletvekili adayı. Ercan Abi, işçi oğlu işçi; 50 senedir emekçilik yapıyor. Pek çok mücadelede yer aldı, liderlik etti. Şu anda taşeron işçilerin örgütlenmesine ve mücadelelerine katkıda bulunuyor, en çok ezilen ve sömürülen kesimlerin hak alma çabasına omuz veriyor... RED olarak adaylığını desteklediğimiz Ercan Abi'yle yaptığımız söyleşiyi yayımlıyoruz...

Ercan Atmaca, RED'in de desteklediği, 'İşçilerin Bağımsız Adayı' çalışması çerçevesinde, İstanbul 2. Bölge'den bağımsız aday oldu. 1947 Muş Bulanık doğumlu Ercan Abi, "10 yaşında babamla inşaat işlerinde çalışmaya başladım. 1963 yılında bitirdim liseyi. 1977 yılında Karayolları'na girene kadar çeşitli işlerde çalıştım. İşyerinde temsilcilik, baş temsilcilik yaptım," diye özetliyor 60 yıllık yaşamını. Ercan Abi, 10 yaşında başladığı işçiliği, bunca senedir sürdürürken, emekçilerin hak alma mücadelelerinde ön saflarda yer aldı. 1989-1995 yıllarında Yol-İş İstanbul 1 No'lu şubenin önce Eğitim Sekreterliği, ardından da Şube Başkanlığı görevlerinde bulundu. 1992-1995 arasında İstanbul İşçi Sendika Şubeleri Platformunun Sözcülüğünü yürüttü. 2004 Nisanı'nda emekli olan Ercan Atmaca, halen BEDAŞ taşeron işçileri ile birlikte mücadele etmeyi sürdürüyor, taşeron çalıştırılan işçilerle omuz omuza hak alma kavgası veriyor. Ercan Abi seçim ve adaylıkla ilgili sorularımızı yanıtladı.

Neden aday oldunuz?

Baskın seçim sürecine girildiğinde bağımsız aday belirleme toplantılarına katıldım. İşçi sınıfı adına davranılacağını ve çalışmanın bu doğrultuda yürüyeceğini düşünmüştüm. Düşündüklerim olmadı. Bilgi Üniversitesi'nde yapılan toplantıda işçi sınıfı adına davranılmadığını görünce Birleşik İşçi Emekçi Partisi girişimi olarak hazırladığımız konuşmayı yaptım. Bu seçim sürecinde küçük burjuvazinin bütün renklerinin olduğunu ama proletaryanın olmadığını söyledim ve işçi sınıfının politikası ile sermaye sınıfının karşısına çıkmak gerektiğini savundum. Savunduklarımın arkasında durmak gerektiği için de aday oldum.

En genel hatlarıyla neleri savunuyorsunuz?

İşçi sınıfının kendisi için bir sınıf olması gerektiğini savunuyorum. Çünkü işçi sınıfının kendisi için bir sınıf olma çalışmasına girmediği takdirde iktidara yürüyemeyeceğini biliyorum. Bütün işçilerin haklarını savunur ve 'işçi sınıfının ihtiyacından daha büyük yasa yoktur' anlayışı ile davranırım. 40 yılı aşkın süredir çizgim ve yerim budur.

Bugün bir yanda liberal bir 'sol' ve bir yanda da giderek milliyetçileşen bir 'sol' var. Düzen içi kutuplaşma kendisini solda tanımlayanlara da yansıdı. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Temelde işçi sınıfı mücadelesini engellediklerini düşünmekteyim. Dolaylı olarak da olsa, sermaye sınıfının nimetlerinden yararlananların, sonuçta sermaye sınıfına hizmet etmeleri kaçınılmazdır. Eski sözdür: Düşmanın ekmeğini yiyen, düşmanın kılıcını kullanır.

Ulusal hareketleri sermaye sınıfı kontrol ediyor ve çözümlerini üretiyorsa, kısaca kendi çıkarlarına göre belirlemelerde bulunuyorsa, özellikle de ulusal hareket sermaye sınıfına ve emperyalizme karşı durmuyorsa söyleyecek ne olabilir ki? Yanlış anlaşılmasın, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını elbette savunuyorum. Ama ondan önce işçi sınıfının kendi kaderini tayin etme hakkını savunuyorum.

Sizce bugün işçilerin, emekçilerin temel meseleleri nelerdir?

Söz konusu olan yaşadığımız süreçte ki temel meseleleri ise şöyle sıralayabiliriz :

İşsizlik. Güvencesiz (kayıt dışı) çalışma. Esnek/kuralsız çalışma. Örgütsüzlük. Sendikaların durumu. Ulusal sorun. İnanış sorunu...

Dikkat edilirse başkalarının ön plana çıkardığı ulusal ve dinsel çelişkileri ben son sıralara koyuyorum. İşçi sınıfımızın köleliğinin göreceli olarak en büyük nedeninin işsizlik, buna bağımlı olarak da kayıt dışı çalışma olduğunu düşünüyorum. Aslında hepsi bir bütün olarak alınmalı. Bu sorunların yaşadığımızın kapitalist sistemde çözülebileceğini de düşünmüyorum. Ama mücadele edilmesinin zorunlu olduğunu biliyorum. Bu mücadelede örgütlenmenin olmazsa olmaz olduğunun da bilincindeyim...

Peki, 2. bölgede pek çok emekçi var ve umuyoruz ki, Meclis'e gireceksiniz. Sonra ne olacak? Ne yapacaksınız?

Mecliste yapacaklarım bellidir. Bir kere bütün işçilerin sesi, gözü, kulağı olacağım. İşçiler, işçi sınıfımız ve ezilenler adına ne söylemek gerekiyor ise söyleyeceğim. Ama bir şeyleri değiştiremeyeceğimi de bildiğimden, hem düzenin partilerini teşhir etme, hem de işçi sınıfının, ezilenlerin sorunlarını dile getirerek kamuoyu oluşturma çalışmasına ağırlık vereceğim. Asıl yapacaklarım ise yine sınıfımın, işçilerin arasında olacak:

Grevlerin, direnişlerin içinde olacağım.

Sigortasız sendikasız çalıştırmayla mücadele edeceğim.

Var olan işçi örgütlerinin arasında bir mücadele birliği oluşturulması için çalışacağım.

Öncelikle İstanbul'dan başlayarak İşçi Meclislerinin oluşturulması çabası içinde olacağım. İşçilerin sorunlarının bu meclislerde tartışılmasının, kararların alınmasının ve uygulanmasının böylece benim de denetlenebileceğim bir yolun açılmasını sağlayacağım.

Meclis'te bir sürü patron temsilcisinin karşısında işçilerin, ezilenlerin hakkını savuunmak kolay değil. Saldırıya uğrayacağınızı düşünmüyor musunuz?

Hayatımızın her evresinde saldırıya uğrayabiliriz. Pek önemsemiyorum. 40 sene önce yolumu çizerken ve safımda yerimi alırken, ölüm de dahil olmak üzere her şeyi göze aldım. Bugün değil yani. Neyle karşılaşırsam karşılaşayım, sınıfımın yolunda yürüyeceğim. Ölürsem de yürüdüğüm yolda, sınıf kardeşlerimin, yoldaşlarımın yürüyeceğini biliyorum. Bu yeter...

Kimileri seçimlerden hiçbir şey beklememek gerektiğini savunuyor. Buna ne dersiniz?

Bu seçimin işçi sınıfımızın önünün açılmasında önemli bir araç olduğunu düşünüyor ve bu aracın gerektiği gibi kullanılır ise iş yapacağına inanıyorum.

Ben ve benim gibiler sermaye sınıfının araçlarını kullanmazlar. Ama işçiler sermaye sınıfının partilerinin aracı, oyuncağı olmaktan çıkarılmalı ve kendileri için politika yapmalarının önü açılmalı; seçimin buna faydası olacağını düşünüyorum. Kısacası işçi sınıfı bu seçimde kendisi için davranmanın yolunu açmalıdır.

Son olarak, kendini 'solcu' diye tanımlayanlar bile artık işçi sınıfına vurgu yapmaktan vazgeçti. Hatta, "Bu işçi sınıfı adam olmaz," diyenler var. Siz ne düşünüyorsunuz?

İşçilere, işçi sınıfımıza hep güvendim. Bu güne kadarda güvencimde ısrarlı oldum. Çünkü sınıfımın 15-16 Haziran'da, 1989 Bahar Eylemleri'nde neler yapabildiğini gördüm, yaşadım. Sermaye partilerinin güdümünden çıkacaklarına da inanıyorum. Bugün olmazsa da yarın...

‘Kısmet’ meselesi ya da n

Merkezcilik genel olarak, mümkün olan en geniş kitleyi, ideolojik ve politik bir bulamaç halinde, mümkün olan en dar alana tıkıştırmaktı ‘pi sayısı’ ile çarpımına eşittir ki biz ona ‘kucak’ deriz. Burası, bütün ‘çok renklilik’ iddialarına rağmen son derece renksiz, ilkesiz, kaypak,

22 Temmuz’da seçim olur mu? Ben bilemem. Zaten kimse bilmiyor. Bakın koskoca Başbakan bile ‘Kuzey Irak’a operasyon başlayacak, seçim iptal olacak’ söylentisi üzerine, ‘Öyle bir olasılık görmüyorum, ama kamuoyunun da böyle bir gelişme olursa karşısında dik durması lazım, sandık devam etmeli.’ dedi. Başbakan kamuoyunu ‘dik durmaya’ çağırdığına göre seçimlerin iptal edilmesi ve ‘sandığın devam edememesi’ ihtimali var. Ancak Başbakan’ın açıklamasında benim dikkatimi asıl çeken şey ‘dik durma’ çağrısı. Bundan kasıt, bir müdahale karşısında ‘hazırola geçmek’ değilse, o zaman Başbakan bir ‘direniş’ çağrısı yapıyor. Eğer böyleyse bir ilki yaşıyoruz demektir. Peki, bu direnişin kapsamı ne olacak? Sadece bir yerlerde sessizce homurdanarak mı direneceğiz, (‘Beynelmilel’ filmindeki o muhteşem ‘Sessiz Lorke’ sahnesinde olduğu gibi) yoksa sokağa mı çıkılacak; hani protesto eylemleri, ‘Darbeye Hayır’ mitingleri, genel grev falan?

Ancak bir sorun var. Hadi çıktık, peki o zaman ‘demokrat’ hükümetin çıkardığı yeni ‘Polis Yasası’ karşısında ‘dik durmamız’ mümkün olacak mı? Mesela ‘dik durduğumuzda’, yasayla ilgili olarak Meclis komisyonunda ‘Gerekirse hemen asalım, önemli olan devletin huzurudur’ diyen sayın AKP’li milletvekilinin desteğini de alabilecek miyiz; öyle ya, ‘dik durma’ çağrısı partisinin genel başkanından geldiğine göre. Bir yığın soru ve sorun. Neyse, kısmet…

Kampanya ne zaman başladı?

Şaka bir yana, ‘seçim süreci’ne bakılırsa ‘uyuz’ olmamak elde değil. Bir kere bu erken seçimlere silah tehdidiyle gidildiğini herkes biliyor. Hükümeti ‘götürmeye’ yönelik seçim kampanyasının, esas olarak 1 Eylül 2005’teki Dünya Barış Günü kutlamalarında Hakkari’de kurulan ‘Barış Çadırı’nın hemen yanında patlatılan bir bombayla başlatıldığını ve hemen ardından yaşanan Şemdinli olaylarını (sonraki tüm siyasi gelişmelerle birlikte) hatırladığımızda derin bir endişeye gark oluyoruz. Bu durumda kimilerinin aklına, birkaç astsubayın başlattığı bir seçim kampanyasını birkaç generalin bitirebileceği düşüncesi geliveriyor, ister istemez.

Sosyalist solun ve işçi sınıfının esamisinin okunmadığı bu seçim döneminin ana teması AKP’nin defterinin dürülmesi, en azından hükümet olarak. Tabii hükümet de boş durmuyor. İnisiyatifi büyük ölçüde kaybetmiş olsa da çatışarak çekilmeye devam ediyor, bazı şeyleri, kazanacağını umduğu seçimler sonrasına

bırakarak. Bütün taraflar istismar edebilecekleri her şeyi istismar ederek ve ‘mayo reklamları’ dahil hemen her konuda maraza çıkararak seçim kampanyalarını sürdürüyor. Cumhurbaşkanlığı krizinin ardından, kavga şimdi de ‘PKK terörü’, ‘şehit cenazeleri’ ve bu bağlamda ‘Kuzey Irak’a sınır ötesi harekât’ mevzuları üzerinden sürdürülüyor. Taraflar bu konuda o kadar samimi ki, ABD’de Hudson Enstitüsü’nde muhtemel bir harekâtın sonuçları üzerine yapılan bir toplantıda bazı Türk ‘askeri uzmanlarının’ önce bazı PKK’lilerin Türkiye’y siyasi sakıncalar doğuracağını i iddia ediliyor. Yani ‘uzmanların AKP’ye yarayacağını belirterek edilmemesini istiyorlar. İyi mi?

Alıp götürürler me

Tabii baskı ve tehlikeler bu k İstanbul’un bir ‘kenar semtinde

O sırada sosyalist solda...

Eski seçimlerde, içinde devrimci sosyalistlerin de yer aldığı güç birliklerine, bloklara oy vermek için, taksi tutup sandık başına giden ve ağrıyan dizlerine rağmen ayakta bekleyip oyunu kullanan 79 yaşındaki annem, geçenlerde ‘Oğlum kime oy vereceğiz?’ diye sorduğunda, ‘Valla ben de bilmiyorum!’türü ‘aydınlatıcı’ bir cevap verdim (Not: Olay büyük şehirlerin dışında bir taşra kasabasında geçmiştir.); elbette çok utandım.

Görev, bütün işçileri, emekçileri ve emekten yana güçleri kapsayan birleşik bir işçi cephesi inşa etme hedefiyle ortak bağımsız adayların gösterildiği; işçi sınıfının, emekçilerin ve tüm ezilenlerin acil taleplerini içeren ortak bir program temelinde sürdürülecek birleşik bir seçim kampanyası örgütlemek olmalıydı. Ancak olmadı, olmayınca da iş DTP’nin insafına kaldı. Tabii farklı bir gündeme sahip DTP de, sosyalistler şu anda ne kadarını hak ediyorsa o kadar saygı gösterdi! Böylece muhtıra üstüne muhtıra yiyen bir ülkede, cehennemin kapılarının aralanmaya başladığı bir dönemde sosyalist hareket, neredeyse bir hiç hükmünde olduğunu kanıtladı! Alan tamamen burjuva partilerine, faşistlere terk edildi. Bize de kimi bağımsız adayların ideolojik ve siyasi kimlikleri üzerine tartışmak kaldı. Oysa, parlamentoya birkaç temsilci sokmanın büyük önemini göz ardı etmeden, ülkenin ulaşılabilen bütün köşelerinde bir mücadele programının ve sosyalizmin propagandasının yapılması her şeyden önemliydi.

Farkında mısınız, Türkiye’de siyaset, bütün kanatlarıyla, olabilecek en sağ konumda oluşuyor. Sözüm ona solcu geçinenler bile pratikte artık işçi sınıfını bağımsız bir güç olarak hesaba katmıyor. İşçi sınıfı ve emekçilerin kendi öz talepleriyle toplumsal mücadelede yer almadığı şartlarda sol iyice yolunu kaybederken, burjuva siyaseti de emekçilere artık yalan söyleme, ‘karşılıksız çek verme’ ihtiyacını bile duymuyor. Vaatler bir yana, emekçilerin var olan toplumsal kazanımları da ellerinden alınıyor. Sömürü, çalışanların fiziksel varlığını tehdit edecek boyutlara varıyor. İşçi ve emekçiler, örgütlü bir güç vasfını kaybettikçe, siyasal ve toplumsal ağırlıklarını da kaybediyorlar. Başlıca işlevi burjuva ideolojisini* yaymak olan medya, zaten ağır bir baskı altında olan işçi sınıfını ‘ölmeden mezara koyarken’, işçi ve emekçiler de öldüklerine gerçekten inanıyor.

Dünyasını kaybeden emekçiler, ahiretlerinin peşine düşüyor; ‘Kara deryalarda bir fener’ken, hacı yağı kokan ‘Deniz Feneri’ bekçilerinin gıda yardımlarına, fitre, zekât ve sadakalara muhtaç hale geliyor.

Emekçilerin çoğunlukla, bu seçimlerde de, oylarını burjuvaziye pazarlayan ve kendilerini ‘kurtarıcı’ olarak tanıtan bir takım siyasi ‘muhabbet tellallarının’ peşinden gideceği kesin. Ancak tarihsel olarak kesin olan bir şey daha var ki, o da ‘İşçilerin kurtuluşunun ancak kendi eserleri olacağı’. Bu da elbette ideolojik, politik ve örgütsel bağımsızlıkla ve mücadeleyle mümkün. Belki o zaman sosyalistler de kurtulur.

*** Burjuva ideolojisi emekçilere ‘eşek’ gözüyle bakar. Egemen sınıfın ideolojisi olan ‘egemen ideoloji’nin görevi de emekçileri gerçekten ‘eşek’ olduklarına inandırmaktır. ‘Resmi ideoloji’ ise emekçilerin bu durumdan ‘gurur’ duymalarını sağlar!**

Si

Seçim sürecinin temel tartışma konusu ‘sınır ötesi harekât.’Ancak tartışmaların içeriğine attığımızda kavganın ‘sınır ötesi’ değil ‘sınır berisi’ bir harekâtla ilgili olduğu belli. Aslında sekse küsur yıllık ‘Kürt ulusal sorunu’ bağlamında ‘rejim iktidar’ meselesini konuşuyoruz.

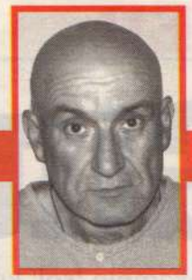
Son Genel Kurmay muhtırasının da ‘sınır ötesi harekât’tan söz ederken ‘Ulus-devlete karşı olanla ‘Her fırsatta, yurtiçinde ve yurtdışında barış, özgü demokrasi gibi insanlığın yüksek değerlerini terör örgütüne paravan olarak kullanan kişi ve kuruluşla mevzuuna girmesi boşuna değildir.

‘PKK terörü’ bahane edilse de asıl meselenin Irak’ın kuzeyinde, ucu bağımsızlığa açık bir Federa Kürdistan’ın doğuşu olduğunu herkes biliyor. Kerk mevzuu falan hep bundan kaynaklanıyor.

Milli siyaset veya evimizin direğ

Yazının başında ‘sınır berisi’ harekât dedik. Siz bakmayın dış politikanın ‘milli ve siyaset.üstü’ oldu iddiasına. Nasıl ki ‘savaş, politikanın başka araçlarl devamıysa’ dış politika da, belirli bir özerklik payıyl iç politikanın devamıdır. Yani devlet iktidarının sını temelinden ve ülkedeki güç dengelerinden tamam bağımsız bir dış politika olamaz. Bu Türkiye için bile böyledir! Bilindiği gibi, memleketimizde, çeşitli sermaye fraksiyonları arasında iktisadi, siyasi ve ideolojik bir kavga sürmektedir. İşçi sınıfının sadec bir nesne olarak yer aldığı şartlarda, ‘Baki kalan bu kubbede yalnızca büyük sermayenin egemenliği’ olacaktır. Netice itibariyle ona hizmet de etseler birilerinin siyasi iktidar anlamında ‘kaybetme’ tehlikesi vardır. Yani yeni dönemin ve bilinmezlerl dolu geleceğin güç dengeleriyle ilgili bir kavga sürmektedir. İç ve dış politika diyalektiği, aynı

...e çıkarsa bahtımıza!

HAKKI YÜKSELEN (BABA HAKKI)

...r. Bu alan, sermayenin kollarıyla, bacaklarının kasıktan dize kadar olan kısmının uzunluklarının toplamının ...kaygan ve kirli bir alandır. Her türlü çirkinliğin ve gericilik mikrobunun ürediği bir lâğım çukurudur...

...seçimlerden ...e iadesinin ...belirttikleri ...ız', bu durumun ... PKK'lilerin iade

...rkeze...

...adar büyük olunca, ...' doğup büyüyen

Başbakanımız d a çareyi, zaten çoktandır taşınmayı düşündüğü merkezdeki 'mutena bir semte' kapağı atmakta buluyor. Büyük sermayeye, ABD'ye ve AB'ye gösterdiği onca sadakate rağmen, sırf iç siyasi nedenlerle 'merkez'de kabul edilmeyen AKP'yi 'liberal solcularla' dolduruyor! Üstelik 'Milli Görüşçüleri' tasfiye ederek.

Ben şahsen Başbakan ve ekibinin bu konuda en 'kalbi' hislerle hareket ettiğine ve şeriatçılıklarına ilişkin bir takım 'iftiralara' rağmen, merkeze çok yakıştıklarına inanıyorum.

Geçerken, herkesin tıkış tıkış içine doluştuğu bu merkez hakkında bir iki laf edeyim. Merkezcilik genel olarak, mümkün olan en geniş kitleyi, ideolojik ve politik bir bulamaç halinde, mümkün olan en dar alana tıkıştırmaktır. (Bu alan, sermayenin kollarıyla, bacaklarının kasıktan dize kadar olan kısmının uzunluklarının toplamının 'pi sayısı' ile çarpımına eşittir ki biz ona 'kucak' deriz.) Burası, bütün 'çok renklilik' iddialarına rağmen son derece renksiz, ilkesiz, kaypak, kaygan ve kirli bir alandır. Her türlü çirkinliğin ve gericilik mikrobunun ürediği bir lâğım çukurudur. Zaman zaman krizler neticesinde patlayarak etrafa saçılsa da, bir süre sonra sağda solda dolaşan her şeyi emen bir karadelik misali yeniden oluşur. Görevi, sermayeye ve emperyalizme 'normal ve demokratik şartlarda' hizmet sunmaktır.

'Onlar'

Bu seçimlerin en önemli özelliği, sadece öncesiyle değil, sonrasıyla da belirsiz olması. Tam bir 'metafizik' olayı. Her tarafta, ne yapacakları tam olarak kestirilemeyen huzursuz ruhlar! Üstelik işler birtakım acemi büyücü çıraklarının elinde. Geçen sayıda da belirttiğim gibi bu 'darbe' mevzularında akla, mantığa ve 'ekonomik gerçeklere' gereğinden fazla takılmamak gerekiyor. Orada burada, bir takım kuytularda, 'kendilerine yar olmayanı kimseye yar etmeyecek' ve kitlesel kırımlar dahil her şeyi göze alabilecek bir yığın şahıs pusuya yatmış bekliyor.

Ordu hızla ve gerçek anlamda 'parti'leşiyor. 'Sivil toplumda' bir takım emekli paşalar eliyle, cephe örgütlenmesine gidiliyor. Kitleler doğrudan eyleme çağırılıyor. Bu 'ordu-parti-cephe' çizgisi, Başkan Mao'dan mülhem bir 'halk savaşı'nı hedeflemediğine göre, 'memleketimizde görmek istemediğimiz türden' başka siyasi davranışlara tevessül edebilir! Bu durumda, 'postmodern' falan değil, doğrudan doğruya 'geleneksel' bir darbe olabileceği gibi, 'bugünkü durum' ne zaman uyanacağımızı bilemediğimiz uzun süreli bir kâbusa da dönüşebilir. Neyse kısmet!

...nır berisi harekat!

...göz ...en ...ve ...r' ve ...rlük, ...r' ...l ...ük ...ği! ...uğu ...a ...la, ...f ...en ...i ...e ...e

zamanda dışarıda olup bitenlerin de içeriyi fazlasıyla etkilemesi anlamına gelir. Yani Kuzey Irak'ta bağımsız bir devletin kurulması veya bölgede kanlı bir batağa saplanılması, sonuçları itibariyle, bugün egemen olan kurumların, daha açık bir ifadeyle geleneksel asker-sivil bürokrasinin ideolojik, politik ve sosyal iflasına da yol açabilir. Kürt sorununun barışçı ve demokratik çözümü de bu nedenle engellenmektedir. Çünkü geleneksel Kürt politikası, bugünkü rejimin temel direklerinden biridir...

Devlet Sorumluluğu

'Gerçek amaca' götürebilecek, kapsamlı ve kalıcı bir harekâtın yapılabilmesinin neredeyse imkânsız gibi göründüğü bu şartlarda konu o zaman neden bu kadar gündemde diye sorulabilir. Bunun nedeni, öncelikle, sözünü ettiğimiz 'iç' mücadelede, karşı tarafı açmaza düşürüp avantajlı konum kazanmaktır. Herkes arkadan konuşuyor. Hükümet, ordudan yazılı talep, ordu da hükümetten yazılı karar istiyor; ancak kimse kimseye ileride delil teşkil edebilecek bir belge vermek istemiyor! İki taraf da karşısındakinin ABD'ye rağmen bunu açıkça yapamayacağını biliyor. Yani taraflar topu birbirine atıyor. Belli ki kötü ihtimaller var ve kimse sorumluluğu yüklenmek istemiyor. Hedef, karşı tarafı tasfiye etmek. Bu nedenle, neredeyse bütün devlet kurumları ve yöneticiler birbiriyle kavgalı. Ordu hükümete karşı kitle eylemleri çağrısı yapıyor, ana muhalefet partisi gibi! 'Ağzımızdan yel alsın!' sanki gevşek bir federasyona veya konfederasyona kaşla göz arasında geçivermişiz.

En azından mevcut şartlarda, bazı 'vatansevici' demagogların dışında kimsenin Irak'a sefer yapılmasını istediği falan yok. Eğer olursa, PKK'den çok 'Kuzey Irak'taki oluşumu' caydırıcı bir 'güvenlik kuşağı' şimdilik idare eder. Tabii asıl mesele seçimleri ve seçim sonrası muhtemelen gelişmeleri denetim altına almak. O nedenle nasıl doldurulacağı ve nasıl kullanılacağı belli olmayan bir 'açık çek' isteniyor, 'Meclis kararı' adı altında.

Muhtemel bir darbe konusunda dediklerime benzer sözleri burada da tekrarlayacağım. Bu işleri sadece ekonomik akıl, siyasi dengeler, uluslararası durum, Amerika'nın bilmem nesi, 'devlet ciddiyeti' gibi sınırlayıcı kavramlar dahilinde düşünmeyin. Bu işler bazen tarafların kontrolünden çıkıp bir çığ gibi yokuş aşağı yuvarlanmaya başlar. Nereye çarpıp duracağı da bilinmez. Genelde 'önemli adamların' gerçekten bir şey bildiğini, ona göre davrandığını düşünürüz. Halbuki tarih, büyük yıkımların ardından, kendilerine 'devlet adamı' denilenler de dahil siyasetçi ve yüksek bürokratların, 'iktidar körlüğüne' yakalandıklarını, davranışlarının sonuçları hakkında gerçekten hiçbir fikre sahip olmadıklarını yazar. (İttihatçılar örneğindeki gibi.) Tesadüf müdür bilinmez, tarihteki bütün felaketlerin kapısından her zaman bayraklarla süslenmiş bir neşe ve kör bir coşkuyla girilir. Gürültü herkesi sağır etmiştir...

Bir kerhane hikayesi

2002 seçimlerinden önce Radikal'de İsmet Berkan şöyle yazmıştı: "IMF, Kore'ye para verdiğinde ülke seçime gidiyordu. Bunun üzerine seçime katılan ve kazanma ihtimali olan bütün siyasetçilere taahhüt mektupları imzalatıldı. Bunun aynen olmasa da bir benzerini önümüzdeki dönemde Türkiye'de yaşayacağız." Okurdan çok özür dilerim, ama bu sözleri ne zaman hatırlasam aklıma pavyon, genelev hikâyeleri gelir. Hani o patronlarının borç senedi imzalatıp neredeyse ömür boyu kendi hesaplarına çalıştırdığı talihsiz kadınları düşünürüm hep!

Seçim sürecinde liderlerin iktisadi konuları, programları tartışmayıp sadece siyaset konuştuklarına dair şikâyetleri anlamak mümkün değil. Ekonomiyle siyasetin ortadan bıçak gibi kesilerek ayrıldığı ve ekonominin siyasetle kirletilmemesi gereken steril-özerk bir alan haline getirildiği bir devirde adamlar ekonominin nesini tartışacaklar, hangi programın kavgasını verecekler ki? Uluslararası sermayenin çerçevesini çizdiği, 'sosyal demokrat' Kemal Derviş'in detaylarını koyduğu bir program 2001'den beri yürürlükte değil mi? Var mı bu işin laikçisi, şeriatçısı! Bakın AKP, DYP (DP) ve ANAP başkanları ceketlerini ilikleyip TUSİAD'ın huzuruna nasıl çıktılar. Bir MHP reddetti, o da sertçe, "Biz söz değil eylem partisiyiz, iktidara geldiğimizde nasıl hizmet edeceğimizi görürsünüz," demek istedi herhalde, koalisyon ortaklığı dönemindeki hizmetleriyle övünmeyecek kadar asil duygular içinde! Kimseyi 'Neden işçi sendikaları veya öbür meslek örgütleri değil de TUSİAD...' falan diye eleştirmeyeceğiz; adamların derdi iktidar, gidip de işçiye, emekçiye ne anlatsınlar ki?

Şişe suyu!

Bir de Baykal gibi 'gururlu' bir insan var. 'Biz kimsenin ayağına gitmeyiz, siz gelin!' diyor. Ama 'yanlış anlamalara' karşı tedbirini de almış. CHP olarak iktidara gelmeleri halinde yabancı sermaye, serbest ticaret ve küreselleşen ekonomi karşısında 'gerçekleri inkâr etmeyeceklerini' belirterek 'iktidar değişikliğinin ekonomi politikasında kesinti, kopukluk, kriz yaratmaması hiçbir şekilde söz konusu değildir' demiş.

Yani 'gerçekçilik' hususunda temel bir görüş ayrılığı yok. Dolayısıyla 'çapraz geçişlere' şaşırmamak gerekiyor. Nereye gitsen aynı; sermayeye hizmet edecek olduktan sonra. Gerisi zaten 'başını örttün, kıçını açtın' kavgası!

Programların tartışılmasına gelince... Kitleleri yazılı programlar değil, eylem ve sloganlar harekete geçirir. Son yıllarda aklınızda kalan herhangi bir CHP sloganı var mı? Ben 'Toprak İşleyenin, Su Kullananın!' veya 'Bu Düzen Değişmeli!' gibi bir şeyler hatırlıyorum; tabii gençlik yıllarımdan! Adamlar da haklı, şimdi ne desinler ki? Toprak erozyona uğramış, tarım tasfiye edilmiş, sular da şişelenip etiketlenmiş; parasını ver senin olsun! Düzen de zaten 'canımız pahasına' korumamız gereken kutsal bir şey!

Gitti OYAK, bez getir!..

Laik kampın 'sol' kılıklara bürünen militanlarının yakın geçmişte özelleştirme konusunda aldığı tavra bakarak, önümüzdeki süreçte girebilecekleri 'karşıt' tavrı anlayabilmek mümkün... Çok güvenilen 'ulusal sermaye' OYAK'ı ise hiç karıştırmayalım!..

LEVENT ERİŞ

2002 genel seçimleriyle AKP meclisin yüzde 60'ına ve tek başına iktidara sahip olmuş, ardından sermaye sınıfının şiddetle istediği ancak 90'lı yıllar boyunca arzu edilen düzeyde gerçekleştirilemeyen özelleştirmelerde hızla yol alındı. En son TÜPRAŞ ve TELEKOM gibi büyük ve kârlı işletmeler birkaç yılda getirdikleri kârlar bedeline, kimi zaman ortaklıklar da oluşturan 'yerli' ve 'yabancı' firmalara pazarlandı. Cumhurbaşkanı seçimi ve genel seçimlerin yaklaşması ile duraklayan özelleştirmeler, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın çalışmaları ile seçimlerden sonra kurulacak yeni hükümetin öncelikli görevi olarak hazırlanıyor. Tekel'e ait sigara fabrikaları ve gayrimenkuller, Bor-Ilgın ve Ereğli şeker fabrikaları, Halkbank, Petkim, köprü ve otoyollar, çeşitli liman ve tersaneler, elektrik dağıtım işletmeleri satış için ya ihaleye çıkarıldı ya da ihale şartnameleri oluşturuluyor. Bir yandan da hükümetin, IMF'nin yapısal uyum programı çerçevesinde oluşturduğu 'Sağlıkta Dönüşüm' projesi ile SSK'nın özelleştirilmesi yolunda adımlar atılıyor.

Mevcut, sınırlı burjuva parlamenter düzen içindeki siyasi partilerden hiçbiri; IMF, çokuluslu şirketler, TÜSİAD, kısacası emperyalist kapitalizm tarafından belirlenmiş bu görevden kaçmayacak. Şimdilik küçük bir ihtimal de olsa, kısıtlı burjuva demokratik düzeni askıya alacak (parlamentoyu kapatmak gibi) bir askeri cuntanın da durumdan vazife çıkaracağını ve özelleştirmelerin süreceğini, hatta böyle bir durumda hızlanarak artacağını görebilmek zor değil.

Yaygara

Başta askerler olmak üzere; yargı, YÖK, ulusalcı olarak anılan dernek, partiler ve onların medya içindeki uzantılarından oluşan kampın kopardığı laiklik yaygarası, kendilerinin de dahil olduğu sermaye sınıfının, liberal AKP eliyle emekçilere karşı geliştirdiği; özelleştirme, esnek çalışma, 'sosyal devlet' uygulamalarının adım adım ortadan kaldırılması gibi neoliberal saldırılara yönelik değil. Amaçları, senelerce uğraşıp yarattıkları 'şeriat' ve 'bölünme' paranoyası ile uyuşturdukları orta sınıf kitleleri sokaklara dökerek ve muhtıralar vererek, AKP'nin temsil ettiği, dinci ama sömürü ve emperyalizme bağlılık bakımından liberallerden farkı olmayan sermaye ve liberallik timsali TÜSİAD karşısında azalan siyasi ağırlıklarını yeniden arttırmak, 28 Şubat'ın 'parlak' günlerine dönmek. Bu iki sermaye çevresi; TÜSİAD ve MÜSİAD, AB üyeliği ve uluslararası sermayeyle bütünleşme konusunda

hemfikirdir. Zira MÜSİAD'a ve onu temsil eden Milli Görüş'ün siyah saçlıları AKP'ye 28 Şubat darbesi ile yüzünü ne tarafa dönmeleri gerektiği öğretilmiştir. Ekonomik dayanağı OYAK Holding olan laik kamp (ya da laik cephe) da AB'ye üyelik ve ABD'ye tam bağlılık konusunda diğerleri ile mutabıktır. Ama rejim üzerindeki egemenliğini ve bundan kaynaklanan ekonomik çıkarlarını korumak, iktidar üzerinde söz sahibi olarak kalmak kaydıyla.

Rüzgar

Medyanın 'sivil demokrasi' aşığı liberal kalemlerinin bir kısmının doğalarına uygun olarak 27 Nisan muhtırası ve nisan-mayıs mitinglerinin etkisi ile çark etmelerinin yanı sıra sendikaların bürokratik liderliklerinin de yavaş yavaş 'laiklik' mitinglerinde arz-ı endam ettiklerini görüyoruz. 'Askeri darbeler ülkeyi geriye götürür ama...' şeklinde başlayan cümleleri daha sık duyar olduk. Önderliğinin ve peşinden sürüklediği orta sınıf kitlenin niteliği gerici (darbe heveslisi) olsa bile en etkili eylem yöntemi olan kitle eylemi, yarattığı hafif sarsıntı ile sosyalist solda da kötü etkilere sebep oluyor. Kimi sosyalistler tarafından bu eylemlerden sonra atılmaya başlanan 'Ne şeriat ne darbe!' sloganının 'ne şeriat' kısmı, şeriat korkusu yaratmaya çalışanları meşrulaştırıyor mesela...

Laikliği tartışmalı laikçiler, iktidar üzerindeki etkinliklerini sürdürebilmek için, içi bir hayli güç doldurulabilecek; neoliberalizm ve özelleştirme karşıtlığı, anti-emperyalizm gibi, devrimci sosyalistlere ait kavramları ve rolleri demagojik söylemleri ile çalma yolunu da kullanıyorlar. 28 Şubat rüzgarlarının yeniden esmeye başladığı bu dönemde sosyalistler, yavuz hırsıza karşı kendilerine ait rolleri geri alma, kitle eyleminin çekiciliğine kapılarak popülizm yanlışına düşmeme ve 'Kemalist' üçkağıdı ortaya çıkarma konusunda önemli bir sınav veriyor...

'Laik' ve 'ulusal' holding!

Laik kampın 'sol' kılıklara bürünen militanlarının yakın geçmişte özelleştirme konusunda aldığı tavra bakarak, önümüzdeki süreçte girebilecekleri 'karşıt' tavrı anlayabilmek mümkün.

Bu kampın medya uzantısı Cumhuriyet gazetesinin başyazarı İlhan Selçuk, 06.04.2006 tarihli köşe yazısında, liberal AKP hükümetinin zaman zaman pijamayla da sürdürdüğü, TÜSİAD, IMF, ABD ve AB tarafından tam desteklenen, 'ulusal' OYAK'ın da faydalandığı özelleştirme furyası konusunda şunları yazıyordu:

"Türkiye'de özelleştirme süreci tam bir keşmekeşe dönüştürüldü, bu ortamda kafalar da sap ile saman da birbirine karıştı. Sözgelimi Telekom ulusal iletişimin can damarıdır, yeşil sermayeye satıldı, eloğluna havale edildi, kimsenin gıkı çıkmadı, medya zaten solda sıfır, meydanlar bomboş, hani nerede işçisi, sendikacısı, köylüsü, ilericisi, solcusu, milliyetçisi, ülkücüsü, aydını?"

Selçuk, uzun süredir göz kırptığı 'ülkücü' faşistleri, milliyetçileri yardıma çağırırken, Telekom'un ülke sınırları dışından ve İslami referansları olan bir şirkete satılmasındansa, işçilerin ürettiği artı-değerin sömürülmesinde diğerinden hiçbir farkı olmayan 'laik ve ulusal' bir firmaya satılmasını tercih edeceğini açıkça söylüyordu. Oysa işçiler için emek-gücünü satacağı patronun ulusal, dinsel kimliğinin önemi yoktur. İşçiler, özelleştirme sonrasında işsiz kalmak, sendikasızlaştırılmak, aşırı çalıştırılmak gibi tehditlerle karşı karşıyadır. Sınıf çıkarları, çalıştıkları işletmenin kime satılacağını tercih etmeyi değil, özelleştirme ile mücadele etmeyi ve sattırmamayı gerektirir.

İlhan Selçuk ve ulusalcılar için işçi sınıfı çıkarları önemsizdir. Onlar toplumun çıkarları birbiriyle çelişen neredeyse her sınıfını; olmayan şeriat tehlikesine ya da onun yolunu açacağı iddia edilen, emperyalizmin emir eri olmaktan başka bir anlama gelmeyen 'ılımlı İslam'a karşı bir cephe haline getirerek kendi baskıcı (Bonapartist) iktidarları için seferber etmeye çalışıyor. Ama toplumun çoğunluğunu oluşturan emekçi kitleler için AKP'ninkinden farkı olmayan kapitalizmden, sömürüden başka bir şey sunmuyorlar.

Laik kampın orta sınıflar ile birlikte peşinden sürüklediği emekçiler 'şeriat tehlikesi' masalıyla uyuşturulurken, dindar olanlar ise bir başka gericinin, AKP'nin yanında saf tutmak zorunda kalıyor. Her halükarda egemenlere hizmet eden bu laik-dinci yapay bölünmesini parçalayarak, işçilerin ve ezilenlerin devrimci bir alternatif etrafında birleştirilmesini, bir emek cephesinin kurulmasını sağlamak sosyalistler için elzem. Bu yapılamadığı takdirde emekçiler, düzenin kendi içindeki çatışmasında çıkarlarını temsil etmek bir yana, onları sömüren, etkisizleştiren düzen cephelerinin ardında savrulmaya devam edecek.

Bu arada yazarın 'bomboş' olmasından yakındığı meydanlar da dolup taşmış, aradan geçen bir yılda hareket planı malum karargahlarda belirlenen kimi 'sivil toplum' kuruluşları ve kimi medya organlarının da 'üstlerine düşeni' yaptıkları ortaya çıkmış, ulusalcıların kitle eylemi özlemi sona ermiştir.

Selçuk, işçilerin özelleştirme ile mücadelesine yaklaşımı ile kapitalizm saflarında yer alıyor ve kendisine yakıştırdığı 'sol' sıfatının içinin ne kadar boş olduğunu ispatlıyor. Özellikle son dönem yazılarında ısrarla sürdürdüğü 'MHP ilericidir' tezi ve Kürt halkına yönelik 'çılgın Türkleri yeniden çıldırtmayın' tehditleri, son zamanlarda sıradanlaşan (kendisi tarafından da sıradanlaştırılan) faşizme katkı yaptığının net belgeleridir. Yazar, 28

Şubat'ta olduğu gibi yine 'doğru generallere' oynuyor. Bu yolun sonunda 9 Mart hüsranı ve Ziverbey işkencesi olmadığının bilincinde rahatça hareket ediyor. Ama yine 70'li yıllarda olduğu gibi her eylemini 'sol'culuğa dayandırıyor. Selçuk'un ve ondan fiilen farkı olmayan nisan-mayıs mitingleri önderliğinin ve diğer ulusalcıların özelleştirme konusundaki tavrını anlatırken bunlara değinmemek olmazdı.

İlhan Selçuk yazısına devam ediyor:

'Özelleştirme sürecinde OYAK devreye girdi diye sevindik; ulusal bir kurum olan OYAK, ERDEMİR'e sahip çıktı... TÜPRAŞ ihalesini Koç kazanınca da bu ülkenin aklı başında insanları bir soluk almışlardı... Neden?.. Ülkede sermaye yeşilleşiyor, ılımlı İslam modeli gerçekleşiyor, kamu kurumları Arabın çorabın eline geçiyor... Koç bu ülkenin güvenilir kurumu değil mi?.. Ancak TÜPRAŞ ihalesinde bir belirsizlik sürüyor, vaktiyle Petrol-İş Sendikası satışın iptali talebiyle dava açtığı için dosya yargıda inceleniyor..'

Yazarın 'ulusal bir kurum' olarak ilan ettiği OYAK'ın, Ermeni yasa tasarısı sonrası ulusalcılarımızın (milliyetçilerin) nefretini kazanan Fransa'nın, kapitalist tekelleri Renault ve Axa ile büyük ortaklıklarının olduğunu ve 'kurum'un şirketler topluluğu türünden bir kurum olduğunu hatırlayalım. Ayrıca, Oyakbank'ın geçen günlerde yine bir emperyalist finans grubuna satıldığını vurgulayalım. OYAK ulusal değil emperyalist sermaye ile bütünleşmiş bir holdingdir. Zaten ulusal alanda kalabilmek holdinglerin ya da tek tek şirketlerin doğasına aykırıdır. Aynen ulusalcıların kapitalist devlet ve dünya kapitalist sistemi dışında kalabileceğine ve 'tam bağımsız' olunabileceğine inanmaları ya da bizleri inandırmaya çalışmaları gibi! Eğer kastedilen, kökeni bu topraklar olan OYAK veya KOÇ gibi holdinglerin 'ulus'un çıkarlarını koruması ise, çıkarları korunan Türk burjuvazisinden başkası değildir. Bunu emperyalizm ile bütünleşip emekçi halkı soyup soğana çevirmelerinden kolayca anlıyoruz.

OYAK, 'sahip çıktığı' ERDEMİR'in önemli miktardaki hissesini Fransa kökenli çelik tekeli ARCELOR'a veya bir başka çokuluslu şirkete satabilir de. OYAK Yönetim Kurulu, belki ERDEMİR hisselerinin satışının şu an için kârlı olmayacağını düşünüyor, belki de Fransa'nın Ermeni yasa tasarısı sonrası oluşan 'hassasiyet' sebebiyle uygun zamanı kolluyor. OYAK gibi Kuzey Irak'ı çimento ve inşaat ihaleleri ile 'fethetmiş', 'işini bilen' bir holding neden kârlı çıkacağı bir işi bitirmesin ki? OYAK, ERDEMİR hisselerini kimseye satmasa bile işçiler özelleştirme öncesinden daha fazla sömürülecek. Satır arasına sıkıştırılan, 'Arabın çorabın eline geçiyor' ifadesi için ise söylenecek fazla söz yok !

Yazarın, okuyucularına 'ülkenin güvenilir kurumu' olarak tanıttığı KOÇ Holding'in, TÜPRAŞ'ı emperyalizmin azgın tekeli SHELL ile ortaklaşa satın aldığını ve özelleştirmeden kısa bir süre sonra 700 TÜPRAŞ işçisini kapı önüne koyduğunu da hatırlamakta fayda var.

Mitinglerde 'özelleştirmeye karşıyız' diye bas bas bağıran ulusalcılar, kamu işletmeleri 'yerli' veya 'ulusal' bir firmaya satılınca sus pus oluyor, hatta seviniyorlar. İlhan Selçuk'undan, Nur Serter'ine, Ayman Güler'inden, Doğu Perinçek'ine, Tuncay Özkan'ına, Erol Manisalı'sına ulusalcıların ve temsil ettikleri asker-sivil bürokratların özelleştirme konusundaki tavrı budur. Aralarındaki küçük farklar hiçbir şeyi değiştirmez.

Özelleştirmeye kim karşı?

İlhan Selçuk'un, TÜPRAŞ 'ulusal' bir kapitaliste satılacakken Danıştay'a başvurarak özelleştirmeyi kesintiye uğrattığı için kızdığı Petrol-iş sendikasının tavrını hatırlamakta da fayda var. Özelleştirmeye karşı mücadelede elbette Danıştay, Anayasa Mahkemesi gibi işlevi kapitalizmin çıkarlarını korumak olan hukuk kurumlarına da başvurulabilir. Elde edilecek iptal, erteleme kararları ile zaman kazanılabilir ve bu arada işçilerin özelleştirmeye karşı mücadelesi yeniden örgütlenebilir. Ancak bu işçilerin çıkarları açısından stratejik değil taktik bir davranıştır. Sermaye sınıfının özelleştirme saldırısı düzenin payandası hukuk kurumlarının verecekleri kararlar ile püskürtülemez. Keza Petrol-İş bürokrasisi 1990'lı yıllardan beri hukuk sistemi içindeki çatlaklardan yararlanarak TÜPRAŞ'ın, ulusalcı Mümtaz Soysal ise Anayasa Mahkemesi'ne yaptığı başvurular ile TELEKOM'un özelleştirilmesini uzunca bir zaman engellemişti. Ama Danıştay son birkaç senedir aslına rücu ederek yapılan başvurulara 'kamu yararına aykırılık' gerekçesiyle iptal kararı vermiyor, ancak yürütmeyi durdurmak için ihale şartnamesindeki bazı teknik sorunları gerekçe gösteriyordu. Geçen yıl Petrol-İş'in TÜPRAŞ ihale şartnamesine yaptığı itiraz, şartnamedeki teknik kusurların taliplerce (KOÇ ve SHELL) giderilmesi ile Danıştay tarafından reddedilmiş, satış kesinleşmiş ve TÜPRAŞ işçileri mağlup edilmişti (Bay Selçuk çok sevinmiştir!).

Bütün umutların bağlandığı Danıştay, söz konusu hükmü verince sendikanın hukuk üzerine kurduğu stratejisi çökmüş, kampanya boyunca kullandığı 'TÜPRAŞ yabancılara peşkeş çekiliyor' milliyetçi/ulusalcı argümanı işletmenin 'yerli' bir firmaya satılması ile boşa çıkmış, kafası bunlarla doldurulan işçiler yerinden kıpırdamamış, 'işletme nasıl olsa yabancıya gitmedi' düşüncesi ile sendikacılarını mücadeleye zorlamamıştı. Sendika benzer bir kampanyayı şimdi PETKİM için de yapıyor. Son olarak Şeker-iş Sendikası'nın özelleştirme kapsamındaki Bor-Ilgın ve Ereğli şeker fabrikalarının özelleştirilmesinin durdurulması için yaptığı başvuru, Danıştay daireleri arasında dolaştıktan sonra kabul edildi. Ancak bu durumun ne kadar süreceği meçhul.

Uluslararası sermayenin ('yerli' veya 'ulusal' olanlar dahil) bu pervasız saldırısı sürecek. Önümüzdeki dönemde özelleştirmenin son perdesini oynayacağız. Yenilirsek, yani özelleştirmeler tamamlanırsa sınıf mücadelesi bitmeyecek elbette. Yeni tavizler verdirmek (krizlerini atlatmak, kârlarını artırmak) için işçi sınıfının başka kazanımlarına da saldıracaklar. Ama sınıf mücadelesi, adı üzerinde sadece bir tarafın eylemi değil. Yeter ki kurtuluşu, bizi 'sol' yalanlar ile düzen içine hapsetmeye çalışanların saflarında aramayalım. Kazanılmış hakları korumak, yenilerini kazanmak ve sosyalizm, ancak işçi sınıfının kendi eseri olabilir.

Ahmet Kaya'yı linç etmek!

Malatya'da yaşanan vahşetin, Adapazarı'nda iki işçinin Ahmet Kaya tişörtü giydikleri için saldırıya uğramalarının, iki yıl önce Trabzon'daki linç girişiminin nedenlerini hiç düşündünüz mü? Böyle olayların yaşanmasına olanak sağlayan ortam nasıl oluşuyor? Topluluklar için bazı temel değerler vardır. Bu değerler bu toplulukların hayatını oldukça derinden etkiliyor ve hayatlarına yön veriyor. Bu topluluğa ait insanlara kim oldukları sorulduğunda öncelikle bu değerlerle ifade ediyorlar kendilerini. Fakat nedense bu bireylerin büyük çoğunluğu bu değerlerin doğruluğunu sorgulamayı hiç aklına getirmiyor. Eğer bu değerler doğruysa; evrensel olması yani zaman dilimine, coğrafyaya göre değişkenlik göstermemesi gerekmez mi?

Üzerinde yaşadığımız bu topraklarda özellikle iki değer öne çıkıyor: Din ve milliyet. İnsanımız kendini ifade etmek için öncelikle bu iki değeri kullanıyor. Müslüman ve Türk olmak çok önemli toplumumuz için. Bu iki özelliğe sahip olmayanlar hemen ikinci plana itiliveriyor. Hatta o kadar ikinci plana itiliyorlar ki, onlara yapılan her türlü saldırı toplumun belli bir kesimi tarafından haklı bulunuyor. Hrant Dink suikastı veya yurdun dört bir yanından gelen linç haberleri bunun en çarpıcı örnekleri. Temel değerlerin evrenselliğini sorgulamak gerektiğini vurgulayalım bir daha.

Peki, bizim temel değerlerimiz evrensel midir? Hayır. Her iki değerimiz de coğrafyaya göre değişiyor. Eğer bugün bu değerleri sorgusuz kabul eden kişiler çok değil, 100 km. daha 'batı'da (Yunanistan) veya 'doğu'da (Ermenistan) doğsalardı bugün ne yazık ki iki değere de sahip olmayacaklardı. Dolayısıyla bizim temel değerlerimizin evrenselliğinden söz etmek mümkün değil. Bugün, Türkler dışındaki milletlere düşman olarak bakanlar, acaba o milliyetlerden birisine ait olarak dünyaya gelselerdi ne olacaktı? O zaman da Türklere mi düşman olacaklardı?

Aynı durum din için de geçerli. Bugün Müslüman olan biri başka bir toplumda dünyaya gelseydi belki de azılı bir İslam düşmanı olacaktı. Burada dikkat edilmesi gereken nokta, temel değerler olarak ortaya çıkan her iki değerin de bireyler tarafından özgürce seçilmiş olmayışı. Yani bireyler, bu değerlere belli bir sorgulama süreci sonunda ulaşmıyor. Doğduklarında TC kimlik numarası gibi bu değerler de bireylere zerk ediliyor. Bu değerlere sahip olmaları tamamen şanstan ibaret oluyor. Kendilerine bunlar senin değerlerin deniyor ve kimse de bunu sorgulamıyor. Peki, temel değerlerin tamamen şansa bağlı belirlenmesi doğru mu? Elbette hayır. İnsanların hayatlarına yön veren değerleri sorgulayarak bulması, bunların evrensel olmasına dikkat etmesi gerekmez mi?

Şimdi olaya başka bir pencereden bakalım. Dünyada birçok toplum için de aslında bu durum geçerli. Yani din ve milliyet temel değerler olarak ortaya çıkıyor. Bizdeki kadar yoğun olmasa da bu gerçeklik yadsınamaz. Demek ki, onların temel değerleri için de aynı problem söz konusu. İnsanlar, doğdukları coğrafyaya göre belli değerlere sahip oluyor ve buna göre yaşıyor. Bu durumda dünya halklarının kendilerine temel değer olarak belirlediği değerler aslında hiç de evrensel değil. Ve bugün dünyada yaşanan problemlerin temel nedeni de bu. Topluluklar kendilerine evrensel olmayan değerler belirlemiş. Değerler evrensel olmadığı için de iletişime geçen topluluklar mecburen çatışıyor. Hâlbuki enternasyonalizmi ve işçi sınıfının emekçilerin tüm dünyada ortak çıkarları olduğu gerçeğini temel değer olarak benimsemek, çatışmanın yönünü de değiştirecektir. Bu makbul bir çatışmadır; bir avuç sömürücüye karşı insanlığın kurtuluşu çatışmasıdır.

NAZIM BAKİ

Genel hastalık sistemi!

CAHİDE SARI

1. Bizi 'Türk hekimleri'ne değil, IMF memurlarına emanet ettiler!

Sağlık artık 'sosyal' bir hak olmaktan çıktı, bir 'piyasa malı' haline geldi. 'Sağlık hakkı' falan kalmadı.

'Paket fiyat' uygulamaları ve ilaçlara getirilen sınırlamalarla yoksul halk ve emekçiler ölüme terk edilmeye başladı. Yeni doğanlar ise, hastanelerde rehin kalıyor!

'Aile hekimliği' adı altında, daha beşikten sağlık hizmetleri özelleştirildi.

Topluma sağlık hizmeti götürmekle mükellef doktor, hemşire ve sağlık memurlarında, bir bütün olarak sağlık emekçilerinde derman kalmadı. Döner sermaye ve personel dağılım cetveli uygulamalarıyla ücret adaletsizliği büyüdü.

Siyasi kadrolaşma ile sağlık hizmetinde önemli görevler niteliksiz kişilere devredildi. Bunlar ya kafatası ölçmekten ya da cenaze namazı kıldırmaktan anlıyor!

Sağlıkta dönüşüm programı IMF ve Dünya Bankası'nın bir dayatmasıdır. Sebep: Pavyona düşmüş gibi, her geçen sene daha fazla borçlandırılan Türkiye'den dış borçları, faizlerini tahsil etmek için, sağlık paralı hale getirildi.

Daha önce ödenen vergilerden karşılanan sağlık harcamaları, şimdi para karşılığı satılmaya ve sigortaya yüklenmeye başladı. Vergiler ise hortumculara ve dış borçlara akıtılıyor. Bu süreç 1980'lerde başladı, 1990'larda devam etti ve AKP Hükümeti döneminde hızlanarak 2006'da son aşamalarına getirildi.

Sağlıkta dönüşüm programı asıl olarak sağlık emekçilerinin çalışma ve ücretlendirme koşullarını piyasaya mahkum ediyor; hastaneleri yine piyasa koşullarına uygun biçimde sağlık 'dükkanları' dönüştürüyor, sağlık hizmetlerinin özel sermayeye ve uluslararası tekellere devrederek özelleştiriyor.

2. Sağlıksızlık genelleşiyor. Parası olmayana üç kulhuvallahi bir elham!

'Sosyal güvenlik', adı üstünde, toplumsal alanı güvende kılmayı ve sosyal refahı artırmayı amaçlar. Ancak Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası (GSS) yasa tasarısıyla sosyal güvenlik, sosyal falan değil, piyasaya teslim. Herkes tek tek hayatta kalma çabalayacak artık...

Bu sigorta sistemi, var olan vergi yüküne yeni bir vergi yükü daha getiriyor, hizmetin kamusal özelliğini ortadan kaldırıyor ve hizmet kapsamını daraltıyor. GSS ile sosyal güvenlik hakkına radikal biçimde saldırılıyor. Kazanca göre yatırılan primlerle piyasaya tam bağımlı bir sağlık anlayışı yerleştiriliyor. GSS ile sağlığı bir hak olarak kabul eden, dolayısıyla da sağlığı bütüncül olarak gören ve bunu sağlayan bir sistem yerine, sadece belirlenmiş sağlık hizmetleri için belirlenmiş miktarı aşmayan sağlık yardımı yapan bir sistem kuruluyor.

Yeni yasa ile:

Asgari ücretin üçte biri olan 126 YTL'lik geliri olan 18 yaşından büyük herkes, gelirinin en az 64 YTL'sini prim olarak ödeyecek.

Ana-babası üzerinden sağlık hizmeti alanlar, lise veya dengi okulda eğitime devam ettikleri takdirde 20 yaşına kadar, yükseköğrenime devam ettiklerinde ise 25 yaşına kadar bu haklarından yararlanabilecek.

25 yaşından büyük herkes ana-babasının vesayeti altından çıkmış kabul edilerek, kendi primini yatırmadığı sürece Sosyal Güvenlik Kurumu'na dahil olamayacak.

Yasayla birlikte paralı hale getirilen sağlık hizmetlerinde, emekçilerden tedavi giderleri için 'katkı payı' alınması, profesör ve doçent doktorlar tarafından tedavi edilmek isteyenlerin ekstra ödeme yapması öngörülüyor.

Kayıt dışı, sigortasız çalıştırılmayla hiç mücadele etme niyeti olmayan devlet, sigortasız çalışmak zorunda kalan milyonlarca işçiyi sağlık hakkının dışına atıyor. 2003 istatistiklerine göre, SSK'lı işçi olarak çalışması gereken 3 milyon 224 bin kişi, Bağ-Kur'lu olması gereken 3 milyon 675 bin kişi ve ücretsiz aile işçisi sayılan 3 milyon 836 bin kişi olmak üzere toplam 10 milyon 735 bin kişi kayıt dışı! Kayıt dışı nüfus, toplam işgücünün yüzde 52'si! Sayıları giderek artan bu insanlar kayıtlı çalıştırılmadıkları için prim ödeyemeyeceklerinden doğrudan GSS kapsamı dışında kalıyor, sağlık hizmetlerinden ancak parayı bastırdığında yararlanabiliyor!

Ayrıca, prim ödemelerini GSS'de belirtilen düzenlemeye uygun ve zamanında yapamayan sigortalılar ile bu kişilerin bakmakla yükümlü olduğu kişiler, ödenmemiş primler ödeninceye kadar GSS'nın sağlık hizmetlerinden, acil durumlar dışında yararlanamayacak. Bağ-Kur'da kaydı bulunan ancak primini ödeyemediği için sağlık hizmeti alma hakkını kaybetmiş olan yaklaşık 8 milyon kişi var.

Ayrıca SSK'lıların da yüzde 20'si primleri işveren tarafından ödenmediğinden, GSS'nin dışına düşüyor. Yani primi ödemeyen patronlar ama ölüme terk edilenler işçiler oluyor!

3. Beşikten döşeğe aile boyu tehlike!

"Aile Hekimliği Türkiye'de sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesinin en önemli adımıdır. Bu nedenle Türkiye Cumhuriyeti –AKP- hükümetine 2004 yılında 40,6 milyon avro kredi verilmiştir." (Dünya Bankası 2004 Türkiye raporu).

Peki ne getiriyor şu 'aile hekimliği'?

Birinci basamak sağlık hizmetleri kapsamında aşılama, gebe bebek takipleri yapılamayacak. Piyasa mekanizmasında yeri olmayan çevre sağlığı hizmetleri yeterince sunulamayacağı için bulaşıcı hastalıklar artabilecek.

Sağlıkta yıkımın boyutları savaşlarda ölen insan sayısını aşacak.

Bilboardlarla 'ücretsiz sağlık hizmeti' diye tanıtımı yapılan 'aile hekimliği' uygulaması ile, sağlık ocaklarının aksine, hizmet paralı olacak, GSS'ye prim ödemeyen yararlanamayacak.

Pilot bölgelerde yaşanan bütün olumsuzluklara rağmen ve pilot uygulamaların bilimsel sonuçları görülmeden, aile hekimliği uygulamasının şimdi de 20 ile genişletilmesi, hükümetin halkın sağlığını hiçe saydığının göstergesi.

Ayrıca, 'aile hekimliği' ile sağlık emekçilerinin özlük hakları gasp ediliyor, çalışanlar zoraki sözleşmeli statüye geçiriliyor, sağlık çalışmalarında ekip hizmeti anlayışı terk edilerek sağlık kurumları hekim merkezli ticarethaneye dönüştürülüyor.

Hastaneler bakkal dükkanı mı?

SSK hastaneleri, daha evvel kuyruklarla da olsa, SSK'lılara hizmet veriyordu; bu hastanelerin Sağlık Bakanlığı'na devri ile verilen sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesi ve hastanelerin ticarethane haline getirilmesinin yolu açıldı. SSK'nın ilaç ve sağlık hizmetlerini artık üretmeyip satın alma yoluna gitmesi ile masraflar giderek ağırlaştı. Büyük hastanelerin tamamında güvenlik hizmetleri ihaleye çıkarılıyor. Personel yönünden sayıca büyük olan hastanelerin neredeyse tamamında yemek hizmetleri ihaleyle satın alınıyor. Kocaeli, Bursa, Muğla, Adıyaman, Gaziantep, Ankara ve Bartın'da birçok hastanede laboratuar ve görüntüleme birimlerinin özelleştirilmesi için ihaleler yapıldı.

IMF ve Dünya Bankası'nın dayattığı ve kredi desteği sunduğu özelleştirme çalışmaları, hizmet sözleşmeleri, hasta 'katkı'ları, döner sermaye uygulamaları ve özel sektöre teşvikler verilmesi ile adım adım örülüyor.

4. Dünyaya mikrop salıyorlar!

1970'lerin sonu ve 1980'lerin başından itibaren sağlık alanındaki eşitsizlikleri tersine çevirmeyi ve sistemin verimliliğini arttırmayı amaçlayan değişiklikler çeşitli kurumlar tarafından gündeme getirildi. Ancak uluslararası finans kurumları tarafından dayatılan yeni uygulamalar, insan odaklı değil para odaklı olduğu için, sağlık hizmetlerinden yoksul kesimi dışlayarak sağlık alanındaki eşitsizlikleri daha da derinleştirdi, sağlığı alınıp satılan bir mal haline getirdi ve bu çerçevede tüm sağlık sistemini alıcılar ve satıcılar şeklinde yeniden organize etti. Peki sonra ne mi oldu? Emperyalistler kendi sağlıklarına pek düşkünken, yoksul ülkeler ölüme mahkum edildi. Buyrun rakamlar:

- Dünya Sağlık Örgütü'nün 2000 yılı raporuna göre dünya nüfusunun yüzde 84'ü sağlık harcamalarının sadece yüzde 11'inden faydalanabiliyor. Bu durum şimdi daha da kötüleşti.

- Dünya Ticaret Örgütü'nün 1998 yılı raporuna göre ise sağlık harcamalarının yüzde 90'ını OECD'nin 29 zengin ülkesi yapıyordu, şimdi durum daha beter.

- Dünya nüfusunun yüzde 5'inin yaşadığı ABD, toplam sağlık harcamalarının yüzde 40'ını yapıyor.

- Nijerya ile hemen hemen aynı nüfusa sahip olan Japonya'nın sağlık harcamaları Nijerya'nın 270 katı civarında.

- Avrupa'da ölüm yaşı ortancası (median) 75 iken bu rakam Afrika için 5'tir. Yani Afrikalı çocukların yarısı beş yaşına varmadan ölüyor.

- Dünyanın yoksul ülkelerinde her yıl 530 bin kadın doğum sırasında hayatını kaybediyor.

5. Tuhaf sorular

Kârı insan sağlığından daha çok önemseyen, ülkeler ve insanlar arasında eşitsizlikleri büyüten, planlama yerine piyasa güçlerini destekleyen kapitalist sistemde bu listeyi daha da uzatmak mümkün. Reform adı verilen yeni sağlık düzenlemeleri bu sorunları çözmekten uzak. Eşitsizlikler artıyor, temel sağlık sorunları daha da büyüyor. Bunun en önemli nedeni de yoksulluk ve sağlık hizmetlerine erişimde eşitsizliğin bu reform paketlerinde ele alınış biçimi. Yoksulluk, eşitsizlik ve sağlıksızlığın birbirini besleyen doğasını görmek istemiyorlar. Reform diye adlandırdıkları yeni düzenlemelerle, yıkımı artırıyorlar.

Sağlık sisteminin bugün her zamankinden daha çok reforma ihtiyacı var. Uluslararası finans kurumlarının yarattığı tablo ortada. Bu kurumlar sağlık reformları konusunda koca koca laflar edip, halkın yararına olacağını iddia ettiklerine göre, bazı sorular soralım:

Nitelikli ve kaliteli sağlık hizmetinden milyarlarca insanı mahrum bırakan bir sağlık sistemi etkin midir?

Sağlık reformlarını az gelişmiş ülkelere, bu ülkelerin ağır borçlu durumda olmalarına dayanarak tepeden inme bir biçimde dayatan anlayış ne kadar adildir? Bu anlayışın bizatihi kendisi uluslararası finans kurumlarının sıklıkla dile getirdikleri 'demokratik karar alma mekanizmaları'na aykırı değil midir?

Gerekli yatırımlar yapıldığında sağlık hizmetlerini merkezi planlama ile çok daha ucuza üretmek bir gerçeklilikse, ısrarla özel sektörü devreye sokmak verimlilik ilkesi ile nasıl örtüştürülebilir?

Bugün küresel ve ulusal düzeyde etkisi olan bulaşıcı hastalıklar göz önünde bulundurulduğunda, bu kurumlarca sürekli dile getirilen 'yerelleşme ve sağlık hizmetlerinin yerel çapta organizasyonu', insan sağlığı ve canlı türlerinin devamlılığı açısından bir tehdit değil midir?

Hastanelerin özerk işetmeler biçiminde hizmet vermesi ve birbiriyle rekabet halinde olması mı mantıklıdır, sağlık hizmetlerinin koordineli bir biçimde yürütülmesi mi?

Son söz: Sağlıklı bir reform sürecinin başlaması ancak IMF ve Dünya Bankası gibi uluslararası finans kurumlarının sağlık alanından defedilmesi ve dünya nüfusunun çoğunluğunu oluşturan yoksulların ihtiyaçları doğrultusunda, eşitlikçi, adil ve bilimsel bir anlayışla sağlık sisteminin yeniden organize edilmesiyle mümkündür. Bunun için dövüşmemiz gerekecekse, dövüşeceğiz.

'Doktorlar' dizilerdeki gibi yaşamıyor!

Epeydir televizyon izlemiyordum. Geçenlerde, inanılmaz gereksiz bir hızla artan yerli dizi furyasına sağlıkla ilgili bir dizi 'garipliğin' de katılmış olduğunu görünce birkaç benzer diziyi önemli ölçüde (katlanabildiğimce) takip ettim. İçinde bulunduğum mesleki alanla ilgili insanların zihinlerinde ne gibi bir hayal dünyası yaratılmak isteniyor, merak etmiştim. Yakışıklı/güzel, bilgili, becerikli doktor ve hemşirelerin 5 yıldızlı otellere taş çıkartacak kıvamdaki özel hastanelerde türlü türlü maceralarını anlatan tozpembe hayal dünyalarıydı ekranda gördüklerim.

Erdener Abi'lik damarım kabardı. İçimi, bu dizilerin senaristleri için bir devlet hastanesinin acil servisinde ellerini kollarını bağlayıp 24 saat olanı biteni akıllanıncaya kadar izletme arzusu sardı. Kardeşim hiç mi devlet hastanesine işiniz düşmedi? İnsan en azından bir bilene sorar yahu!..

Bu satırları okuyan birçoğunuz eminim gecenin bir vakti kendisi ya da bir yakını için evine en yakın devlet hastanesinin acil servisine gitmek zorunda kalmıştır. Gerçek hiç de insanlara izlettikleri gibi tozpembe değil.

Böylesi bir dizi, gerçek oyuncuları tarafından, yani sağlık hizmeti alanlarla, bu hizmeti üretenlerin eliyle kaleme alındığında nasıl bir senaryo çıkar ortaya, hiç düşündünüz mü? Hasta ve hasta yakınlarının kadrajından baktığınızda kendileri ve/veya hastalarıyla yeterince ilgilenilmediği, hastanede yer olmadığından ameliyat olmak için bir hafta beklemek zorunda oldukları,

bazı ilaçları veya cerrahi malzemeyi artık sosyal güvenceleri karşılamadığı ve ceplerinde tedavi masraflarını karşılayabilecek kadar para olmadığı için neredeyse ölüme terk edildikleri bir sistem tasviri çıkacaktır karşınıza.

Sağlık çalışanları ise çalışma koşullarının giderek kötüleştiği, özlük haklarının ve iş güvencelerinin her geçen gün gasp edildiği, artık ticarethaneye dönüştürülmüş sağlık kurumlarında performans ve döner sermaye uygulamasıyla etik değerlerin ayaklar altına alınarak mesleki dayanışmanın ortadan kaldırıldığı, her geçen gün sayısı artan tıp fakültelerinden mezun olup işsizlikle burun buruna gelen doktor ve hemşire yığınları, mevcut kaynakların tümüyle özel sektöre aktarılması nedeniyle mecburi hizmet bölgelerinde kaderleriyle baş başa bırakılan sağlık emekçileri... vurgularıyla kaleme alacaklardır senaryoyu.

Birkaç hatırlatma yapmakta fayda var. İki yıllık dönemde AKP hükümetinin iddia ettiği gibi hastanelerdeki kuyruklar azalmadı, kuyrukların yerleri değişti. Özelden ilaç ve tedavi hizmetlerinin alımı geçici bir memnuniyet yaratırken; halkın cebinden çıkan para arttı, tüm özel sağlık kuruluşlarında fark ücretleri alınmaya başlandı. Daha önce hastanelerden ücretsiz karşılanan ilaç ve tıbbi malzemeler ile protez ve ortez gibi araç gereçler hastalarca ücretli alınır hale geldi.

Sağlık emekçileri sendikası verilerine göre 2003 yılı sonunda 4.981.194 milyar YTL olan toplam sağlık harcamaları 2006 yılında yüzde 70'lik bir artışla 11.416 milyar YTL'ye ulaştı. Üstüne üstlük sosyal güvence sistemlerinin yerine uygulamaya koyulacak genel sağlık sigortası sisteminde asgari ücretin üçte birinin üzerinde geliri olanların prim yükümlüsü olması, ödenilen prim oranında sağlık hizmetlerinden faydalanılması ve prim ödeyemeyenlerin sağlık hizmetlerinden yararlanamaması gündemde.

SSK hastanelerinin Sağlık Bakanlığına devriyle hızlanan sağlıkta dönüşüm projesinin yaratacağı sonuçlar; eşitsizlik, hizmete ulaşamama, salgınlar, bebek ölümleri, parası olana parası kadar sağlık hizmetidir; yani sağlıkta topyekûn yıkımdır. Toplumun ve sağlık emekçilerinin tüm kazanımları aşamalı olarak gasp edilmektedir. Mevcut sistem sorumluluğu bu iki mağdur kesim üzerine yıkmış durumdadır. Fatura topluma parası olmayanın ölümle burun buruna gelmesi, sağlık emekçilerine ise işsizlik, iş güvenliğinin gaspı ve hak kayıpları olarak çıkarılmaktadır.

Ne yazık ki gerçek bu!

ADA ILGIN

'İlaççı'lar, 'torbacı'lardan fazla kazanıyor!

Dünyada antidepresanlara harcanan paranın, silahlara harcanan paradan daha fazla olduğunu biliyor musunuz? Dünya ilaç pazarı, silah pazarını sollamış durumda; ilaç mümessilleriyle, kalemini satan hekimleriyle, tekel haline gelmekte olan ilaç depolarıyla, AR-GE denen etik dışı araştırmalarıyla, kapitalizmin önemli öğeleri haline gelmiş ilaç firmalarıyla kanımızı emmeye devam ediyor.

Birçok insanın kullanmış olduğu en basit ağrı kesici olan 'parasetamol'ün kilogram fiyatının dünyada 1 dolardan satılması ve 1 kilogram 'parasetamol'den 2 bin kutu ağrı kesici ilaç çıkarıldığı ve her bir kutunun tanesinin 1 dolardan satıldığı bilindiğinde, 1 koyup 2 bin kazanılan bu sektördeki rantın inanılmazlığı daha iyi anlaşılabilir. Uyuşturucu pazarının rantı bile bu kadar değildir!

Her gün hekimleri hasta muayene ettikleri mekanlarda ziyaret eden ilaç firması temsilcileriyle hekimler arasındaki kirli pazarlıkları duymayan kalmadı. Bundan birkaç yıl önce iki hekimin İzmir yakınlarında bir otelde, onlara firmalar tarafından 'ikram edilen' kadınlarla basıldığı haberi bir sürü gazetede yayımlanmıştı.

Kutu başına hekimlere ödenen nakit paralardan, aldığı otomobilin taksitlerini ilaç firmalarına ödetenlerden tutun da, çocuğunun çocuk bezlerini bile firmaların sponsorluğunda temin eden hekim öyküleri dillerde dolaşır durur.

İlaç mümessili açısından bakarsak, onlara kızmak elbette doğru değil. Sektörün başındaki pazarlama planlayıcılarının direktifleri doğrultusunda hareket etmek dışında şansları yok. Üstelik ilaç sektöründe mümessil olmak, her an işten çıkarılma korkusuyla yaşamak demektir. İşe girişte, 'Türkiye'nin her tarafında çalışırım' diye sözleşme imzaladığınız için, sizi istifaya zorlayan, saçma tayinlerin ardından, elinize tazminatınız verilmeden kendinizi kapının önünde bulursunuz. Üstelik sendikalaşma bir kenara dursun, meslek derneği kurmanız bile suç olarak algılanabilir.

Öte taraftan, adı 'yerli' olan birçok firma, İbrahim Ethem Ulagay, FAKO, İlsan-İltaş gibileri, büyük yabancı ilaç firmaları tarafından 'ortaklık' adı altında satın alındı. Türkiye'de artık Hexal, Actavis, Menarini adlı yerli ilaç firma ortaklarıyla Bayer, Roche, Phizer kapışıyor.

Bir başka kepazelik!

Uğur Dündar'ın hazırladığı haber programında, kaçak ilaç üreten atölyeler basılmış, akabinde, "Aman da aman, bakın ne güzel yerli firmalarımız var, ne kadar steril üretim yaparlar," denip, kameralar İlsan-İltaş (uluslar arası Hexal tarafından alınan şirket) fabrikasına sokulmuş ve piyasaya sürülecek olan Vermidon-HOT adlı ilacın üretimi izlettirilmişti. Bir gün önce de tüm İlsan mümessillerine, doktorların programı izlemeye teşvik edilmesi talimatı verilmişti. Unutulan şey, bu ülkede yasalara göre televizyonlarda ilaç reklamının yasak olduğuydu. Uğur Dündar bunu herkesten iyi bilir elbette ama hafızası o sırada nereye uçmuştu, işte orası bilinmez...

Yukarıda söz ettiğim örneklere onlarcası daha eklenebilir. Sonuç şudur: İlaç fiyatlarını inanılmaz rakamlara yükselten, kapitalizmin doymak bilmeyen kâr hırsıdır. 'Daha fazla hekim, daha fazla ilacı nasıl yazabilir?' üzerine kurulu bu denklemde, amaca giden her yol mübahtır. Hekim de satın alınır, eczaneler de satın alınır, depolar da kafalanır, basın kuruluşlarında 'haber' adı altında reklam da yapılır...

Binlerce dolara düzenlenen tıp kongrelerine sponsor da olunur –ki bunu düzenleyen kurumlardan biri anlı şanlı Türk Tabipler Birliği'dir; pratisyen hekim kongresine devletin verdiği maaşla gitmek imkansızdır; yani hekimler ilaç firmalarının kucağına sistematik olarak itilir.-

Yani, kısacası, hepimize geçmiş olsun!

A. EVREN

40 yıllık ekonomi gazetecisi Şükran Soner, "Emekçilerin haber olması artık çok daha zor," diyor...

Emekçinin üstü çizilmiş!..

MUSTAFA KULELİ - BGHA

FOTOĞRAF: NEZİH BİLGİN - BGHA

Gazetelerde 'Çalışma Yaşamı' sayfaları artık yok. Emekçilerin hayatına, çalışma koşullarına dair bir haber bulmak neredeyse imkânsız. Borsa ve piyasalarla ilgili haberler ekonomi sayfalarının tek unsuru. Hal böyleyken 1966'dan beri Cumhuriyet Gazetesi'nde işçi hakları, eğitim ve sağlık haberleri yapan; gazetecilikten daha yoğun olarak sendikalar, meslek örgütleri ve siyasi partilerin etkinliklerine katılan Şükran Soner ile bir söyleşi gerçekleştirdik. Emekçileri, ekonomi sayfalarını, güncel ekonomik ve siyasi gelişmeleri konuştuk.

Çalışan insanlar, emekçiler ekonomi sayfalarından nasıl yok oldu? Ve neden borsa ve piyasalar bu sayfaların tek hâkimi oldu?

60'lı yıllarda hak arama etkinlikleri, direnişler, grevler, toplusözleşmeler, işten çıkarmalar hep haberdi. Çünkü toplumsal bir kabul vardı. Patronlar bile, "Eğer demokratik bir ülke olacaksak, sendika olmalı," diye düşünüyordu. Renkli gazeteler bile bunların haberini yapıyordu. DİSK'in özel sektörde sendikalaşması başlayınca, sermaye bundan rahatsız oldu. 12 Mart, işverenlerin toparlandığı, işçi sendikalarının ise moral değerlerini yitirdiği, zayıfladığı bir süreçti. Zaten bakarsanız 1963'ten 1972'ye kadar reel ücretlerin hep arttığını görürsünüz. Ayrıca çalışma şartları da iyileşmiştir. 12 Mart'tan 1980'e kadar yine bir iyileşme söz konusu. 12 Eylül ise işveren isteklerinin hemen hemen tümünün anayasa ve yasalara girmesidir. 24 Ocak kararları uygulanabilsin diye 1980'de demokrasi rafa kaldırılmıştır.12 Eylül'den sonrası zaten malum. Ama tüm dünyada da benzer bir süreç yaşandı. Türkiye hem küreselleşmeyi hem 12 Eylül'ü beraber yaşadığı için bu süreci çok daha zor geçirdi. Emek hareketi geriledi ve gündemden düştü. Toplumsal kabul de ortadan kayboldu.

Bugün emek hareketi derlenip toparlanırsa, medyanın gündemine girebilir mi peki?

Toplumsal değerler de önemli bu noktada. Artık çok şey değişti. 80 öncesinde sermaye sosyal devleti tanıyordu. Bugün ise 'sosyal devlet' ilkesi kabul edilmiyor. Piyasalar kutsanıyor. İnsan için ekonomi algılamasından radikal bir kopuş yaşadık. İçinde üretimin olmadığı 'vahşi emperyal kapitalizm'i yaşıyoruz tüm dünyada. Artık piyasalar ekonomiyi belirliyor. Dolayısıyla emekçilerin haber olması artık çok daha zor.

Ekonomi sayfalarında borsa ve piyasalara neden bu kadar geniş yer ayrılıyor?

Piyasalar memnunsa ekonomi iyidir gibi bir anlayış hâkim durumda. Sanki herkesin borsada kâğıdı veya dövizi varmış gibi... Halbuki cebinde beş dolar bile yok böyle düşünenin. Medyatik algılama böyle işliyor.

Ekonomiyi başka türlü yorumlamak mümkün değil mi? Piyasalar ve yabancı sermayeye endeksli analizler tek yol mu?

Benim iktisatçılar haftasında dinlediğim ekonomi, başka türlü bir ekonomiydi. İşveren örgütlerinin en basit kongresini bile canlı yayınlayan basın bunları izlemedi bile.

Ana akım siyasi partilerin ekonomi programları arasında bir fark var mı?

Ekonomiyi algılama farkı olması çok zor. Onlar da sermayenin baktığı yerden bakıyor. Genel değerler egemen olmuş durumda tüm siyasi partilere. Mecliste olan ve ne kadar sol olduğu tartışılan partiye bakalım. Onun ekonomi bültenleri birkaç iyi ekonomist sayesinde doğru dürüst bilgilerle çıkıyor. Ama o yayınlarla gitgide yoksullaşan insanların hatta kendi üyelerinin bile ne kadar ilgilendiği tartışılır.

Bu bir illüzyon mu? Sürekli ekonomi iyi dendiği için mi biz ekonomi iyi zannediyoruz?

Elbette. Bakın şimdi AKP'nin 'olmazsa olmaz' konumu değişince, ekonomi yorumları da değişti. 'Dünyada çok para vardı, bize de çok para geldi ama Brezilya bizden yüzde 20 fazla aldı, biz az almışız' denmeye başladı. Veyahut 'Bizim milli gelirimiz arttı ama bizim durumumuzdaki diğer ülkelerin daha çok arttı' denmeye başladı.

Sol/sosyalist partilerin programlarına baktığınızda özellikle ekonomi alanında ciddi bir açılım görebiliyor musunuz?

Aslında ekonomi modeli bakımından marjinal parti yok Türkiye'de. Yoksullaşma ve yoksunlaşma kitlelerdeki sığınma duygularını değiştiriyor. Bu kitlelerde yükselen dinci ve ırkçı akımlar, sol ideolojinin ve partilerin, sosyal devletin, sendikaların olmamasından kaynaklanıyor.

Sol partilerin; EMEP'in, ÖDP'nin, TKP'nin ciddiye alınır bir ekonomi programı yok mu?

Valla çok da uğraştıklarını söyleyemeyeceğim. Panellerde, toplantılarda uğraştılar da, farklı, orijinal, bu çağa uygun bir arayış biraz vitrinde kaldı.

Buna 'yeni ortaçağ' süreci ya da 'ortaçağ'a dönüş' desek çok mu abartılı bir yorum olur?

Hayır, hiç abartılı olmaz. Ben bilim-kurgu filmlerinin geçek olduğunu düşünüyorum. O filmlerde çok az sayıda insan, çok özel koşullarda korumalı bir yerde yaşıyor, diğerleri için yaşam hakkı yok. Onlar ormanda, tekrar maymunlaşmış bir şekilde yaşarlar. Bugün Afrika'ya baktığımızda farklı bir durum mu var.

Bu süreçte emek nereye, sermaye nereye gidiyor? Bu geçiş döneminin ne zaman biteceğini kestirebiliyor muyuz?

Kestiremiyorum. İnsanlığın nereye gittiği ile alakalı. Yani insanlık, kendi kendini yok etmeye boyun eğecek mi yoksa insanlık adına standartlar yukarı mı çekilecek? Küreselleşme ideolojisinin tezi var ya, hani Murat Belge'nin de iddia ettiği gibi; 'İnsanlar zenginleşecek, Avrupa'nın uygarlığı dünyaya yayılacak' işte böyle bir şey olmadı. Tam tersine Avrupa'nın uygarlığı, beğenmediğimiz Amerika'nın standartlarına geriledi, Amerika çok daha kötü bir duruma geldi. Demokrasi, demokrasi olmaktan çıktı. Bugünün gerçeği zenginliğin çok az yerde toplanması, kitlelerin de düzen dışına itilmesi. Uygarlığın nimetlerinden insanlık yararlanıyormuş gibi gözüküyor ama tersine bir şey var.

Beyaz yakalıların durumu ne? Çalışma şartları açısından yakalar gitgide mavileşiyor galiba...

Onlarla şirketlerin birebir ilişkisi olduğu için, onlarda kimlik erozyonu işçilerden daha vahim durumda. İşverene daha yakın olduklarından, onlar baskıyı daha önce hissediyor. Örneğin bir mimarın, mimari açıdan sakıncalı bir projeye imza atmama imkânı var mı? Maliyet düşürme ile ilgili işverenin dayatmasına hayır deme şansı var mı?

'Para kazandırma' kültürü mü bu?

Tekeller artık 'yuppie'leri (genç, kentli profesyoneller) de beğenmiyor. Çünkü 'yuppie'lerin de yüksek ücret gibi, tatil gibi talepleri var. Şimdi revaçta olan kendini şirkete adamış insan tipi. Yani İngilizce kısaltmasıyla 'Yettie'. (young, entrepreneurial, tech-based twenty-something / genç, girişimci, teknoloji temelli, 20'li yaşlı) Bu insanların tatil algılaması yok, bunlarda aşk yok, güzel yaşamak yok, hasta olmak yok. O markaya bağımlı. Holdingine tapıyor.

Peki, beyaz yakalılar kendini emekçi olarak görüyor mu?

Hayır, kesinlikle hayır.

Bu şartlar altında neden 'sınıf bilinci' oluşmuyor?

Çalışma süreleri esir etti onları. Evlerindeki konforu bile kullanamıyorlar. 10-12 saatlik çalışma süreleri ve haftada bir günlük izinleriyle ancak uyumaya ve banyo yapmaya vakitleri kalıyor. Varolan kültürlerini dahi kullanamıyorlar. Çünkü markalardan ibaret bir dünyaya hapsoldular. Bu çemberi kıramadıklarından depolitize olma, yalnızlaşma, yabancılaşma gibi sorunlar yaşıyorlar. İnsana ait duyguları köreliyor. Medyanın da bunda payı büyük tabi.

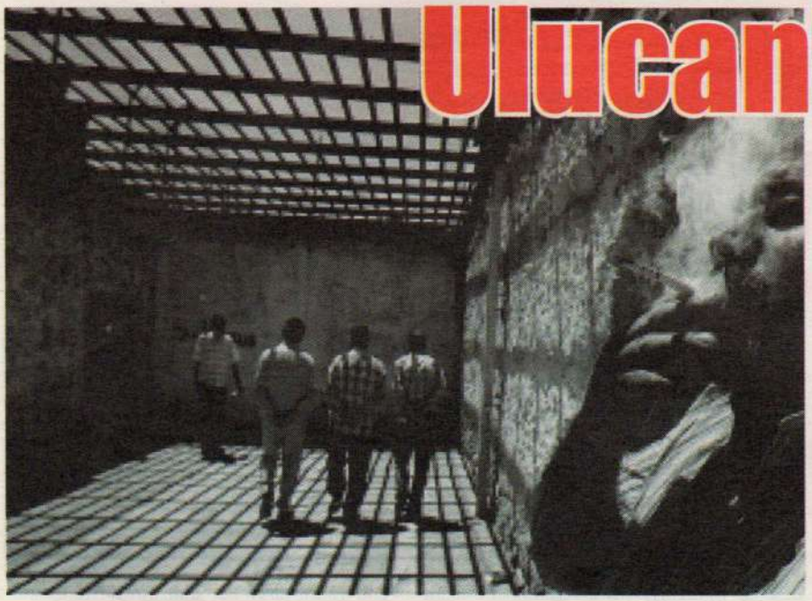
Bugün Türkiye özelinde temel çelişki İslamcı-laik çelişkisi mi, emek-sermaye çelişkisi mi?

Kuşkusuz, şu anda İslamcılık ve ırkçılığa bağlı cepheleşme, bence en büyük tehdit. İnsanların bu tehlikeyi algılamaması için medyatik yönlendirme yapılıyor tüm dünyada. Özgürleşme adına ayrımcılık yapılıyor. Temel hak ve özgürlükler üzerinde bile kavram kargaşası yaratılıyor. Böylece insanlar, inançe ve dogmaya yönlendiriliyor. Birey özgürleşmiyor ki. Evine kapanmış birey, medyanın kendisine yabancılaştırdığı birey özgür olabilir mi. Kimliği kalmamış birey özgür olabilir mi. İşçi sınıfı, sermaye için bir tehdit oluşturmuyor ki şu anda... Çünkü dünyada sınıf olayını bilinçlerden kazıyınca, caydırıcı güç ve örgütlülük kalmayınca, sermaye zaten istediğini yaptırabiliyor.

Laiklerin daha ziyade üst-orta sınıflardan, İslamcıların ise alt sınıflardan olduğuna dair bir söylem var. Laik-İslamcı çatışmasının sınıfsal bir karakteri var mı?

Göreli olarak bundan bahsedebiliriz ama mesele aslında bu değil. Hızla gelişen İslami sermaye gerçeği var. İzmir'de, Kordon'da oturan insanlar bir anda sokaklara dökülüyorsa bunun sebebi, onların İslamcı yeni-zenginlere göre yoksullaşıyor oluşu. İyi kötü üretim ya da ihracat yapan adam bile, dinci sermaye karşısında geriliyor. Küresel sisteme entegre olan dinci sermaye büyüyor. Anadolu kaplanları krizde, üretici çöküyor. Ama ikinci cumhuriyetçilerin pazarladığı gibi Kemalistler üst sınıftı da, lobiydi de vs. bunların gerçekle alakası yok. Mitinglere en yoğun katılanlar Alevi'ler, kadınlar ve gençler. Çünkü tehdit altındalar. Azınlık, yaşam biçimini çoğunluğa dayatmaya çalışıyor.

Ulucanlar, yas yerimiz

'Ulucanlar tarihi sözlü anlatım' yapılacakmış; anlatsınlar demir sopalarla üstümüze nasıl saldırdıklarını. Habib'i yaralıyken nasıl ölüme terk ettiklerini. Ettikleri küfürleri yazıp sergi açsınlar...

CEREN KAHRAMAN - MEHMET ALİ TOK

Ulucanlar Cezaevi'nin artık kullanılmayacağını duymak, orada ömrünün belli bir bölümünü geçirmiş herkes üzerinde tuhaf bir etki yaratmıştır. Ulucanların küflü, kalın duvarına karşı bir de bir gece yarısı sigaranızı yakıp dışarıyı düşünmüşlüğünüz varsa. Yahut sevdiğiniz birileri o duvarın arkasındayken kapı önünde çay ocağında oturmuş, jandarmanın elinde silahla beklediği kapıya dönüp bir türlü sesinizi yükseltemeden türkü söylemişseniz.

Ulucanlar, herkesin kucak dolusu anılarını alıp gizlemiş bir mahzendir. Şimdi kentin sosyal dokusunun bir parçası olarak kent yaşamına kazandırılacakmış. Üstelik projenin başlangıcında Ulucanlar'ın şimdiye kadarki sosyal dokusunun ve acılarının hep bir parçası olmuş İnsan Hakları Derneği ve TMMOB'a bağlı odalar bulunuyor. Etkinliğin son gününde ise uçurtma uçurulacak Ulucanlar Cezaevi'nde.

Böylesi tuhaf bir aklama operasyonunun, hafızasızlaştırma girişiminin bir parçası olamayacak kadar değer içeren kurumlar bunlar. Hatırlarlarsa her yıl Eylül'ün 26'sında önüne karanfil attığımız binadır orası. Her yıl Eylül'ün 26'sında İHD adına birilerinin bir-iki söz söylediği yerdir. Her Eylül'ün 26'sında slogan atılırken jandarmayla gerilim yaşadığımız binadır orası. Şimdi bir gecede nostaljik bir harabe mi sayılmaya başladı? Evet Ulucanlar'da insanlar kucak dolusu anılarını bıraktılar, ama bazılarımız anılardan daha fazlasını...

Sadece bir dakikalığına gözlerimizi kapatıp düşlüyoruz: Ulucanlar'In o taş duvarlarından Yenidoğan ve Çinçin gibi başkentimizin varoşlarına doğru rengarenk uçurtmalar süzülüyor gökyüzünde. Sanki kurtarılmış ve bütün zindanları parçalanmış, yıkılmış ve tüm tutsaklar serbest bırakılmış bayram yeri gibi. Tutsaklık denilen akıldışı uygulama son bulmuş da insanlık bunu kutlayacak kadar olgun; kan dökücülük, hırs, kin ve intikam tarihin karanlık dönemlerinde kalmış.

Gözlerimizi hiç açmadan içeride gezmeye devam ediyoruz. Gözümüze bir afiş takılıyor: 'İçeri Sığmayanlar'

Sinop Cezaevi'nin girişinde bir pano ve üzerinde yazan cümleyi hatırlıyoruz:

'Sinop Ceaevi'nde Yatan Ünlüler!'

Evet bu cezaevinde artık işkence çığlıkları yok! Biz varız. Evet bu cezaevinde artık et kancalarına asılan insanlar yok! Biz varız. Evet bu cezaevinde tecrit edilenler insansızlaştırılanlar yok!Biz varız. Evet bu cezaevinde artık özgür tutsaklar yok! Biz varız. Evet bu cezaevi artık taş dokusuyla bir seyir yeri, bir müze hatta kapısında yakında içeride yatan ünlülerin yazdığı bir tabelası bile olur! Çünkü biz varız artık avlusunda uçurtmalarımız var.

Beri yandan belki ileride şiirleri ya da düşünceleriyle ünlü olabilecek yüzlercesi çok uzakta değil Sincan'da tecrit altında tutuluyorlar. Neden kapanmasını beklemeden oranın kapısına da bir pano asılmasın ki. "Eğer hırsızlıktan yakalanıp karakolda eli kırılmasaydı ünlü bir ressam olabilecek X!" ya da "Tecrit işkencesine dayanamayıp kendini asmasaydı, gelecek kuşaklar tarafından çok daha fazla tanınacak siyaset ve eylem adamı Y!" Öyle ya Ulucanlar'da yatıp da ünlü olma şansını orada bırakan hiç değilse 10 kişi tanıyoruz, birinin henüz 17 yaşında olduğunu hatırlatalım. Aziz'in adını nereye yazacaksınız?

İmajınız sizin olsun!

Yeni kent, yeni insan, AB'ye adımlar, Türkiye'nin imajı, şenlikli muhalefet, toplumsal barış, acıların tesellisi, kentin sosyal dokusu... Bırakınız bu zırvalıkları. O duvarların ardında meşe odunu ile dayak yemediyseniz, orada şenlik yapmak da sizin haddinize değildir. Hem de meşe odununu tutan ellerle birlikte, hem de kurşun sıkan elleri avuçlarınızın içine alarak, hem de hamamda İsmet'in boğazını kestikleri kasaturanın yarası içimizi dağlarken hâlâ. Destekçi kurumun Adalet Bakanlığı olduğu bir şenliğe katkı sunmak. Üstelik toplumsal duyarlılığı olduğunu ileri süren kurumlar olma iddiasındayken...

Bırakın bu Adalet Bakanlığı'nın neler yaptığını hatırlatalım. 123 insanın ölümü, yüzlerce insanın sakat kalışının doğrudan sorumlusu olan kurumdur Adalet Bakanlığı. Üstelik bu ölümlerin dolaysız nedeni olan F Tipi hücreler ve tecrit konusunda herhangi bir adım atmamış, hiç de toplumsal barışa katkı sunma heveslisi olmamıştır. Şenlik yapılan cezaevinde 1999'da yaşanan katliam konusunda hala sanıktır Adalet Bakanlığı. Üstelik bir dava da kendi açmış, tutsakların isyan ve devlet malına zarar vermekten yargılanmasını istemiştir. Bu davaların her ikisi de hala sürüyor. Madem Ulucanlar'da şenlik yapacak kadar basitleşmiş bu işler, Adalet Bakanlığı davasını geri çekmekle başlasın. Madem barışacağız dördüncü, beşinci koğuşların arasına bir anıt yaptırsın. Ama öyle sahte özürlerle yetinmeyeceğiz; altında "Katlettik!" yazmayan bir anıtla da çıkmasınlar karşımıza!

Şenliklerde katılımcı olan Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürü Kenan İpek, boş konuşmalar yerine gerçekleri açıklasın. Ölülere bile işkence yapan infaz koruma memurları 'Ulucanlar tarihi sözlü anlatım' yapılacakmış; anlatsınlar demir sopalarla üstümüze nasıl saldırdıklarını. Habib'i yaralıyken nasıl ölüme terk ettiklerini. Ettikleri küfürleri yazıp sergi açsınlar. Toplumsal barış ve kentin imajı konusunu belki o zaman düşünebiliriz. Belki o zaman affedebiliriz. Ama daha affetmedik!

Bir başka konu da köhnemiş bu zindan binasının neden terk edildiği. Orada yeterince acı çekildiği için mi? Elbette hayır. Birincisi yeterince güvenlikli olmadığı, ikincisi kentin görünümünü bozduğu için. Peki oradaki adli tutsaklar şimdi nereye götürüldü. Şenlik yapacağınız avluda en azından insan yüzü görebilen kişiler siz o şenliği yaparken nerede ve ne halde olacaklar? Sincan F Tipi Cezaevi'nde tek ya da üç kişilik hücrelerde, havalandırma saatinin kısalığını düşünüyor olacaklar.

Düşman gelir, komşunuzun evine girer, orada yaşayanları katleder, işkence eder, sonra siz rahatsız olmayasınız diye çığlıklardan, onları başka yere götürür işkence etmek için. Ve döner der ki, "Al burasını sen kurtardın senin olsun. Uçurtmanı uçur, türkülerini söyle, oyunlarını oyna. Ben diğer komşularını öldüreceğim." Katiller, işlerini daha rahat görsünler, sizin gözleriniz kapalı kalsın diye size de küçük bir işbirliği armağanı verirler: Yağma hakkı. Haydi mesleki birlikler ve kitle örgütleriyle birlikte güle oynaya yağmaya...

Hiçbir acı tükenmedi, sadece cezanın katlanması, etkisinin arttırılması hedefleniyor. Bir de şu kentin imajı konusu var ki gecekondu yıkımlarıyla yapılmak istenen şeyin bir parçası sanırım bu. Yeni rant alanları yaratmak, kentlerin lanetlilerini evsiz bırakmak pahasına görüntüyü kurtarmak. Herhalde Mimarlar Odası'nın insanların evsiz bırakılması konusunda ya da bilinen adıyla 'Kentsel Dönüşüm' hakkında pek de olumlu düşünceleri yoktu. Ama ne gam, bugün cezaevinde şenlik var, yarın da çadırlarda, otobüs duraklarında yaşamak zorunda kalan insanların kaldığı yerlerde şenlik yaparız.

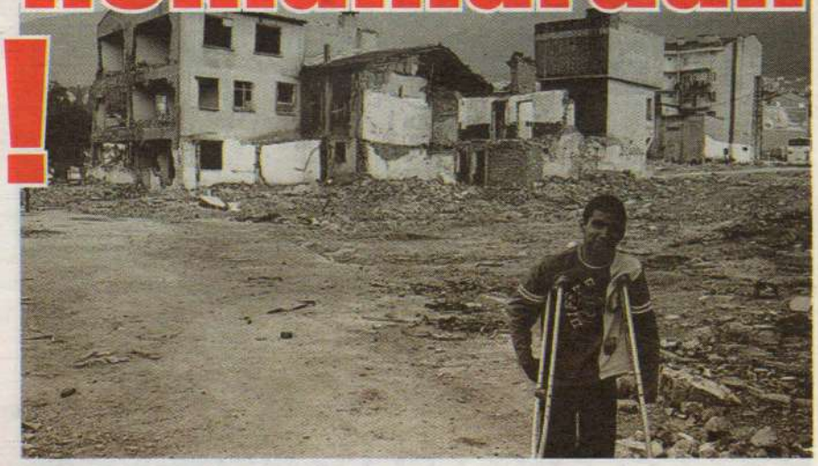
Bir nokta daha var. Tüm bunları bir yana bırakalım. Bu kötümserlik ülkesinde bir gün olsun tatlı bir düş görelim. Gerçekten artık cezaevlerinin olmadığı bir ülkede yaşıyor olalım. Devletin iş makineleri ve silahlı askerlerle cezaevlerine operasyon yapmadığı, çocukların demir parmaklıkları tanımadığı bir ülke düşleyelim. Kabul, bu düşü yaşamak için de gerçekleri görmezden gelelim ve Ulucanlar'ı geziye gidelim. Siz hiçbir cezaevinde neşeli olunabileceğini, şenlik yapılabileceğini düşünür müsünüz? Bu koşullarda bile. Gidin Auschwitz'de bırakın şenlik yapmayı, sırıtarak dolaşmayı deneyin, makul görünüyor mu? Binlerce insanın kapalı bırakıldığı, onlarca insanın öldürüldüğü bir yerde güle oynaya dolaşmanın neresi makul olabilir ki. Gazete haberlerinde ana maltadaki kavak ağacının yanında insanların fotoğraf çektirdiği söyleniyor, o ağacın karşısında da fotoğraflar çektirildi, boyunlarına ilmek geçirilmiş 22 yaşında gençlerin fotoğrafları. Emekten yana olduğunu söyleyenlerin, insan hakları savunucularının önce o fotoğraflara saygı duyulmasını sağlamaktır görevleri. İlmeği tutan ellerle el ele şenlik yapmak değil.

Yapıyorsanız şenlik veya etkinlik Sincan F Tipi'nin önünde yapalım. Uçurtmalarımızı orada uçuralım. Bakalım o zamanda Adalet Bakanlığı destekleyecek mi etkinlikleri, yoksa engelleyecek mi? Ama işte o zaman hem Ulucanlar'da, hem de yurdun dört bir köşesindeki cezaevlerinde sesimiz yankılanacaktır.

Bu satırların yazarları kendilerinin ve sevdiklerinin gecelerini ve günlerini geçirdiği, mekanı görmeye gidecek elbette. Onun önünde çay içmişlikleri, tahliye beklemişlikleri de çoktur. Ama gülmeyecekler, oradaki anılarını gözden geçirecekler. Bir ihtiyar vardı, adli, dört ayaklı bastonla yürüyebilen, gözleri görmeyen ve altına kaçıran; o adamı orada tutan ceza sistemi üzerine söyleyecek sözleri var çünkü. Bir de yazarlardan birinin sevgilisi, anlatırdı, görüşe geldiği günleri. "Oyun gibiydi, arada sadece bir adım var, ama sana sarılamıyorum. Sonra saat doldu dediklerinde ayrı taraflar gidiyoruz, yanına doğru yürüyebilirim, çok basit, ama yürümüyorum, sen dışarı çıkmıyorsun, koğuşa dönüyorsun. Oyun gibi." Sonra anladık Ursula LeQuin'in Mülksüzleri'ni.

O oyun sürdürülüyor. İnsan, insanı ezmek, yok etmek, silmek için cezalandırıyor. Cezaevleri şenlik yapılacak yerler değildir, yas tutunuz insanın insanı kapatabilmesine.

Hadi! Gelin de Romanlardan OY İSTEYİN!

ASLIHAN BİLGİN

Kentlerin yıpranmış dokularının yenilenmesini ve kentin yeniden yapılandırılmasını hedefleyen kentsel dönüşüm planı, kent merkezlerine yerleşmiş bulunan kent yoksullarının yaşam alanlarını hedefliyor. Bu alanlarda; göç ya da başka nedenlerle oluşan ve kentin büyümesi ile birlikte kent merkezine dahil olan gecekondu bölgeleri, roman mahalleleri bulunuyor.

Bursa'da Romanların yaşadığı, Kamberler olarak bilinen Kız Yakup mahallesi de dönüşümden payını almış bulunuyor. Kız Yakup, Bursa'nın en işlek caddelerinden birinin üzerinde kurulmuş ve oldukça değerlenen bir bölgede yer almakta. Belediye, "Kız Yakup Kent Parkı" adını verdiği yeni bir projeyle ödüllü bir yarışma açmış ve bu proje üzerinden Belediye-TOKİ işbirliği ile mahalle dönüştürülmeye başlanmış. Bölgedeki evler, çok düşük bedellerle kamulaştırılmış ve yoksulluk kent merkezinden zorunlu göçe tabi tutulmuş.

Üç hane yaşayabildikleri üç oda ve bir salonlu evlerine belediyenin biçtiği bedel 40- 50 milyar. Evini vermeyen davalık olmuş, kamulaştırma bedelleri mahkemelerce tayin edilen bilirkişiler tarafından belediyenin önerdiği rakamlardan da düşük çıkmış. Yani belediyeye veren bir pişman mahkemeye veren bin…

Hemen yolun karşısında bir daire fiyatı 100 milyardan başlarken, Kamberlere verilen değer bunun yarısından da aşağıda olmuş.

'Biz hiç istemedik'

Mahallelerinden çıkarılmadan önce kendi insanları ile bir arada yaşamanın verdiği güven ve rahatlık ile en azından kendi mahallelerinde rahat yaşayan romanları şimdi gittikleri her semtte yediden yetmişe daha derin bir yoksulluk, dışlanma, yarınsızlık bekliyor.

Hikaye, Romanlar bir evde en az 9 nüfus yaşamaya devam ederken, herkese kamulaştırma kağıtlarının yollanmasıyla başlıyor. Romanlar "Biz hiç istemedik!" diyor.

"İçimizde kültürlü, okumuş insan da yok; bu nedenle bizim insanlarımızda onca parayı ömrü hayatlarında görmemişler zaten, evleri verdiler. Bizim baba da sattı evi, 90 milyar verdiler kaç katlı eve. O paraya gidip Çekirge'den ev satın aldı, şimdi bin pişman. Ağlıyorlar, insanlarımızı arıyoruz biz. Hanım her gün ağlıyor, al bak her gün buradayız. Basından kimse gelmedi, hiç ilgilenmediler." (taşınanlardan, müzisyen Cemal Abi)

Velhasıl, mahalleden evini ilk veren faizle aldığı borcu dolayısıyla zor durumda olan biri olmuş, onu duyan gitmiş belediyeyle anlaşmış gizliden, sonrası da çorap söküğü gibi gelmiş ve bugün mahalle ortasında kocaman bir boşluk bulunuyor. Boşlukta yıkımı tamamlanmamış birkaç ev ya da kulübelere evleri yıkılan kiracılar sığınmış.

Ev sahipleri az da olsa para aldılar biz ne yapalım diyor kiracılar. Kendilerine hiçbir yardım yapılmamış, çoğu bu yıkıntılara ve mahallenin kenarına doğru kurulmuş yine Romanların yaşadığı apartmanların altındaki dükkânlara sığınmışlar. Mahalle ortadan kalkınca esnaf da ortadan kalkmış ve esnafın yerini tuvaleti-banyosu olmayan dükkânlara yerleşen en az 5 nüfuslu aileler almış.

"Kim öğretecek bizim çocuklara müzisyenliği?.."

Bektaş ile eskiden işlettiği dükkanın önünde karşılaştık, yıkımdan sonra kapattığı dükkanda şimdi hasta teyzesi oturuyor: "Dükkandır burası, teyzem burada kalıyor artık. Ben burayı satınca nerde oturacak. Ben en üst katta oturuyorum, (3+1 apartman dairesi) 41 milyar 650 verdiler. Bu mahkemenin verdiği. Belediyeyle anlaşanlara 43 milyar verildi. İnsan mahkemeye ne için verir? Mahkeme bizi daha çok mağdur etti. İnsan hakları mahkemesine kadar gideceğiz. Bizleri sokağa atacaklarına TOKİ ile ev verseler ya. Bize bir yer versinler.

Kapattım işte burayı. Allak bullak ettiler bizleri, kendi istekleriyle verenlerinkini daha pahalıya aldılar, biz satmadık diye düşük fiyata almaya çalışıyorlar. Biz buraları parayla aldık, değeri neyse hakkımız neyse onu istiyoruz. Şu anda ortada kaldık, dükkanın içindeki malları da sattık üçe beşe. Bizim çoluğumuz çocuğumuz da askere gidiyor, devlete vergi veriyoruz. Şimdi ortada kaldık ya bir şeyler yapalım istiyoruz aslında ama elde avuçta bir şey yok, 3-5 milyar elimde para var onunla ne yapabilirim, bu paraya dükkan mı açılır, Hava parasıyla 16 m2 dükkana 5 milyar istiyorlar kira.

NİHAL KARACA (BEKTAŞ'IN TEYZESİ);

"Evim yıkıldı, meydanda kaldım. Kiracılara öyle denildiği gibi para falan

verilmiyor. Biz veremeyiz dediler zaten başvurduğumda. Depremde insanlara ev verdiler, bize de verselerdi keşke. TOKİ isteseydi herkesi toplayıp, ev verebilirdi, kimse de mağdur olmazdı. Yarın bir gün burayı da yıktıklarında ben sokakta kalıcam. 58 yaşındayım, kocam öldü, kanser hastasıyım (göğüs kanseriymiş), yeşil kartım var, üç aydan üç aya kaymakamlıktan 200 lira veriyorlar. İki tane de yetimim var, onlarda gittiler buradan. Bir ben kaldım, ben kiraya çıkamam ki, temizliğe gideyim diyorum ama bu yaştan sonra nasıl giderim nasıl yaparım. Zaten istesem de iş vermezler.."

Dert bunlarla da sınırlı kalmamış. Parası olan başka yerde ev almak istemiş satmamışlar, satanı bulup ev almışlar, bu sefer de mahallede barındırmamışlar. Daha şimdiden 3 mahalle değiştiren çok. Ev kiralamak ise imkansız olmuş, teni roman olduğunu ele veren vatandaşlara daha uzaktan ev yok demişler, aralarından hallicesini beyazcasını seçip göndermişler, ev bulunmuş ama bu seferde de iş nüfus cüzdanına gelince arkada yazan Kız Yakup' u görüp vazgeçmişler.

Kimse gittiği yerden hoşnut değil, hepsi yıkık da olsa kendi mahallesine geri geliyor, bir ağaç altı da olsa bulup oturmak için.

"Biz burada 500 bin liralık salça, 1 milyonluk şeker alırdık, bizim insanımız bu kadar kötü koşullarda yaşardı, şimdi kim verir bize bunları Migros mu?" diye soruyorlar haklı olarak. Öyle ya da böyle esnafımız vardı, az çok kazanır giderdik, hepsi gitti diyorlar. Mahallenin bir ucunda bir kahve diğer ucunda bir bakkal kalmış. Onlara ev bile vermeyenler dışarıda esnaflık yaptırır mı?

Tarihi Dayıoğlu hamamı önü, hemen kahvehanenin yanı, sandalyeler çekilip hamam önünde yine toplanıyor mahallesinden kopamayanlar. Çoğu müzisyen olan mahalleli, içerisinde muhakkak bir araya gelerek hamamın önünde ve hemen yanındaki kahvehanede çay içiyor sohbet ediyor.

Dönüşüme maruz kalan mağdurlar, bir arada yaşadıkları günleri özlemle anarak bugünsüz ve yarınsız bırakılmış hayatlarını anlatmak için tutuyorlar bizi, yaz bunu da diyerek ısrar ediyorlar. Cenazelerini, düğünlerini, şenliklerini anlatıyorlar iç geçirerek. Şimdi diyorlar, kim öğretecek bizim çocuklara müzisyenliği? Apartmanda 5 dakika çalışıyor oğlan hemen şikâyet ediyorlar. Çünkü onlar atalarından, sokaklarda öğrenmişler müziği…

"Egemenlik milletindi hani!.."

Geçen Altıparmakta bir cenazemiz var, mevlût okunuyor, polis geldi birileri şikâyetçi olmuş bizden. Irk ayrımı yapılıyor dedim ya. Bunlar bir araya toplandı bir şey var diye polis çağırmışlar. En çok İncirli tarafına gitti insanlarımız, orada da ırk ayrımı yapıyorlar şimdi. Aslında bu işlerin başında ben insan haklarına gidelim dedim(insan hakları derneğini kastediyor) Her açıdan dışlandık, Kürtler, romanlar, diğer etnik kökenli insanlar dışlanmış bu ülkede, törelerimiz, rengimiz, kültürümüz aynı. Ezilmişliğimiz, dışlanmışlığımız gibi..."(bizim Cemal abi)

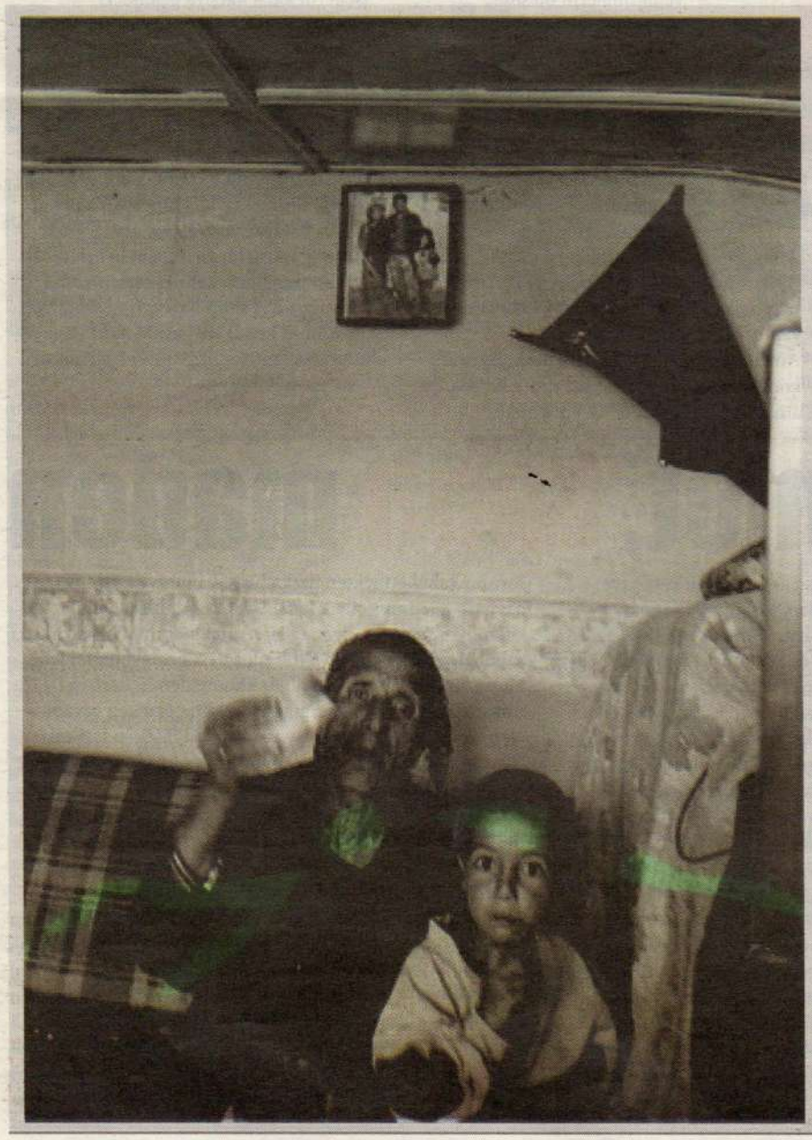
Kamberler mahallesini suç yuvası olarak da gören belediye, mahalleyi dağıtarak kente derin bir nefes aldırdığını düşünüyor. Kentsel dönüşüm planlarının gerçekte dönüşüm değil bölüşüm projesi oldukları, kentsel alandaki sorunu rehabilite etmeyi ve çözmeyi değil, mülkiyet biçimini değiştirmeyi hedeflediği Bursa Kamberler örneği üzerinden görülebilir. Halen direnen İstanbul Sulukule, konuya dikkat çekmeyi başarabilmiş, güçlü bir sivil toplum desteğini arkasına alarak kentine sahip çıkanları bir araya toplamıştır. Bursa Kamberler ise ancak yıkımdan sonra fark edilen bir süreç yaşamıştır. Belediye meclisi, yüzyıllık Kamberlere Kız Yakup mahallesine yeni bir isim vererek mahalleyi külliyen yok etme kararı almıştır, kentlerin adıyla sanıyla tarihlerini yaşattığını unutarak...

SAADETTİN TOKMAKÇIOĞLU:

"Biz bunları vekil olarak seçtik başımıza, bir vekil demek milletin halinden, vaziyetinden anlayan demektir. Acaba halk per perişan mıdır diyerek durumu gözlemlemesi gerekir. Bunlar seneden seneye seçim zamanı buraya uğrar, bir daha ne gelen olur ne giden. Bizleri holdinglere peşkeş çekeceklerine, deselerdi ki biz burayı güzelleştireceğiz, bir düzenleme yapacağız, sizleri de site şeklinde bir yerde toplayacağız. Kimse karşı gelmezdi. Egemenlik kayıtsız şartsız milletindi hani? Demek ki bizim kaydımız silinmiş!! Peki egemenlik nerde kaldı, biz neden hakkımızı elde edemiyoruz? Bugün vatandaş için kanun konulmuş, hakkını aramak isteyen benim gibilerin hakkını mahkemede tanımadıktan sonra biz kime anlatacağız derdimizi,

benim meskenim zorla gasp edilirken... Yıkımlar esnasında birçok hukuksuzluk da oldu, mahallede davası devam eden insanlardan bazılarının evlerini dava aşamasındayken yıktılar. İnsanlar duruşmaya girip çıkıyorlardı aslında, davaları da henüz sonuçlanmamıştı. Bir gün bir baktılar, dozer gelmiş, evleri yıkmış... Hadiste söylendiği gibi tamamlanmış olsa da Kabe'yi yık adaleti yıkma! Peki bu adalet nerde? Demek ki burada bir rant davası var. Bizi holdinglere feda ediyorlar. Bizde onları allaha havale ediyoruz. Bizler arasında ırk, din, dil, düşünce ayrımı yapıyorlar oysa şahsiyet önemlidir... Romanlar en narin, en duygusal, temiz kalpli insanlardır. Buradaki kültürü dağıttılar, müzik kültürünü. Oysa padişahlık devrinde bile müzisyenlere verilen önem bilinir. Roman milletini üçüncü, dördüncü sınıf insan olarak görüyorlar..."

"Bi Kürtler, bi Romanlar..."

TUNCAY ÇOŞUN

"Ben iki aydır ev arıyorum, kiralık ev arıyorum. Samimi olarak söylüyorum gitmediğim yer kalmadı. Hangi emlakçıya gittiysem bize ev vermediler. Emlakçı hüviyetini verir misin diyor arkasına bakıyo Kız Yakup yazıyor. Ev sahipleri roman milletine ev vermeyeceksiniz diye yemin verdirmiş emlakçılara. Bi Kürtlere bi romanlara diyorlar... Bize çok ırk ayrımı yaptılar.

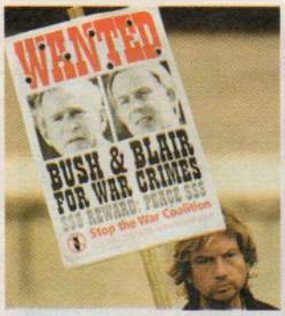

Çok büyük ayrıma uğradık biz. Milletin elinden gasp ettiler. Bankaya yatırıyoruz ister alın ister almayın diye söylendi. Millet mecburi kaldı. Bursa'nın 3-4 zenginine belediye bu mahalleyi peşkeş çektiler, yazıklar olsun. Aslına bakarsan burada çevre düzenlemesi diye bir şey olmayacak. Şu anda 15 milyar lira metrekaresinden zenginlere veriyor.600 polisle geliyor nasıl karşı koyayım. Zorbalık ya terör estirdiler burada. Sen nasıl değer biçersin evime, ben vermek istemiyorum. Ablacım sen Ulucamiinin hikayesini bilir misin? Hani içinde bir havuz vardır caminin. Zamanında padişah demiş ki bu bölgeye bir camii yapın, burada oturan her kim varsa da hakkını verin. Herkesten evleri almışlar bir tek bir kadın vermemiş evini. Demiş vermem ben sağ oldukça. Koskoca padişah evini vermeyen o kadını beklemiş ki rızası olsun. Yahudiymiş o kadın da, sonunda demiş evi veririm ama şartım olsun evimin olduğu yere havuz yapacaksınız. O ki padişah iken beklemiş Osmanlı zamanında, kaçıncı yüzyıldayız ablacım ki bizim tek fikrimiz sorulmadı.

Yoksulluğu merkezden süpürerek Uludağ etekleri altına hasıraltı etmek isteyenler, yoksulluğun kent merkezlerini sardığının farkında değiller..."

FERİDUN KARABIYIKLI:

"Altı nokta körler derneği üyesiyim, yüzde 95 görme özürlüyüm. Babadan kalma bir evde oturuyorum. İşim yok işsizim. Soruyorum belediye başkanına; ben nerde oturacağım? 1 hafta 10 gün sonra yıkacaklar, evin içindeyim. Ağabeylerimle beraber altı kardeşiz o evde yaşıyoruz. Hepsi evli çoluk çocuğu var. İki eve 78 milyar para verdiler. Şu hemen karşı caddemizdeki evlere 250 milyar istiyolar. Ev arıyoruz yok, evi boşaltın diyorlar. Ben de diyorum ki, belediye başkanına başbakana ve Bursa milletvekiline halka hizmet için mi geldiniz yoksa zenginlere hizmete mi. Türkiye'nin hukuk sistemi bitmiştir. Bize ırk ve renk ayrımı yapıyorlar. İnsin aşağıya hükümet istemiyoruz."

ingiliz işçi partisi'nin 10 yıllık ihaneti

Blair 27 Haziran'da politikalarına karşı yıllardır süren muhalefet sonucu geri çekilmek zorunda bırakıldı. Hiçbir savaş sonrası başbakan bu kadar yoğun protestoyla -özellikle Irak ve Afganistan konusunda- karşılaşmamıştı. Blair de Irak'ı en büyük sorun olarak itiraf etti; Irak'ta 7000, Afganistan'da 3000 askerin yanında, Britanyalı özel güvenlik şirketleri çoğu ordudan emekli 21000 paralı asker bulunduruyor. Yaklaşık 100000 kişinin parti üyeliğinden çekilmesi ve parti dışından işçilerin desteğinin de aynı şekilde düşmesi, 1930'lardan beri ilk defa soldan bir adayın başbakanlığa oynayamayacak olması sonucunu doğurdu.

Britanya'nın şimdiki fotoğrafı şöyle: Zengin yoksul uçurumu artıyor, polisin yetkileriyle orantılı olarak suç oranı artıyor, mal varlığını az gösteren özel sermayeli firmalar çalışanlarından daha az vergi ödüyor, yüz binlerce çalışanın emekli aylığını gasp eden tüccarlara büyük paralar akıtılıyor.

Refah devleti, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra depresyonlar sonucu işçilerin artan öfkelerine ve değişim kararlılıklarına cevap olarak yaratıldı. "Beşikten mezara korumacılık" sloganı bu anlayışı yansıtıyordu. Şimdi Britanya, beşikten mezara büyük adaletsizliklere neden olan özelleştirmelerin merkezi oldu.

Blair'in gençlik için geliştirdiği programın anlamı ise; suçlamaların artması, sürekli depolanan DNA kayıtları, okullara ve sokaklara yerleştirilen kameralar ve Avrupa'nın herhangi bir ülkesine göre daha fazla hapse atılan çocuk.

İşçi partisi, Asyalılara Müslümanlara ve Afrikalılara "teröre karşı savaş" adı altında saldırıyor. Teröre karşı savaşın yarattığı korku, işçi hakları ve demokratik haklara karşı daha kapsamlı saldırı anlamına geliyor. Bu saldırılar, marjinalize olmuş işçi sınıfı bölümleri için daha şiddetli halde ve bütün işçi sınıfına saldırı hazırlığının bir parçası. Göçmen işçilerin çalışma hakları yok sayılıyor, çoğu inşaat, hizmet sektörleri gibi kayıtdışı ekonomide çalışmak zorunda bırakılıyorlar.

Blair'in halefi Maliye Bakanı Brown ise çok farklı değil, Irak işgalini destekledi, kamu şirketlerinin özelleştirilmesi planlarını yaptı ve "kanun ve düzen" (law and order) yasalarının savunucusu. On yıldır ekonomisi sürekli büyüyen Britanya için bu yasalar istikrar anlamına gelmiyor. Britanya emperyalizminin yüzyıllar boyunca denizaşırı topraklarda uyguladığı bu yöntemler artık Britanya içinde kontrolü sağlamak için kullanılıyor.

Savaşı Durdur Koalisyonu

Blair'i düşüren başlıca neden savaştı, peki muhalefet nasıl oganize olup gelişti? Sosyalist İşçi Partisinin öncülüğündeki, Nükleer Silahsızlanma Kampanyası ve müslüman topluluklarından oluşan ve sendikaların sözlü destek verdiği Savaşı Durdurun Koalisyonu adı altında. SDK gerçekte yürüyüşlerin ve mitinglerin ötesine gitmedi ve çalışan sınıfla nasıl bağlar kurulacağına dair en ufak bir tartışma yürütülmedi. Kampanyasını Irak ve Afganistan savaşları konusuna ve olası İran'a saldırı üzerine yoğunlaştırıyor. Britanya'nın Pakistan'daki askeri diktatörlüğüne ve Suudi Arabistan'daki oligarşiye karşı çıkıyor fakat Birleşmiş Milletler üzerine veya BM'nin Irak halkını açlığa sürükleyip 1990'lardaki yaptırımlara ikna ederek Britanya ve Amerika işgalini meşrulaştırması üzerine konuşmuyorlar. "İllegal" savaşlara karşılar ama "mavi miğferliler"ini yürüttüğü emperyalist savaşa karşı değiller. Savaş karşıtı gösteriler askerlerin geri çekilmesini istiyor fakat bundan fazlasını söylemiyor. Gösteriler önemlidir ancak savaşı durdurmaya yetmez.

Kaçak işçilere destek

İşverenler ve hükümet çalışanları çok sayıda farklı ücret ve şarta göre ayrımlara tabi tutuyor. En çok sömürülenler ise sığınma hakkı arayanları da içeren kayıtsız işçiler. Bütün çalışanların çalışma hakkı temelinde, kendilerini yapay ayrımlarla bölmeye çalışan patronlara karşı bütün olarak örgütlenmesi acil bir ihtiyaçtır. Britanya işçi sınıfı 1. Enternasyonal'le başlayıp Eleanor Marx'la devam eden 2. Enternasyonal'in kazandırdığı zengin bir tarihsel miras ve tecrübeye sahiptir.

İşçilerin karşı karşıya geldikleri saldırılara cevap vermelerini sağlayacak mücadeleci hareketin yaratılması için tek yol, çoğunluğu düşük ücretler alan ve aşırı sömürülen işçilerin bir araya gelmesidir. İşçi sınıfının güçlenerek patlayacak noktaya ulaşacağı döneminin çok uzak olmadığı bir gerçek. Görünümü ve temposunu Iraktaki durumla birlikte farklı emperyalizmler arasında ortaya çıkan çatışmalarla şekillenen uluslararası durum belirleyecek. Kavganın niteliğini belirleyecek olan ise uluslararası işçi sınıfı hareketi ve Britanya işçi sınıfının kendi kavgasına nasıl başlayıp uluslararası hareketliliğe nasıl bağlanacağı.

MARTIN RALPH

Katil hükümet, kanlı maden

14 Haziran'da hükümetin Casapalca madencileri ve ailelerine düzenlediği korkak, sinsi ve kanlı saldırı henüz 1,5 yaşındaki bir çocuğun ve madenci yoldaş Oscar Fernandes Taype' nin ölümü ve üç kişinin ağır yaralanmasıyla sonuçlandı. Bu derece vahşi saldırı, grev alanında toplanan işçiler ve ailelerinin, işten kovulan 300 işçinin işe iadesi ve insanlık dışı çalışma koşullarının düzeltilmesi taleplerine cevap alamadıkları 18 günlük grevin ardından Carretera Central yolunu işgal etmelerinin ardından gerçekleşti. Bu saldırı, patronal örgütlerin, işçilerin hak arayışlarını 'polisiye' vakalar, işçileri de suçlu olarak gösterme ve asıl sorunu tersyüz etme alışkanlığının bir parçası.

İşçi lideri Ronnie Cueto'nun 5 Haziran'dan beri hapiste tutulduğu ve ciddi şüpheler barındıran bir suç nedeniyle sekiz işçi liderinin arandığı Shougang Hierro'da da durum aynı. İşverenler tarafından –Gubbins ailesi- her türlü kötüye kullanma ve baskıya maruz kalan, yasadışı yollardan hakları gasp edilen, kötü güvenlik ve sağlık koşullarında ve en önemlisi sektördeki en düşük ücretlerle çalıştırılan işçilerin dramını hükümet biliyor. Casapalca işçileri daha iyi yaşam koşullarından çok mevcut koşulların devamı için de mücadele ediyor. İşçileri mağaralarda daha fazla çalışmaya zorlayan maden şirketi, oksijen pompalarını 8 saat çalıştırıp kalan sürede zehirli gazları solumak zorunda bırakıyor. Bu konuda açıklama yapan Enerji ve Maden Bakanı Juan Valdivia bu şirketin işçilerle olan anlaşmayı yerine getirmesini ve çalışma bakanlığından bu sorunu çözmesini isteyeceklerini bildirdi. Buna rağmen aynı hükümet yetkilileri madencilerin haklı taleplerini bilmelerine rağmen otobanın ateş açılarak kanlı bir şekilde trafiğe açılmasını emrettiler. Kısaca haksızlık ve baskılar bu kadar açık iken hükümet sorunu kabul etmekten başka bir şey bilmiyor, üstelik devletin gücünü işçilere karşı işveren örgütleri lehine kullanıyor. Yine Shouganag Hierro'da hükümet haksızlıkları kabul etmesine rağmen Çinli ulusötesi firmayı destekledi. Bu suçlar cezasız kalmamalı, bütün maden işçileri, işçi sınıfı ve halk en geniş ve güçlü katılımla gereken cevabı vermelidir. Maden Federasyonu ve CGTP (Peru İşçileri Genel Federasyonu) protesto gösterileri organize etmeli ve Güney ve Yanacocha bölgelerinde de devam eden grevleri desteklemelidir.

İşçilerin ve halkın cevabı

200 kadar işçi destek için iki hafta önce Lima'ya vardı. Bakanlıkta yapılan toplantı patronal örgütler tarafından sabote edildi. Cuma günü ölenlerin sayısı 4'e yaralıların sayısı 20'ye yükseldi. Hükümet katillerin bulunması için resmi yazı yayınladı ve işten çıkarılanların yeniden işe alınması için görüşmelere başlanacağını duyurdu. Görüşülecek diğer konu da patronların işçilere uyguladıkları keyfi cezaların geri çekilmesi olacak.

Peru, Sosyalist İşçi Partisi (PST)

Emperyalist kışkırtma

Mücadele edenler arasında farklar olsa bile özgürlük için mücadelede askeri birlik şarttır. İki farklı yönetimin yani Hamas ve El-Fetih'in varlığı özgürlük yolundaki bir engeldir...

Filistin'deki iç savaş kimin işine yarıyor? Filistin halkına yaramadığı kesin.

Bir tarafta dünya emperyalizmi ve onun Ortadoğu'daki kolu İsrail, diğer tarafta ise sefalete terkedilmiş, kötü silahlanmış ve kötü politikalarla yönetilen bir halk. Herkesin katıldığı fikir şu:

Mücadele edenler arasında farklar olsa bile özgürlük için mücadelede askeri birlik şarttır. İki farklı yönetimin yani Hamas ve El-Fetih'in varlığı özgürlük yolundaki bir engeldir. Eğer bu iç savaşın bir yararı varsa o da emperyalizmin bir hayaleti olan El Fetih'in maskesini düşürmek olmuştur.

Seçimler sırasında El Fetih yönetimi dünya emperyalizminin piyonu gibi hareket etti ve 'demokrasi'nin savunucuları Amerika ve Avrupa Birliği hemen Hamas yönetimine karşı çıktı.

Fayyad yönetimi

Ulusal Birlik hükümeti Gazze'ye uygulanan ve 1,5 milyon insanı etkileyen ekonomik yaptırımların etkisini hafifletemedi. İç savaşın başlaması bir mucizeyi de beraberinde getirdi: Mahmud Abbas'ın işbirlikçisi Yaser Abed Rabbo yeni kurulacak Fetih hükümeti Hamas'la görüşmelere başlamazsa uluslararası ambargonun kalkacağını duyurdu. Açıklama Mahmud Abbas'ın ABD'nin Kudüs başkonsolosuyla görüşmesinin ardından geldi. Bu karara AB de destek verdi. Ramallah'ta kurulu 'utanç' hükümeti direnişin olduğu topraklarda emperyalizmin ileri karakolu olarak görev yapıyor: Ekonomi ve Dışişleri Bakanı Salam Fayyad eski Dünya Bankası görevlisi ve Bush yönetimine yakınlığıyla biliniyor. ABD ve Avrupa Birliği hükümete desteklerini daha önce ilan ettiler, ancak Mısır bile İran ile olan bölgesel güç dengesi politikası nedeniyle hükümete destek verdi. İsrail de Salam Fayyad'ın idaresindeki acil yardım birimine kontrol noktalarında esneklik sağlayacağını duyurdu.

El Fetih hükümetine ekonomik destek sağlanırken, enerji firması Don Alon Gazze şeridine benzin vermeme kararı aldı.

Aslında El Fetih ve Hamas iki farklı burjuva örgütü olduğu kesin. Fetih, Batı Şeria'da yoğunlaşmış heterojen bir topluluğun oluşturduğu geleneksel kırılgan Arap burjuvazisinin bir ifadesi. Hamas ise daha küçük ve orta burjuvaziyi temsil eden, laik ve sosyalist hegemonyasına yönelik ilk saldırılarında İsrail'den parasal destek almış bir örgüt.

Ne El Fetih ne de Hamas özgürlüğün gerçek temsilcisi olabilir!

Liderliğine aykırı olarak Hamas'ın tabanı işsizlerden, devamlı işi olmayanlardan ve hiçbir umudu olmayanlardan oluşuyor. Burjuva yönetimlerin başarısızlıkları ve yolsuzluklar, savaşmaya hazır Filistinli gençleri tepkisel olarak Hamas'ın saflarına itti. Hamas ya da El Fetih'in yerel Filistin burjuvazisinin küresel burjuvaziye olan bağımlılığından dolayı özgürlük misyonunu üstlenmeyecekleri ortada. İki taraf arasındaki iç savaşın da İsrail, ABD, Avrupa ve hatta yarı emperyalist çoğu Arap devletinin emperyalist burjuvazisinin, Filistin halkına daha kolay zincir vurmasını sağladığı kesin. Proletarya ve alt sınıflar hem kötü yönetiliyor hem de bölünmüş durumda.

İsrail'in yenilmesi dünya genelinde emperyalizmin tarihi bir yenilgi alması demektir. Bunun için de Sosyalist bir Ortadoğu Federasyonu ve Filistin'de Yahudi azınlığın haklarının korunduğu laik bir yönetimin ilk hedef olduğu yeni bir uluslararası liderlik acilen gereklidir. Bunun 'ütopik' bir devrimci çözüm olduğunu düşünenler, Filistin'de yıllardır süren 'realist' politikaların nelere mâl olduğunu tekrar gözden geçirebilir.

DAVID MARGIOTTA

Ah Irak!

Ütopyası sıcak bir ekmek, duası çocuğunu yarın da sağ salim görmek, hiç olmazsa ölüsünü bulmak olmuştur Irak halkının. Bu zalimlik devam ettiği müddetçe Irak halkı da kalmayacaktır yarın. Dünya ölümlere alışıyor, sessizlik sürüyor, kısır döngü kısır kısır gülüyor. Irak'ın acısını en yukarıdan görebilmek ve onlara el sallamak için zengin Arap şeyhleri ile ikiz kule pazarlıkları yapılıyor; Iraklılarla daha sık görüşmek için Türk Telekom satılıyor. ABD aradığı 'kitle imha silahları' kadar zarar vermeye yeminli. Acımasız işgali dizi film gibi seyrediyoruz. Umarım ki bir Rambo sersiyle karşı karşıya kalmayız, bu zulmün devamını başka ülkelerde görmeyiz. Bush ve delileri; getirdiğiniz adalette tiyatro seyredebiliyor mu Irak halkı? Yoksa tiyatronun tam ortasında duruyorlar da şarapnel parçaları birer dekor mu bu oyunda? Ya ölüler, gerçek ölüler mi, Bush? Ya işkenceleriniz, parçası mı adaletinizin; yoksa gerçeği mi ülkenizin? Siz kapitalizmin vahşi avcıları, petrol için kazarken yeni mezarlar, petrol yerine insanlık fışkırana dek topraktan, bir çocuk gülümseyecek Irak'tan. Yârin yanağından gayri paylaşanlar her şeyi, kimsesizler mezarlığı, sokak çocukları, beyazı, siyahı, müslümanı, hristiyanı unutmayacağız gaddarlığınızı.

Irak'ta sıcak bir yatak, ütopya olmuş. Bir ülkenin haritadaki yeri olmuş mu sana kaderi? Adalet kedi, Irak fare olmuş. Irak bir nükleer salıncak, yalancı bir kaydırak, çocukların oynadığı değil öldüğü bir park! Yalancı adalet için son durak. Ölenlerin global global, küresel küresel öldüğü ülke. Üstüne olmayacak bir elbisenin giydirilmeye çalışıldığı, makyajı dağılmış, çorabı kaçmış, bir tek 'puşi'si kalmış bir ülke. Savaş, dolar, ekonomi, IMF, borsa; lakin dünya dedikleri buysa, satın lan uzaylılara parsa parsa! Hayali müşteriler, yalandan insanlar bulun; "Talip var dünyaya," deyin; ama en çok para Irak'a, en çok para petrole olsun. Adaletinize lanet olsun. Irak, bir sıcak yatak ütopyaları. Irak, gözden ırak. Ölü adalet ülkesi Irak...

YILMAZ ŞEN
ymaz54@gmail.com

Aksaray'da öz kızının bakireliğini test eden baba ile Van'da 8 yaşındaki kıza tecavüz edip öldüren ve buna intihar süsü veren amcaoğlu arasındaki fark, sadece olayın meydana geldiği coğrafi bölgedir. İki olayın kahramanları da aynı ruh halindedir...

FARUK ARHAN

İhram altı bikini meziyetler

Görmeyin, duymayın onları... Ertelemeyin sabah yürüyüşlerinizi, sıcak duşlarınızdan şaşmayın, yemek saatlerinizi hele, hiç bozmayın. Kahvaltılarınız ne yeterince uzun, ne de kısa sürsün, asla soğumasın çayınız. Şoförünüzü ayakta beklettiğinizi umursamayın. Acele etmeyin merdivenlerden inerken, incinmesin ayak bilekleriniz, altınızdaki kıymetli kilimler kaymasın. Hizmetçilerinize gülümseyin, karınıza döneceğiniz saati bildirmeden gerile gerile sokağa çıkın, büyük arabanıza atlayın, yolunuz açık, gidin paranın şehirlerine. Gidin...

Yollarda klasik takılın, haber bültenlerinizi kendiniz yaratın, keyfinizi kaçıracak satırlarda yormayın plaj gibi bakan gözlerinizi. Kulaklarınızı kapatın kirli duvar sloganlarına. Boş verin... Beyaz dünyanıza çekilin. Ve yağdırın emirlerinizi, kağıtlara inanın, belgelere sırıtın. Ahşap masanıza taşıyın burjuva alışkanlıklarınızı... Masanızdaki çocuğunuza gülümseyin, hatta telefonlara sarılın özlediğiniz an. Arayın, konuşun çocuğunuzla doya doya. Portakal yüzü görmemiş, kuru bir ekmeği dişleriyle kemirmeye çalışan aç çocukları düşünerek, babalık görevinizi bozmayın.

Kaçmasın iştahınız, sokakta 'Açım!' diye bağıranlara sırtınızı dönün, çok lazım ve kıymetli sinirleriniz gerilmesin. Sonra yükselmesin borsalar. Boş verin, kırılsın katibinizin kalbi. Çalmasın yeter ki muhasebeciniz. Siz gecenizi düşünün. Önce sevgilinizle deniz manzaralı bir kaçamakla başlarsınız akşamınıza, karınızı bu gece de sallarsınız olur biter. Emin olun, eşiniz de en az sizin kadar sosyal! Aman deyip boş verin ahlakı. Heyecanınızı yaşayın. Yoksulluğu ne görsün, ne de bilsin nazenin tiplere alışık, büyülü renklere aşina, tatlı sevecenliklere tutkun, konforlu mekanlara mühürlü gözleriniz. Yakışık almaz her zaman güzel olandan yana çarpan kalbinizin sızlanması. Sızlanmasın ki, yaşamınız gereksiz bir kesilme ile acılı dizilere ayrılmasın. Pembe kalsın dizileriniz yahut, denizleriniz hep mavi, 'kara'ların yasını tutanlar çıkıyor yeterince. Üstüne sizin ağırlığınız çökmesin ayrıca. Hem size mi kalmış yeryüzünün bütün dertleri... Boş verin...

Bakmayın çöplerde kağıt toplayan kirli elbiseli Kürt çocuklarına. Eğlencelerinize bir reklam gibi dalan kederli bir mantar satıcısıdır o yaşlı çingene; aldırmayın park önlerinde üşüyen zavallı yetime. Yanından geçerken ses tonunuzu düşürmeyin, anlatın fantezinizi o geceki bombanıza. Sakıncalı bulmayın tinerci çocukları, etkisiz ve kimsesizdirler zaten; sadece bir sayıdırlar istatistik içerikli haber bültenlerinde... Sizin bir demeciniz yeter... Ayrıca bakmayın öyle masum öfkeler biriktirdiklerine. Siz büyük arabalarınızla yolunuzu tutun, kaldırımlarda tartacak birilerini bekliyor önlüklü, sümüklü çocuk. Boş verin, onlar analarının karnında sizin gibi dokuz ay on beş gün kalmadılar! Hakkınızdır daha iyi yaşamak. Yeni mevsimlere partiler düzenleyerek daha şatafatlı girmek, danslı mekanlarda para döküp gül kokularına bakışları karıştırmak, kırıştırmak en çok sizin hakkınız. Doğum gününüzü asla unutmayın, sizin yaş pastalarınızdan arta kalanları yiyecek birilerinin olduğunu da unutun çöp başlarında. Onların lafı ancak ellerindekine göz koyan sokak köpeklerine geçer, siz keyfinizi bozmayın. Hem onlar yakışmaz sizin kokteyl salonlarınıza. Utanmayın onlardan, sarılın sevgilinize, telefonunuzu sessize alın, gelen mesajlara aldırmayın. Karınız yahut diğer sevgiliniz duymasın. Boş verin, yaşayın hayatınızı. O yapsa zina sayılır, siz yaparsanız flört. Hakkınız, ne yapsanız yeridir ve doğrudur!

Baktınız görüntü kirliliği yaratıyor, tıktırın onları size peşinen cephe almış mahpusların yanına. Yargılayın onları, diz çöktürün, itiraf ettirin, esir alın, tek kişilik odalara kapatın. Açlıklarını görmeyin, duymayın ölüm oruçlarını. Avukat, doktor, gazeteci, sokak çocuğu, Afgan, Paki, Iraklı yahut Kürt, ne fark eder. Sakıncalıysa öldürün o çirkinleri. Zahmet edip şafakları beklemeyin; o an, karar verdiğiniz an kurşuna dizin ya da keyfiniz iplere asılı bir bedenin seyrine dalmak isterse asın hemen. Son dileğini de sormayın, ne isteyebilir ki o zavallılar? Adam yerine koymayın onları, hele insan hiç değiller! Sayri safi milli hasılanızdan çalıyor, gereksiz bir mide taşıyorlar, o kadar. Siz keyfinize bakın, artırın kredi limitlerinizi, bitirin dünyayı, sizin olsun bütün o güzel sofralar, yiyin etlerini o çocukların... Kemiklerinden çorba yapın, köpeklerinize verin dişlerinizden arta kalan parçalarını. Silin ötekileri... Yeryüzünden silin, silebiliyorsanız yoksulları...

Burjuvaların soysuzluğu

Yukarıda anlatılan, efendilerin hikayesidir. Ya da şöyle izah edelim: Burjuvaların egemenliğinde hak ettiği yerde olamamış en alttakilerin, en ötekilerin hikayesidir. Zira, burjuvazinin soysuzluğunun cezasını, yahut bedelini, maalesef her zaman onlar çekiyor. Gülben ile Hülya'nın kavgasına kilitlendirilen, Şenlendirici'nin Deniz keyfine dair günün gelişmeleri merak ettirilen, 'az sonra' repliğiyle beden avcılığına, röntgenciliğe özendirilen ve özel yaşamın didiklenmesine odaklandırılan, bilinci iğdiş edilmiş bir toplum, kaçınılmaz olarak direksiyon kontrolünü kaybedecek ve şarampole yuvarlanacaktır. Bunun sosyolojideki adı, toplumsal kaza değil, toplumsal yozlaşmadır. Hal böyle olunca, ekonomik gelirin sadece yüzde 15'ini alan yüzde 85'lik yığın, yüzde 15'e giden geriye kalan gelirin, yani yüzde 85'in hesabını sorma/sorgulama yerine, kendisine her gün TV ve gazetelerde, reklam panolarında, otobüs duraklarında, satın alınan ve manipüle edilen beyinler aracılığıyla üsttekilerin zevk-ü sefa yaşamını ve boyalı sahte yaşamlarındaki kıyafet ve araba seçimlerini, kültürel aktivitelerini, ilişkilerindeki aksaklıkları –yakalanma, kaçamak, aşk takvimi, kim kiminle, nerede- merak eder ve izler hale gelmiştir. Aksaray'da öz kızının bakireliğini test eden baba ile Van'da 8 yaşındaki kıza tecavüz edip öldüren ve buna intihar süsü veren amcaoğlu arasındaki fark, sadece olayın meydana geldiği coğrafik bölgedir. İki olayın kahramanları da aynı ruh halindedir. Aynı yoz kuşatmasının altında, aynı topraklar üzerinde yaşayan, aynı devlet tarafından yönetilen ve aynı dine inanan ve aynı dili konuşan insanların kendilerini aşağılık olarak hissetmelerinin, yazılı ve görsel basında içi boşaltılmış aşk yalanları eşliğinde başkalarının cinsel hikayeleriyle beslenmiş ve bu hezeyan ile çevrelerine saldırmaların altında yatan gerçek, vicdanın bedenden sökülüp atılması, duygusuzluk durumu, basitlik ama büyük vahamet, ispat ve cinsel açlık ile, "Benim ne farkım var onlardan," sorusudur. Ancak bu sorunun ciddi ve bilinçli bir şekilde sorulduğu ise muammadır. Zira, ciddi ve bilinçli bir sorgulamada okların yöneltileceği adres, bu uçurumları ve farkları, haliyle bu yaşam biçimini dayatan ve yaratan kapitalist sistem olacaktır. Bir yanda vatan-millet edebiyatı yapanlar, en küçük demokratik bir talebe hınçla tepki koyarken, diğer yanda ülkeyi kendi çiftliklerine çeviren soysuz burjuvaların 'milliyetçi normlar'la örtüşmeyen bir ahlak bataklığına girmesine sessiz kalıyor, düşündürücüdür. Zira bu bataklıkta dolanan burjuvaların söylemleri ile milliyetçi değerlere sarılan kesimin söylemleri bir yerde buluşur. Onlara göre bir burjuva karısını vatan için aldatır. Onlara göre bir burjuva yüz binlerce dolarlık yüzükleri sevgilisine vatan için armağan eder. Onlara göre bir burjuva askerden vatan için kaçar! (Bakınız Ahmet Kaya'ya kaşık-çatal atıp 10. Yıl Marşı okuyanlara.) Onlara göre bir burjuva vatan için vatanı satar! Yeter ki sınıfsız ve sınırsız bir toplumdan söz edilmesin. Onlara göre yine vatan için dışlanması, hatta yok edilmesi gereken ötekilerdir. Yani fahişeler, tinerci çocuklar, emek ve haktan söz eden işçiler, Kürtler ve göçmenlerdir...

Kendi sınıfsal gerçekliğini bilmeyen, neyi savunduğunu çözemeyen, kör ve cahil, aynı zamanda depolitize edilmiş bir yığının varlığı, toplumun iç dinamiklerinde etkin olmaya başladığı an bir çürümenin de başlaması zaten kaçınılmazdı. Yoksul bir gencin kendi varlığının ispatı için ülkenin bir aydınını öldürmesi, 'her şey vatan için' cilasıyla örtünen bu çürümenin, ötekilerin 'özel' olmadığı zırvasının bir sonucudur. Zira, yalanlarıyla göz önünde olanların, her gün TV ve gazetelerde boy verenlerinin konuşulduğu, bu tip 'kahraman'ların idol haline getirildiği ve teşvik edildiği bir toplumda, idealist ama sahte aktörlerin çıkması da kaçınılmaz olacaktır. Türkiye'de sanıyor musunuz, bir baba oğlu için, "Deniz Gezmiş, Marquez, Nazım Hikmet, Yılmaz Güney gibi olmasını istiyorum," temennisinde bulunuyor? Yahut hangi baba, "Kızım Clara Zetkin, Behice Boran gibi cesur olacak," der? Behice Boran'ı tanıyorlar mı ki? Buna karşın, kızlarının Doğa Bekleriz, Ece Gürsel, Seray Sever gibi podyum yahut ekran bebeği, Hakan Şükür gibi tuhaf bir futbolcu, Arto gibi utanmaz olmasını dileyen birçok baba ve anne vardır bu ülkede. Tek şartları ise çocuklarının medyatik olmaları ve eve getireceği paradır. O ebeveynler Çağla Şikel'in bütün hayat hikayesini ve aşk takvimini ezbere okuyabilirler ama bırakın Fransız İhtilali'ni, Türkiye Cumhuriyeti'nin bile kuruluş tarihini bilemezler. Kısaca, son örneğin de ötesinde bir kirlilik ve çürümede alenen debeleniyor toplum. Hal böyle olunca da, "Toplumun dokusu ve iç mimarisi bozulmuştur, bu toplum çürümüştür" demek yanlış olmayacaktır. Çözümün önü, en yukarıdaki hikayede adı geçen/geçmeyen onurlu insanların, televizyonlarını kapatması, gazeteleri boykot etmesi, orasını burasını açarak frikik veren küçük kadınların yüzüne tükürmesi ile açılacak mıdır? Belki yetmeyecektir ama toplumda çürüme, hastalığın durdurulması anlamında bir badire olur en fazla. Asıl yapılması gereken, sistemin işerliğine likit sağlayan, bu soruna kaynaklık eden ana damarların kesilmesidir. Son tahlilde, belki de en kolay ve kalıcı çözüm, bunları teşvik eden kapitalizmin ajans bekçilerine yumruğun sallanması, bu yalancı hayat biçimlerine onay veren sistemin sorgulanması ve halkın gerçek değerleriyle boy vermiş devrimci bir yaşam için ayağa kalkılmasıdır! Elbette, toplumun yeniden inşa edilmesi, bozulmasından daha kolay olmayacaktır...

Elde patlayan toplum

Umumi tuvaletlerin bile önüne diktikleri özel güvenlikçiler, törenle hizmete sokulan 'güvenlik kameraları', x-ray cihazları, 'simitçi-çiçekçi-boyacı' sivil polisler, huzur operasyonları hepsi 'patlamasından korkulan bu toplum' için!

V. MAHİR ÜKÜNÇ

TBMM Çocuklar ve Gençler Arasında Artan Şiddet Eğilimleri ile Okullarda Yaşanan Şiddet Olaylarını Araştırma Komisyonu (isim çok fiyakalı olmuş!) geçtiğimiz günlerde yayınladığı raporda, 3 milyon 386 bin 717 liselinin 199 bin 816'sının ateşli silah taşıdığını kamuoyuna açıkladı. Mevcut bu durumun karşılığı ise, 2006'nın ilk ayından bugüne liselerde yaşanan şiddet olaylarında ölen 15'ten fazla öğrenci ile yaralanan 50'den fazla öğrenci ve öğretmen... Bu memlekette komisyonlar, komiteler, raporlar, tutanaklar, istatistikler biter mi hiç? Son üç yılda sadece İstanbul'daki liselerde ecstasy hapı kullanımında gözlenen yüzde 300 ve eroin kullanımında gözlenen yüzde 100 artış bir diğer veri...

Fakat sistem çaresiz değil, ürettiği çözümler hep bizim için! Neredeyse umumi tuvaletlerin bile önüne diktikleri özel güvenlikçiler, liselerde törenle hizmete sokulan 'güvenlik kameraları', üst aramaları, x-ray cihazları, simitçi-çiçekçi-boyacı 'her kılıktan' sivil polisler, huzur operasyonları hepsi 'patlamasından korkulan bu toplum' için, bizim için!

Sosyal patlama!

Sınıf ve kitle hareketlerinin gerilediği dönemler, her türden toplumsal-sosyal yozlaşmanın ve çürümenin gelişim gösterdiği dönemlerdir. 24 Ocak 1980 Kararları'na binaen 'işbaşı yapan' 12 Eylül cuntasının ekonomiyi emperyalist dünya pazarı için yağma alanına dönüştürmedeki 'başarı'sı ve uygulanan enflasyonist politikalar; emekçileri, birikim yapmak bir yana, hayatlarını devam ettirmelerine bile yetmeyen bir gelirle yaşamaya mecbur etti. Banker vakaları, batırılan bankalar, ekonomik krizler, özelleştirmeler, sendikasızlaştırma uygulamaları, sosyal güvenlik mahrumiyetleri, tüketim toplumuna giden yolda boy atan reklam sektörü ve böylece ekranlarda örneklenen 'mutlu hayatlar', o hayatlara ulaşmak için gösterilen boşuna çabalar da cabası...

Güneydoğu'da yaşanan 'düşük yoğunluklu savaş' ve bunun sonucunda yerlerinden sürülüp 'getto'lara tıkılan aileler, dersane-özel okul-kurs üçgeninde, özelleştirildiği için yoksulların yararlanamadığı eğitim olanakları ve bu yüzden geleceğe duyulan umutsuzluk, hiyerarşik bir etkiyle yansıtılan aile içi şiddet, özellikle yaygınlaştırılan linç kültürü ve daha birçok sebep; sistemin ödünü koparan ve süper yetkilerle donatılmış polis teşkilatının-adım başı rastlanan özel güvenlikçilerin önünü almasını umut ettiği 'sosyal patlama' nedenlerinden en önemlileri...

Kapitalizm uyuşturur

Kapitalizmin işsizliğe sürüklediği milyonlarca yoksul genç, sistemin elinde bulundurduğu, bilinç köreltmeye yarayan tahakküm araçları sayesinde her geçen gün daha da kişiliksizleştirilip kimliksiz hale getirildikçe; uyuşturucu ve silahın hüküm sürdüğü ortamları kendilerini ifade edebilecekleri yegane yerler olarak algılamaya başlıyor. Özellikle büyük şehirlerde sistemle barışık olmayan ve bir mücadele geleneğinden gelen Kürt, Alevi, Çingene, 'Beyaz Olmayan Türk' kökenli insanların yaşadığı mahalle ve bölgelerde (İstanbul'da Gazi Mahallesi, Okmeydanı; İzmir'de Yamanlar, Kadifekale; Ankara'da Çinçin, Yenidoğan vs.) uyuşturucu kullanımı ve mafyalaşma konusunda yaşanan hızlı artış (90'lı yılların ortalarından başlayıp 2001 ekonomik krizi ardından yoğunlaşmıştır); kapitalizmin kendisi için potansiyel tehlike olarak gördüğü unsurları sistemin işleyişine müdahil olmamaları için çeşitli yöntemlerle nasıl saf dışı bırakabildiğinin -daha önce dünyanın başka bölgelerinde yaşanan benzer örnekler de düşünüldüğünde- kanıtı olarak değerlendirilebilir.

Öyle ki 1960'larda benzer bir durumun yaşandığı ABD'de ırkçılığa, sömürüye, kapitalizme ve ülkelerinin emperyalist saldırılarına karşı bilinçlenen ve örgütlenen Afro-Amerikalı siyahların kurduğu Kara Panterler adlı örgüt, kısa zamanda milyonlarca insanı sokaklara döktü. Bu gelişmeden kaygı duyan ABD yönetimi ise gizli servis ve diğer kurumlarıyla beraber siyahların yaşadığı yoksul bölgelere silah ve uyuşturucunun girmesini sağlayarak oluşturduğu çetelerle zaman içinde bu muhalif kitle tabanını yozlaştırmayı başardı.

Her gün televizyonda görülen-raporlarda vurgulanan ve diğer gençlik kesimleri yanında daha çok liseleri işaret eden şiddet uyuşturucu, mafyalaşma türünden yozlaşmayı engellemenin yolu polisiye tedbirler değildir. Kapitalizmin yarattığı bu ölümcül sorunlar yine bu sorunların muhatabı olan gençler tarafından ve kapitalizmle mücadele edilerek aşılabilir.

O dillere pelesenk edilen meşhur 'sosyal patlama' kavramıyla ilgili olarak da son söz yerine şunu söylemek yerinde olacaktır: O ölesiye korkulan 'sosyal patlama' halihazırda yanlış bir mecrada akıyor olmasına rağmen zaten yaşanıyor! Ve ayrıca tarihsel deneyimler göstermiştir ki; toplumsal-sosyal(ist) olmayan bir sistem eninde sonunda egemenlerin elinde patlar!

Ehven-i şer, şerlerin en kötüsüdür

Korkuyorduk zaten; biz hep korkardık. Şimdi bir kez daha ve biraz daha korktuk, korkutulduk. Patlayan insanlar, ölen, sakatlanan insanlar... Tehdit eden, uyaran, bağıran, parmak sallayan insanlar sonra. 'Akıllı ol!'lar, 'yenisi olabilir'ler, oyunlar, oyunlar, oyunlar.

Ve hâlâ, "Yok canıım, o kadar da kötü değil," diyenler. 'Terör'ü durduramayan ordusu ve Âli Devlet'iyle gurur duyanlar, İnternet sitelerinden kan ve dehşet mesajları gönderen bebeler...

Temel bir kabule ulaşmak ve ayağımızı oraya dayamak durumundayız artık: Hastalandık; sosyo-psikolojik anlamda sakatlandık! İyileşebilmek için önce bunu kabul etmeliyiz. Korku, engelleme ve bastırmadan doğar. Yaşama karşı bağışıklık sisteminiz gelişemez ve saldırganlaşırsınız. Korkan insan ve/veya toplum saldırgandır. En çok o bağırır. Tıpkı hayvanlar gibi. Düşünün; bir maymun korktuğunda çığlıklar atar, bir tavuk da öyle. Bir köpek size saldırıyorsa bunun nedeni sizi yiyerek karnını doyurmak istemesi değil sizi tehdit olarak görmesi yani sizden korkmuş olmasıdır. Peki biz neden ve nasıl bu hale geldik? Neden bu kadar korkuyoruz?

Çünkü biz zaten hep korkarak büyüdük! Elden elalemden, öcüden böcüden, ruhtan cinden, Allah'tan kuldan, hocadan kadıdan, kıtlıktan kırılmaktan, 'gâvur'dan, 'çingen'den, deliden depekten... hep korkutulduk. Sonra giderek kendimizden, yanlış yapmaktan, aşağılanmaktan, 'becerememek'ten, iktidarsızlıktan, kadından, erkekten, büyükten, devletten, ordudan, dayaktan kötekten, hapisten işkenceden... ve sonra işsizlikten, parasızlıktan, güçsüzlükten, hor görülmekten, 'adam' sayılmamaktan, yalnız kalmaktan... Bu bir kısır döngüdür; daima başa döner ve sonra tekrar sona...

Şimdi lütfen bir bakalım yeniden; bu korkuların sadece bireysel olduğunu söyleyebilir misiniz? Bunlar aynı zamanda bizim için, –neredeyse birebir- toplumsal izdüşümleri olan korkular değil mi aslında? Bugün sosyolojik yapımızı, dolayısıyla tüm ekonomimizi ve politikalarımızı bu korkular belirlemiyor mu? Amerika elalem, Allah para, aşağılayan Avrupa, kıtlık da petrol değil mi? Kuzey Irak'a girsek de haklayıversek adamları; lakin elalem ne der! Para politikamız bağımsızlaşamaz, küreselleşme, G8 filan... AB ya bizi kabul etmezse, eyvah halimize, çok ayıp!.. ama da illa ki stratejik bölge, ara kadro ve dahi 'aman petrol, canım petrol'! Eh bu kadar kuyruğu kaptırınca biz korkmayalım da kim korksun, di mi ama!

Yıllardır kendi kendimizle savaşıyoruz. Mecliste temsil hakkı istiyor adamlar yahu. Bunda korkacak ne var, Allah aşkına?! Yooo, biz karttan kürtten korkarız! Komünistlerden hâââlâ ve en çok korkarız; onlar Allahsız zaten! İşçiden, emekçiden de korkarız; akıllanırlarsa neler neler yapmaz onlar! E pes!!! Bu mudur demokrasi!? Korku yalanı getirir. Meclise sözünü dosdoğru söyleyeni almazsan, orası da yalancılarla dolar işte... Bu dikişler de yama filan tutmaz artık! Yahu ne olacaksa olsun, bitsin bu sürüngen onursuzluk. "Ehven-i şer, şerlerin en kötüsüdür," der anneannem; ne kadar haklıymış meğer.

Zaten artık bütün bunlara da gerek yok. Secret'i okuyun; pozitif düşünün! 10 bin dolar sizin olsun mesela! Satın Ferrari'nizi, bilge olun! 10 derste başarının sırrına erişin ya da! Öyle emek filan gerekmez! Sadece isteyin; bakın böcekler de öyle yapıyor! Köylünün 'bay bay'lı dili, rapli düğünleri, kentlinin köpük banyoları, çılgın eğlenceleri arasında kendinize bir yer bulabiliyor musunuz hâlâ, ne dersiniz!? Bunca yozluk içinde mutlu mesut yaşayabiliyor musunuz!?

Ben ağuyu içmekten yanayım gerekirse dostlar. Sokrates'e ve sizlere saygılarımla...

YEŞİM AKBULUT

Fotoğraflar için tıklayın!

Hürriyet ekibi işi öyle abartmış ki, web sitesinin internette çocukları pornodan koruyan programlar tarafından engellenme tehlikesi doğmuş. Onlar da cıbıl fotoğrafları kaldırırken, madem öyle, işi ahlak kahramanlığına bağlayalım diye karar almışlar!..

Tan gazetesi 'Helga Türk erkeklerine bayıldı' manşetini yaratmıştı.Sonra 'arka kapak güzeli' diye başlayarak yeni bir furya yayıldı bütün 'saygın' gazetelere. Hepsinde özellikle turistleri seks motoru olarak gösteriyorlar. Birkaç mayolu fotoğrafın altına, daya senaryoyu!.. Fantezilerinin elverdiğince. 'Antalya kaynıyor!', 'Maço erkekten hoşlanıyorlar!', 'Türk erkekleri harika!' Bütün turist kadınları kendi kafalarındaki seks sınırları dahiline yerleştiren bu ahlaksız adamlar, sonra utanmadan 'Magandalar turistlere tecavüz etti' gibi manşetler atıyor! Bu 'entel magandalar' nasıl olur da diğer magandalara söz söyleme hakkı bulabiliyor?!

Sonradan aynı haber anlayışı, internetle birlikte gittikçe ilginç, gittikçe daha ahlaksız -hadi kime göre, neye göre denmesin- gittikçe yavşakça bir hal almaya başladı. En çok Hürriyet ve Milliyet yapıyor bunu. İnternetten gazete okuma alışkanlığınız varsa tanıdık gelecek: 'Bilmemkimin seksi fotografları için tıklayın!..' 'Bilmemkim Kuşadası'nda tatilde; üstsüz fotoğrafları için tıklayın' Ama en acımasızı Nicole Smith diye 40 yaşlarında bir kadının ölüm haberiydi: 'Fotoğrafları için tıklayın!' Kimin hakkında bir haber geçecekse çarşaf çarşaf fotoğrafları çıkıyor ortaya. Her şeyini anlamaya çalışıyorum -amenna, hepsine aşinayım- ama bu haberlerin yaratıcılarını düşündükçe sersemliyorum yine de. Yahu bu nasıl bir porno kültürü? Nasıl bir arşiv? Nasıl bir bünye?..

Hürriyet'in 'ahlak'ı

Çakallar, sokak sokak -bazen site site- dolaşıp düşük bel pantolon giymiş kız avına çıkıyorlar. Eskaza kızın g-stringi görününce bunları şipşak yakalayıp saygın işyerlerinin arşivlerine sunuyorlar. Bu nasıl bir namussuzluk? Bir kadın arabadan inerken kilodu görünüyor. Kilot yahu, bildiğiniz beyaz don. 'Hoş araba kazası' diye başlık atıyor adam. Hay o araba girsin beynine! Bütün bunları yapan Hürriyet'in internet sitesi, şimdi başımıza ahlak abidesi kesilip, bundan sonra cıbıl kadın fotoğrafı yayımlamayacağını duyurdu. Madem bu hıyarlıktı, daha önce niye yapıyordunuz? Kaldı ki, işin bombası hemen patladı; meğer bu 'ahlaki atılım'ın ardında, Hürriyet web sitesinin porno filtrelerine takılma tehlikesi varmış; yani Hürriyet ekibi işi öyle abartmış ki, web sitesine internette çocukları pornodan koruyan programlar tarafından engelleme getirilmesi tehlikesi doğmuş. Onlar da cıbıl fotoğrafları kaldırırken, madem öyle, işi ahlak kahramanlığına bağlayalım diye karar almışlar!..

Televizyon programlarının da habercilik anlayışı pek farklı değil. Özellikle atv'nin…

İnsanları aptal yerine koyuyorlar. Bütün yılı müzakerelerdi, küresel ısınmaydı, balyoz operasonuydu –ara ara da sağlıklı yaşam- diye diye geçirdi ya, insan ne kadar bağışıklık kazansa da sersemliyor bazen. 'Burjuva medyasıdır ne yapsa yeridir' diyeceğim ama birkaçı zihnime kazınmış bir kere çıkmıyor. 'İstanbul'da su kalmadı, barajlarda su yok' geyikleri... Bir kameraman, bir muhabir vuruyor kendini sokaklara.3-4 tane 17-18 yaşlarında çocuk soyunmuş; bir arap sabunu bulmuş bir güzel yıkanıyorlar bir parkın havuzunda.

Çocukların bir kenara fırlattıkları kirli elbiselerinden, yüzlerinden, tenlerinden... her halinden belli fukara oldukları. Güya İstanbul'da su kalmadı o yüzden burada yıkanıyor bu çocuklar! Muhabir, 'acar' ya, çocukların yanına yaklaşıp 'küresel ısınma' diye giriyor konuya. Çocuklardan biri konuşkan. Kamera görmüş ya derdini anlatmak için fırsattır diye başlıyor konuşmaya:

"Burada yıkandığımız için polisler bize karışıyor. Ana avrat düz gidiyor, dövüyorlar," diye tak tak sıralıyor dertlerini. Hiç oralı değil muhabir. Belki de 'şive'sindendir çocuğun! "Yani küresel ısınmadan dolayı burada mı yıkanıyorsunuz?" diye aptal aptal sorular sormaya devam ediyor. O sırada -muhtemelen Nişantaşı'ndan- yolunu kaybedip 'varoşlar'a inmiş; ağır makyajlı, güneş gözlüklü (kocaman camı olan yeni trend gözlüklerden) modern laik bir kadını görüp, bu manzara hakkında ne düşündüğünü soruyor dalga geçercesine. "Ne olacak bu küresel ısınmanın hali?!" Kadın patlatıyor kahkahayı. "Ay inanmıyorum, şaka gibi!" falan diyor işte. Ara ara çocuğa uzatıyorlar mikrofonu. Çocuk hâlâ, "Polisler bizi dövüyor- karışıyor," diye anlatmaya çalışıyor. Garibim…

Balyoz operasyonu

Bir de 'Balyoz Operasyonu' var. Çatışmanın 1000 kilometre ötesinde çekilmiş tankların, askerlerin 20 saniyelik görüntüleri... Döndürüp duruyorlar. Ne o? Haber yapıyorlar. atv sınırda! Ama alttaki yazıya dikkat! "Kanımız yerde kalmayacak!" Bu nasıl bir habercilik? Kan davası mı bu? Önce verin coşkuyu, sonra dayayın bildiriyi. Normalde gölgesinden korkacak, işe yaramaz herifler, kırk-elli kişi toplanıp, iki kişiyi linç etmeye çalışsın. Sonra da kanalınızdan 'Linç kültürü' diye insaniyet taslayın. Yok ya!

Hata bizde tabii, mal gibi seyrediyoruz. Bu çarkına tükürdüğüm kapitalizmi, güzelim tiyatro sanatçısı Asuman Dabak'ı da insanların mahremiyetlerini, hislerini pervasızca reytinge havale eden saçma televizyon programlarından birine çıkarmış ya, daha ne diyeyim? Bir kez denk geldim. Sırf bu kadın için izledim; mahvoldum. Yanına vermişler 'Fıs Fıs İsmail'i… Konu Rus gelinle evlenen Türk evlat. Kendini paraladı Fıs Fıs. 'Çocuklarınız ne olacak?' 'Dinimizin kurallarına uyacak mi?','Sünnet olacak mi?..' Elhamdülillah yüzde 99'umuz Müslümanmışız. Ama dahası var, Rus kız diz hizasında mini etek giymiş, arkadaş bombayı patlatıyor: "Bu kiz adamin başini belaya sokar! Ben bunu yolda görsem,'Of be yavvvrimmmm!'diye bağırırım!" diyor. Sen tacizci bir ayıysan Ruslar ne yapsın?! Vallahi, yetkililerden bu tür arkadaşları hadım etmelerini beklemekten gayrı çare yok…

'Sevişiyorum, rahatım!'

Bir keresinde de kanalları gezerken Pelin Batu'ya rastladım. Baktım 'spesifik', 'ironik' falan diyor, anlatıyor; ne oluyor diye izlemeye koyuldum.Yanına da Osman Yağmurdereli'yi koymuşlar. Programı Okan Bayülgen sunuyor. Ama Bayülgen'e hiç yakışmayan bir ciddiyet hakim. Programa dönelim. 'Bu sizi ilgilendiryor' koymuşlar ismini... Ulen beni niye ilgilendirsin Osman Yağmurdereli'nin kıyısına iliştirilmiş spesifik Pelin?...

'Eşyanın tabiatına aykırı' derler ya. Normalde bu adam 'Sevişiyorum, bunu da rahatça dile getiriyorum' havalarında, muhafazakar toplumun aykırı şovmeni. Arada gereksiz polemiklerle arıza çıkaran -hafif sinirli- Ajdar, Tuğba Ünsal gibi medya malzemelerini aşağılayan ama bunların türevlerini programına çıkarıp 'çok saygıdeğer bilmemkim' diye cilalayan bir adam. Kendisini arayanları pervasızca aşağılayan-azarlayan bu adama, haddini aştıkça daha çok hayranlık duyuluyor. Mazoşizm kaide haline gelmiş. Bu arada, hatırlar mısınız, yine bunun programlarından birinde, bir kızcağız kalkıp Ata Demirer'e kız arkadaşının olup olmadığını sormuştu, Demirer de, 200 kilo olduğunu ve bu soruyu şöhretinden önce duyma ihtimalini hesap etmeden, "Ne yapcaksın? Verecek misin?" demişti. Ya, etrafta 'şöhrete veren' durumu varsa, o şöhretliler ne acınası insanlardır…-

Bakın televoleler falan değil bahsettiğim programlar. Bir avuç züppenin bayağı hayatlarını anlatan, cinselliği aşağılık bir şekilde kullanan, kadın bedeni teşhirinde bulunan, insanları aptal yerine koyan, faşizmi tetikleyen haber bültenlerinden ve gençlerin hayranı olduğu programlardan bahsediyoruz. Bu sığ-tekdüze programlar sistemin minik çarkları sadece. Peki bu bayağı programların-yüzlerin duygularımızı, espri anlayışlarımızı, ahlakımızı örselemelerine neden izin verelim? Ne yaptığının farkında olmayan bir nesil yarattılar, bundan zevk alan bir nesil. Karşımıza geçmiş alay ediyorlar bizle. Bana göre Ajdar bu adamların hepsinden daha kıymetli oysa. O zaman Ajdarın bikinili fotoğrafları için 'www.redciyiz.biz'i tıklayın. (Off! Bu görüntüyü zihninizde canlandırdıysam özür dilerim.Bu kadarı çok fazla oldu)

ONUR GÖKTEPE

gülümserken gamze olsun hayata

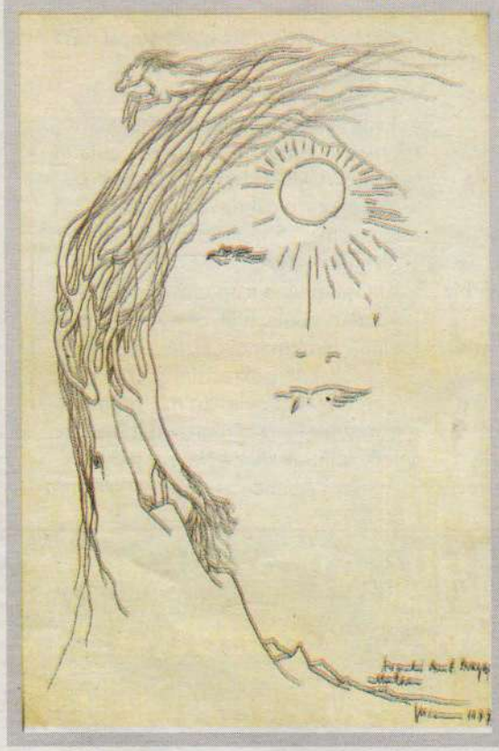
Güneşe düşman kuşlardan
Gecede bir sürü
Simurg'un kanatları tutuşalı
Ey iyilik
Bu kül dumanı içinde
Hayatı çok sevmek
Benim ölümsüz çığlığım oluyor
Kan emmeden doymak

Mazlum halkları ahından
Bütün dostları üçer defa yanaklarından
Öpmek
Ey iyilik
Karanfil dersem büyü
Filistin dersem çocuk
Gülümserken gamze olsun diye hayata
Özgürlük dersem
Katyusha

Çok pahasına şiirde çalıştırarak gençliğimi
Balkonlu ferah evler kuruyorum insanlara
- Dizelerden dize beğenin -
Geçerek mürekkepten, silgiden, kalemden
Kağıtlar sıkıştırmayı öğreniyorum
- Üzeri yazılı -
Dünyanın sallanan
Ayaklarına
Kapanmak
Silinsin diye sözlüklerden.

Ey iyilik
Çocukça kapatıp sımsıkı
Buruşturmuşum avucumda
Yanlış cevaplı her soruda
Açıp gösteriyorum diğer güzel çocuklara...

V. MAHİR ÜKÜNÇ

"Yaşasın dolar tavan yaptı!" diye sevinen gerzekler... İdeoloji ve inançların bile parayla alınıp satılabilmesi... Marksizm'den liberalizme, milliyetçi cepheden sözüm ona 'sol' partilere geçiş... Her delikten sızabilen omurgasız canlılar yani...

SERHAT ÖZCAN

Elmanın alı nerede?

Çocukluğumdan bir yaz gecesi anımsıyorum. Korkuyla uyandığım ve duyduğum seslerin gerçek olmadığını umduğum. Yatağımda doğrulduğumda düşle gerçek arası insan bağırışlarının düş olmasını dilerken uyanıp gerçekle yüzleşivermiştim. Sesler sokaktan geliyordu ve gerçekti. Ama ilk duyduğum ses ev sahibimizin sesiydi ve peşinden insanları soğukkanlı olmaya çağıran babamın sesi. Korkum geçivermişti.

Ankara'da 69 yazı. Alt yapısında büyük eksiklerin olduğu, Öveçler'in Sokullu'yla paralel olduğu derenin üst tarafında küçük bir mahalle. İlkokula gidiyorum. Dikmen-Balgat arası (Öveçler ve Sokullu bu arada kalırdı) buğday tarlaları, badem ağaçları, sabah kokusuyla uyandığımız iğdeler ve çocukluğun doyasıya yaşandığı geniş araziler... Kendi oyuncağını yapabilmenin, ki o zamanlar adını koyamadığımız paylaşımın ve üretimin hazzı.

Seslere uyandığımda aydede son demlerinde ama güneş hâlâ ortada yok. Pijamamın üzerine annemin el emeği hırkamı giydim, attım kendimi sokağa. Mahalleli basamaklara, taşlara, manavın kasalarına oturmuş, kadınlar çay börek dağıtmakta. Erkek meclisi acil durum toplantısında. Soğuk Ankara gecesinde komşu kadınlar hemen çay ve börekten sebeplendirdiler beni de. Belki de bu yüzden hâlâ çayın kokusunu duyumsayıp tadını almadan evden çıkmayışım.

Sohbet koyulaşmış ben de dinlemeye koyuldum. Bir hırsız ya da hırsızlar, bakkalın evinden televizyonu çalmaya çalışmışlar ama götürememişler. O zamanlar hırsızlık olayları çok önemliydi. Çok nadir yaşanırdı böyle olaylar ve biz hikayeyi anlatan büyüklerin kocaman açılmış gözlerinden anlardık durumun ciddiyetini. Mahallede kapını kilitlemek komşuna hakaret sayılır, yatak odası ve banyo dışında kapı kapatılmazdı. Bu yüzden de hırsız falan gördüğümüzde uzaylı muamelesi yapardık. Bu tip olaylar olağanüstü hikayeler bölümünde kaydedilip diğer illerden gelen konuklara büyük bir iştahla anlatılırdı.

Televizyonun çalınamadığına en çok ben sevinmiştim sanırım çocuk aklımla. Çünkü o mahallenin tek televizyonuydu, benim için de cumartesi geceleri ücretsiz eğlence ve yerli film demekti.

Bakkal, manav ve tüpçü Kamil Amca, değişik bir adamdı. İnsanları, özellikle de çocukları çok severdi. Beş bisküvi beş kuruş, bir avuç akide şekeri on kuruş, bir külah ay çekirdeği yirmibeş kuruştu. Ama o bütün çocuklara neredeyse iki mislini hatta daha fazlasını verirdi her zaman. Mahalledeki çocukları kendi çocuklarından ayırmaz ve çocuklarının eğitimi için hiçbir fedakarlıktan kaçınmazdı. (Ve bilemezdi tabii ki büyük oğlu 'Şali'nin (Şıh Ali) ODTÜ'lü olması sebebi ile 12 Mart ve 12 Eylül'de başına gelebilecekleri.)

Mahallenin afacan ikizleri Çetin ile Metin bakkalda Kamil Amca arkasını dönünce çikolata, sakız, şekerleme, ne varsa götürüyorlar, Kamil Amca döndüğünde bir ben kızarıyordum. Bir taraftan da ağırıma gidiyor ve kendi kendime, "Yapılır mı bu adama, ayıptır ya," şeklinde söyleniyordum.

Dayanamadım bir gün söyledim.

- Kamil Amca, bu ikizler var ya, sen ne zaman arkanı dönsen bir şeyler aşırıyorlar.
- Paraları yoktur oğlum, canları çekmiştir.
- Ama babaları buraların en zengini.
- Zengindir ama harçlık vermiyordur belki. Canı çekenden mal esirgenmez .
- Peki Kamil Amca... dedim çıktım dükkandan. O kadar utanmıştım ki gammazcı pozisyonumdan. Halbuki öyle bir adama yapılan ayıptı bence o kadar...

Cumartesi geceleri mahalleli Kamil Amcaların bahçeye sandalyeleri ile gelirdi; en az 50 kişilik bir kitle oluşurdu. Çünkü televizyon bahçeye konurdu. Önce cumartesi eğlencesi başlar, ardından bir yerli film oynar ve televizyon kapanırdı. Bu süre içinde Kamil Amca'nın eşi ve çocukları, kızlı-erkekli önce kolonya ve şeker ikram ederler, sonra da mahalleliye hiç sonu gelmeyen çay börek ve kurabiye servisi yaparlardı. Biz mahalleden bir yıl sonra ayrıldık. Ama bütün evlere televizyon girene dek beş yıl kadar devam etmiş bu ikramlar.

Sonra 12 Mart – 12 Eylül ve 83 Özal dönemi...

Peşkeş çekilen kamu alanları, sit alanları, fabrikalar, liberalizm, işini bilen memurlar, devlet-mafya-aşiret-tarikat ilişkilerinin güçlenmesi ve binlerce, milyonlarca Kamil Amca bahçelerinde yetişen ülke evlatlarının değişim ve dönüşümü. Paralı eğitim, kolej sistemi, diplomalı cehalet... Zorunlu dil İngilizce, ikinci dil Türkçe... Cemaat ve tarikat ağırlıklı özel kurslar ve dershaneler. Bir dikili ağacı olmayan ama şimdi orman sahibi başbakan çocukları. Sağlık hizmetlerini satın alabileceğiniz, çoğunluğu yine cemaatlerce yönetilen özel hastaneler. Dış borçlanmada uçuk rakamlar, serbest piyasa, krizler, tutunmak için değişime ayak uydurmaya çalışanlara devlet eliyle banka tokatları ve hep bir yerlerden yırtmaya çalışılırken elimizin altından kayıveren yaşamlar ve değer yargıları... "Yaşasın dolar tavan yaptı!" diye sevinen gerzekler ordusu. Bir zamanlar binde bir yaşanan hırsızlığa anlam vermeyen milyonlarca insanın bugün binlerce hırsızlığı kanıksaması*. Dünya görüşlerinin ve inançların bile parayla alınıp satılabilmesi. Marksizm'den liberalizme, milliyetçi cepheden sözüm ona 'sol' partilere geçiş... Her delikten sızabilen omurgasız canlılar yani...

Her türlü yapıdan, kadın erkek ilişkisine kadar geçerli tek model: Yap, kullan, devret. Yozlaşma**.

Temmuz ayı çok şeye gebe gibi görünse de sıradan bir Temmuz bence. Küresel ısınmanın delirttiği bir sıcakta, seçime gidilişinin dışında. Bir beş yıl daha ne olacak? Bakıp göreceğiz. Vitrin geniş ama çeşit yok. Yeşil elma, sarı elma, biraz da pembe, o da hâlâ utanmayı bildiğinden. Bunların dışında vitrinde yer yok. Kırmızı bile yokken pembeyi kızıl diye yutturmaya çalışıyorlar.

Oysa tarlalarda her şey yetişiyor; direkt üreticiden tüketiciye hem de. Ama üzerinde firma logosu taşımayanlar, yani markalaşamayanlar, AB standardına uymuyor. Haydi Türkiye'm sandığa o zaman!

*KANIKSAMAK: Çok tekrar sebebiyle etkilenmez olmak. Alışmak.

**YOZLAŞMAK: Özündeki iyi nitelikleri bir takım dış etkenlerle zamanla yitirmek. Soysuzlaşmak, özünden uzaklaşmak, dejenere olmak, dönüşmek.

'Demokrasinin yıldızları'nın suratlarına bakın bir!.. Menderes açmış gözleri, sırıtıyor. Özal zevkten gevşemiş, sırıtıyor... Tayyip, 'Nasıl aldım ama 2.5 milyon dolarlık tankeri' şevkiyle, sırıtıyor... Hepsi, her şekilde, sırıtıyor... Ulan bu memlekette emekçilerin hep anası ağladı, siz hep sırıttınız be!..

HAKAN GÜLSEVEN

Demokrasinin hırsızları

Doğru söylüyor o panodaki ifade: 'Demokrasinin Yıldızları!' Evet, onlar hakikaten demokrasinin yıldızlarıdır. Arada başka isimler ve resimler unutulmuş tabii; mesela bir Süleyman Demirel, bir Tansu Çiller, yakışmaz mıydı o fotoğrafa. Sonra, Necmettin Erbakan, Alparslan Türkeş,.Bülent Ecevit... Kenan Paşa?.. Baykal... Sarıgül (Adını burada görünce nasıl da sevinecek, popülizmin bülbülü)... Aslında, hani şu bizim 'Türk Yıldızları' hava akrobasi filosu var ya, bunlardan sürüsüyle bulunur, 'Demokrasinin Yıldızları' filosu yapılır. Ne de olsa hepsi bir çeşit cambazdır. Akrobasi üstatlarıdır. Memleketin hali her geçen sene daha da perişan olmasına rağmen, her biri analarının çıkınlarıyla, çocuklarının sünnet paralarıyla, yeğenleriyle, enişteleriyle, deve yükü servete sahip olmuş bu güzide siyasetçilerimiz, nazarımızda her geçen gün biraz daha parlayan yıldızlar olacaktır elbette...

Bir de demokrasinin hırsızları var tabii. Misal, bizim RED ekibi! Misal, 'Açız' diye bağıran işçiler. Misal, evleri başlarına yıkıldığı için, o yıkıntılar arasına kurdukları barakalarda yaşamaya çalışan ve 'barınma hakkı' için mücadele etmeye çabalayan Ayazma Mahallesi halkı, kentlerin tozlu ve sefalet içindeki kenar mahallelerinde yaşamaya mahkum edilmiş yoksul Kürtler... Biz, hepimiz, demokrasiyi sindirememiş 'sözde vatandaş'lar, potansiyel olarak 'Demokrasinin Yıldızları'nın o kozmik demokrasisine zarar verebilecek ruh halimizle, tehlikeli birer unsuruz. Bir çeşit potansiyel 'demokrasi hırsızı'yız! İşbu nedenle, polisin yetkilerini genişleten yasalar, hazır Avrupa Birliği'nin de bir teraneden ibaret olduğu iyice ortaya çıkmışken, çatır çatır geçirilmelidir ki, onların yıldız falı gibi demokrasileri zarar görmesin!..

Ama yetmez! Polis, asker, MİT falan zaman zaman yeterli gelmeyebilir. Bu galaksi demokrasisi içinde Nova gibi parıldayan Hürriyet Genel Yayın Yönetmeni Ertuğrul Özkök, bakın bir başka demokrasi kuyrukluyıldızı için neler yazıyor:

"Mehmet Ağar, programın başında çok gergindi. Birleşme fiyaskosu ile ilgili soruların canını sıktığı her halinden belliydi. 'Bu psikolojiyi aşabilecek misiniz?' diye sorduğumda şu cevabı verdi: 'Bana ne zaman can gelir biliyor musunuz? Meydanlara çıktığımda.' Arkasından, içini çekerek şunu ekledi: 'Dağları özlüyorum...' Mehmet Ağar biz gazeteciler için çok farklı bir insandır. Çoğumuz ona hiç kızamayız. Eleştirecek bir şey bulsak bile elimiz kolay kolay kaleme gitmez. İstanbul'un terör belasından kurtulmasında, Güneydoğu dağlarının temizlenmesindeki rolünü unutamayız. Bir de arkadaşlarına sahip çıkmasını. Susurluk'ta herkes eski özel harekâtçıları yerden yere vururken, onun siyasi kariyerini riske atarak sahip çıkmasını da. O günlerde ben de, 'Bu insanları hırpalamayın. Bir gün onların kahramanlıklarına yine ihtiyacımız olur, ama onları bulamayız,' diye yazmıştım. Nitekim korkularım doğru çıktı. O kahraman insanlara yine ihtiyacımız oldu. Ama şimdi kırık kalpleriyle kim bilir nerelerdedirler?.."

Efsane geri dönüyor!

Ah Ertuğrulcuğum; ahhh! Kim bilir nerelerdedir o kahramanlar? Kim bilir hangi çeki, hangi senedi tahsil ediyorlar, hangi komplonun peşinden koşturuyorlar şimdi. Kim bilir hangi canın ensesine arkadan yanaşmış, ellerinde arada sırada ortaya saçılan rezaletlerde gördüğümüz silah ve mühimmatlar olduğu halde, kahramanca sıkmaktadırlar. Kim bilir?.. Zaten biz bunları bilebilseydik eğer; 'hücre evleri'nden çıkan o mühimmatlarla ve süren davalarla ilgili yayın yasağı olmasaydı, daha önemlisi, sizin o yerlere göklere sığdıramadığınız, sahibinin sesi patron medyasında bunların üzerine gidebilecek zerre yürek olsaydı, işler başka olmaz mıydı?

Yine de üzülme Ertuğrulcuğum... Bak yüreğimize su serpen gelişmeler oluyor. Sedat Bucak yine Meclis yolunda. Tertemiz, mis kokulu Mehmet Ağar, arkadaşına sahip çıkıyor. Sedat Bucak da aslanlar gibi seçim kampanyası yapıyor, ısınma hareketlerine başladı bile...

Ya, bilirsin, Bucak'ın yeğeni Veysi Çelebi'nin, danışmanı Cengiz Türkmen ile özel şoförü Rıfkı Özkaya'nın da aralarında bulunduğu 16 kişi yakalandı geçenlerde. Evlerinde patlayıcılar, envai çeşit silah ve polis frekansına ayarlı telsizler bulundu. Üstlerinde JİTEM kimlikleri... Emekli general Veli Küçük'ün adı yine geçti operasyonda. Haraç mı alıyorlarmış ne... Yani korkma Ertuğrulcuğum, ekibe bir şey olmamış, o kahramanlar hâlâ iş başında. Muzafferlerin ekip desen, malum, hiç boş durmuyor. Hepsi çakı gibi 'işler'inin başında, hepsi piyasada... Bu galaksi demokrasisinde, ne zaman nereye çarpacakları belli olmayan kuyruklu yıldızlar gibi dolanıyorlar...

Demokrasi tıkır tıkır işliyor. Bakın, on yıllardır demokrasiye yıldızlık etmiş isimler nasıl da sırıtıyor afişlerde. Emekçilerin, yoksulların anası ağlarken, onlar nasıl da keyifli, nasıl zevkten dört köşe. Hepsi nasıl da gönendi...

Ya... Onlar 'Demokrasinin Yıldızları' bu yüzden; demokrasi onların demokrasisi. Biz ise, onların demokrasilerinden bir parçacık olsun kırıntı çalmaya uğraşan hırsızlarız. Demokrasinin hırsızları... Bizim neyimize gerek demokrasi? Anlaşılan yine icap etmiş, polis yasaları genleştiriliyor ama tedbiri elden bırakmamak lazım; bize karşı o galaksi demokrasisini koruyacak 'şerefli vatan evlatları'nın yeniden görev başına çağrılması bundandır.

Ey kahramanlar! Neredesiniz? Ertuğrul Abiniz sizi çağırıyor...

ISSN 1307-072X
9 771307 072007
Sayı 10, Temmuz 2007, Aylık süreli yayındır ❍Yayımcı: LM Basın Yayın Ltd. Şti. ❍İmtiyaz Sahibi: Tuncay Akgün ❍Yazışleri Müdürü: Hakan Gülseven ❍Müessese Müdürü: Ali Yavuz ❍Tel: 0212 292 95 65 (4 hat) ❍Faks: 0212 245 38 06 ❍Abonelik: 0212 292 95 65 ❍Baskı: LeMan Matbaası, Alüminyumcular Sanayi Sitesi C-5 Blok No: 7-8 Hadımköy/İST. Tel: 0212 858 00 93 (Pbx) ❍Matbaa Sorumlusu: Ali Polat ❍Genel Dağıtım: D.P.P. A.Ş.
❍Adres: Firuzağa Mah. Defterdar Yokuşu No: 47 Beyoğlu / İstanbul
bilgi@reddiye.org
www.reddiye.org
www.redciyiz.biz